ESET INTERNET SECURITY
dla stałych Czytelników

Komputer Świat

OWE KURSY EXTRA | WINDOWS 10 instalacja i reinstalacja | PROGRAMOWANIE jak zrobić grę na Androida

Twój Niezbędnik

| Nr 1/2020 (108) | luty – marzec 2020 | www.komputerswiat.pl |

Najlepsze programy na:

30 NAJLEPSZYCH PROGRAMÓW 2020

NIEZBĘDNIK SERWISOWY

- Sam zdiagnozuj i rozwiąż problemy z komputerem
- Zobacz, jak używać skutecznych narzędzi

Nie masz napędu DVD? Cyfrowa płyta gratis na www.ksplus.pl

PEŁNE WERSJE O WARTOŚCI 739 ZŁOTYCH

ESET Internet Security
Markowy pakiet bezpieczeństwa

Ashampoo Burning Studio 2020
Nagrywa i zgrywa płyty CD/DVD/Blu-ray

IObit Malware Fighter 7 PRO
Wzmacnia ochronę antywirusową

Windscribe VPN SE
Zabezpiecza Wi-Fi i prywatność w internecie

ABBYY TextGrabber PRO
Mobilny skaner tekstu i tłumacz na i

Ashampoo Home Design 5
Projektuje wnętrza domów

PAKIET ANTYHAKERSKI

- Poznaj najlepsze programy do zabezpieczania Windows przed atakami z internetu

W NUMERZE RÓWNIEŻ

Wygodne narzędzia **do przycinania i łączenia filmów**

Sprawdź **nowe funkcje** przeglądarek internetu

Kącik macOS: najlepsze menedżery haseł
Kącik Linuxa: Zorin OS

POLECANE APLIKACJE NA i

FORTNITE CALL OF DUTY PUBG

- Najlepsze darmowe gry akcji na Androida i iPhone'a
- Poznaj trzy najwygodniejsze klawiatury ekranowe na Androida

12,90 ZŁOTYCH (w tym 8% VAT)
ISSN 1895-8605 NR INDEKSU 357 669

PRENUMERATA

2 opcje do wyboru!

KOMPUTER ŚWIAT TWÓJ NIEZBĘDNIK

1 ROCZNA PRENUMERATA

25% TANIEJ NIŻ W KIOSKU

TYLKO 58 ZŁOTYCH

6 WYDAŃ Z DVD

KOMPUTER ŚWIAT TWÓJ NIEZBĘDNIK

- **Na DVD** pakiety najlepszych aplikacji do konkretnych zastosowań
- **Pełne wersje programów** w każdym numerze
- Praktyczne porady do programów na DVD
- **E-wydanie zawsze gratis**
- Atrakcyjne bonusy tylko dla Czytelników
- **Usługa KŚ+**: nowatorski i wygodny dostęp do artykułów i programów z dowolnego komputera

2 ROCZNA E-PRENUMERATA

JEDNO WYDANIE ZA DARMO!
AKTYWACJA E-WYDAŃ W DNIU PREMIERY
BEZ CZEKANIA NA PRZESYŁKĘ!

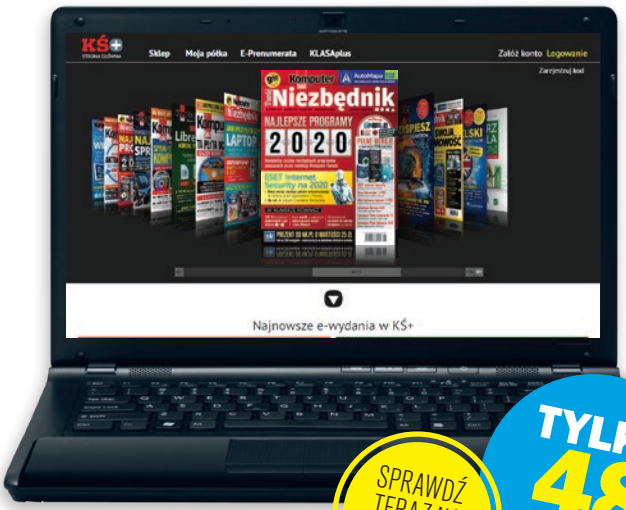

SPRAWDŹ TERAZ NA KSPLUS.PL

TYLKO 48 ZŁOTYCH

6 E-WYDAŃ

KOMPUTER ŚWIATTWÓJ NIEZBĘDNIK

- **E-wydania dostępne już w dniu premiery** – co drugi miesiąc w KŚ+ (na stronie ksplus.pl) otrzymujesz najnowsze e-wydanie
- **Zawsze i wszędzie** – z e-wydań, programów i bonusów możesz korzystać na każdym komputerze i tablecie z dostępem do internetu
- **Programy, ISO płyty i bonusy** – wraz z dostępem do e-wydań otrzymujesz dostęp do wszystkich bonusów, programów i zawartości płyty, tak jak Czytelnicy papierowego wydania

ZAMÓW PRENUMERATĘ JUŻ DZIŚ

INTERNET: kup na:
literia.pl/czasopisma/dwumiesieczniki/twoj-niezbednik
E-MAIL: napisz na adres **prenumerata.axel@qg.com**
TELEFON: zadzwoń pod **22 349 90 71** lub **801 000 869**

OFERTY WAŻNE NA TERENIE POLSKI

JAK OBSŁUGIWAĆ MENU PŁYTY

Płyta DVD w tym Niezbędniku zawiera 6 pełnych wersji komer cyjnych programów oraz 7 superpakietów przydatnych aplikacji

TEMATYCZNE DZIAŁY

kategorie programów ułatwiają poruszanie się wśród aplikacji i wyszukiwanie programów do interesujących nas zastosowań

INFORMACJE

wersja językowa programu, licencja, rozmiar, obsługiwane systemy i strona domowa

ZAINSTALUJ

z tego miejsca rozpoczynamy instalowanie lub kopiowanie programu z płyty

WYGLĄD PROGRAMU

zobacz wygląd danej aplikacji w czasie jej działania

Zawartość płyty została sprawdzona za pomocą programów antywirusowych ESET NOD32 i Microsoft Security Essentials

JAK POBRAĆ E-WYDANIE ORAZ PLIK ISO Z OBRAZEM PŁYTY DVD

W serwisie KŚ+ znajdziemy e-wydanie magazynu, zarówno do pobrania na dysk w formacie PDF, jak i do czytania w oknie przeglądarki, oraz obraz płyty DVD dodanej do wydania, który można zamontować w wirtualnym napędzie i korzystać z niego jak ze zwykłej płyty.

1 Otwieramy w przeglądarce stronę o adresie **www.ksplus.pl**. Logujemy się, klikając na **Logowanie**. Jeżeli nie mamy konta, klikamy na **Załóż konto**, aby się zarejestrować.

2 Po zalogowaniu się rejestrujemy unikalny kod nadrukowany na płycie dołączonej do tego wydania magazynu. Wystarczy kliknąć na **Zarejestruj kod** i przepisać go.

3 Mamy już dostęp do e-wydania – aby je zobaczyć, wystarczy wejść na zakładkę **Moja półka** i kliknąć na okładkę cyfrowej wersji magazynu.

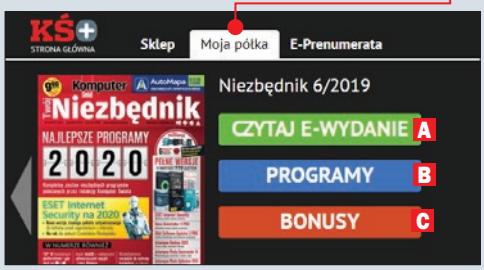

4 Aby przejrzeć e-wydanie lub pobrać PDF, klikamy na **Czytaj e-wydanie A**. PDF pobierzemy, klikając na . A jeśli chcemy pobrać obraz ISO płyty dodanej do wydania czy dodatkowe aplikacje, klikamy na **Programy B**. Kody do bonusów i opisy instalacji pełnych wersji znajdziemy, klikając na **Bonusy C**.

KOLEJNY NUMER Komputer Świat Niezbędnik **2/2020** W SPRZEDAŻY OD **8 KWIETNIA 2020 ROKU**

OD REDAKCJI

Jeszcze więcej Niezbędnika!

Na pewno zauważyliście dużą zmianę, którą wprowadziliśmy w tym numerze. Otóż Niezbędnik jest wyższy i grubszy. Wyższy o 2.5 cm i grubszy o 16 stron. To efekt dodatku specjalnego, który od tego numeru będziemy zamieszczać w każdym wydaniu. Dodatkowe strony można wyrwać z numeru i składać sobie oddzielne kolekcje do segregatora, by mieć wszystko razem w komplecie. Zaczynamy dziś kursem obsługi Windows 10 oraz kursem programowania. W następnym numerze dalsze części tych dwóch plus jeden dodatkowy. Mam nadzieję, że taka formuła przypadnie Wam do gustu i sprawi, że jeszcze chętniej i częściej będziecie sięgać po wydania, bo będą dla Was bardziej przydatne na co dzień, a nie tylko w dniu ukazania się nowego numeru na rynku. Dajcie znać, co o tym myślicie i jakie kursy byście chcieli przeczytać w Niezbędniku!

RAFAŁ KAMIŃSKI
REDAKTOR NACZELNY

Co to jest DVD-KOD?

Aby na płycie Niezbędnika szybko odnaleźć wybrany program, podaną za słowem DVD-KOD liczbę należy wpisać w wyszu kiwarkę w menu krążka i zatwierdzić, wciskając klawisz enter

Programy w KŚ+

Wszystkie programy z płyty i wiele dodatkowych dostępnych jest wraz z e-wydaniem tego Niezbędnika w KŚ+ – **www.ksplus.pl**

Tak oznaczamy wersje programów

PEŁNA WERSJA
Program komercyjny, przygotowany specjalnie dla Czytelników. Mogą go używać tylko posiadacze Twojego Niezbędnika

FREEWARE
Program darmo wy, bez ograniczeń funkcji, którego można legalnie używać bez opłat

TRIAL/DEMO
Funkcjonalne wersje programów z określonym czasem testowania, zwykle 30 dni. Po tym okresie należy program kupić lub odinstalować

SHAREWARE
Program rozpowszechniany z ograniczeniami lub wymagający niewielkiej opłaty, aby uzyskać jego pełną funkcjonalność

PEŁNE KOMERCYJNE WERSJE	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Ashampoo Burning Studio 2020	PEŁNA WERSJA	008	7
Ashampoo Home Design 5	PEŁNA WERSJA	009	8
ESET Internet Security	PEŁNA WERSJA	024	5
IObit Malware Fighter 7 PRO	PEŁNA WERSJA	036	6
ABBYY TextGrabber PRO na Android i iOS	PEŁNA WERSJA	074	8
Windscribe VPN SE	PEŁNA WERSJA	093	7

NIEZBĘDNIK SERWISOWY	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
AdwCleaner 8.0.1	FREEWARE	003	
All in One System Rescue Toolkit 2018	FREEWARE	005	
AnyDesk 5.4.2	FREEWARE	006	
AOMEI Partition Assistant 8.6	FREEWARE	007	
CCleaner 5.63 Portable	FREEWARE	011	11
CPU-Z 1.91	FREEWARE	014	13
CPU-Z 1.91 Portable	FREEWARE	015	13
CrystalDiskInfo 8.3.2	FREEWARE	016	
CrystalDiskInfo 8.3.2 Portable	FREEWARE	017	
CrystalDiskMark 7	FREEWARE	018	13
CrystalDiskMark 7 Portable	FREEWARE	019	13
Double Commander 0.9.7 Portable	FREEWARE	020	
EaseUS Todo Backup Free 12	FREEWARE	021	10
Emsisoft Emergency Kit 2020.1	FREEWARE	023	
Geekbench 5.1	FREEWARE	028	
GPU-Z 2.29	FREEWARE	033	13
HWiNFO 6.20	FREEWARE	034	
HWiNFO 6.20 Portable	FREEWARE	035	
Lazesoft Recovery Suite Home 4.3.1	FREEWARE	041	11
Macrium Reflect Free 7.2	FREEWARE	043	
Malwarebytes 4.0.4	FREEWARE	045	
MemTest86 8.3	FREEWARE	046	
MiniTool Portable Partition Magic 11	FREEWARE	049	
NirLauncher 1.23.10	FREEWARE	052	
Process Hacker 2.39	FREEWARE	057	
Process Hacker 2.39 Portable	FREEWARE	058	
ProduKey 1.93	FREEWARE	059	
Revo Uninstaller 2.1.1	FREEWARE	060	
Revo Uninstaller 2.1.1 Portable	FREEWARE	061	
Rufus 3.8 Portable	FREEWARE	063	
Snappy Driver Installer Origin 1.5.9	FREEWARE	069	
VirtualBox 6.1.2	FREEWARE	080	
WinDirStat 1.1.2.80	FREEWARE	087	12
WinDirStat 1.1.2.80 Portable	FREEWARE	088	12
Windows 10 Media Creation Tool	FREEWARE	089	
Windows ISO Downloader 8.24	FREEWARE	092	
YUMI 2.0.6.9	FREEWARE	094	12
YUMI UEFI 0.0.2	FREEWARE	095	

PAKIET ANTYHAKERSKI	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Avast	FREEWARE	KŚ+	17
Emsisoft Emergency Kit 2020.1	FREEWARE	022	15
GlassWire 2.1.167	FREEWARE	030	14
Malwarebytes 4.0.4 (32-bit)	FREEWARE	044	15
Malwarebytes 4.0.4 (64-bit)	FREEWARE	045	15
simplewall 3.0.9	FREEWARE	067	16
simplewall 3.0.9 Portable	FREEWARE	068	16
TinyWall 2.1	FREEWARE	077	16
Windows Firewall Control 5	FREEWARE	090	
Windows Firewall Control 6.1	FREEWARE	091	17

PRZEGLĄDARKI INTERNETU	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Chrome 79	FREEWARE	013	18
Firefox 72.0.1	FREEWARE	026	19
Microsoft Edge 79 na Windows 7	FREEWARE	047	21
Microsoft Edge 79 na Windows 10	FREEWARE	048	21
Opera 66	FREEWARE	054	20
Vivaldi 2.10 (32-bit)	FREEWARE	082	20
Vivaldi 2.10 (64-bit)	FREEWARE	083	20

PROJEKTOWANIE WNĘTRZ I OGRODÓW	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Kazaplan	FREEWARE	-	22
Obiektyw	FREEWARE	-	25
pCon.planner 8.2	FREEWARE	056	24
Plantsnap	FREEWARE	-	25
Sweet Home 3D 6.2	FREEWARE	071	24
Zaprojektuj-Ogrod.pl	FREEWARE	-	25

PROGRAMOWANIE DLA NAJMŁODSZYCH	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Construct 3	TRIAL	-	29
GDevelop 5 Beta	FREEWARE	027	29
Godot Engine 3.1.2 (32-bit)	FREEWARE	031	29
Godot Engine 3.1.2 (64-bit)	FREEWARE	032	29
Kodu Game Lab 1.5.47	FREEWARE	040	28
Minecraft: Education Edition	DEMO	KŚ+	27
MIT App Inventor 2.3	FREEWARE	050	
Scratch Desktop 3.6	FREEWARE	064	26

PRZYCINARKI FILMÓW	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Bandicut 3.5	FREEWARE	010	30
LosslessCut 2.6.2	FREEWARE	042	31
MooO Video Cutter 1.17	FREEWARE	051	31
SimpleVideoCutter 0.12	FREEWARE	066	31
VidCutter 6	FREEWARE	079	31

MOBILNE GRY AKCJI	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Brawl Stars	FREEWARE	-	33
Call of Duty: Mobile	FREEWARE	-	32
Dragon Ball Legends	FREEWARE	-	
Fortnite Mobile	FREEWARE	-	32
PUBG Mobile	FREEWARE	-	33

KLAWIATURY NA ANDROIDA	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
AnySoftKeyboard	FREEWARE	-	35
Gboard	FREEWARE	-	35
SwiftKey Keyboard	FREEWARE	-	34

ODTWARZACZE RADIA INTERNETOWEGO	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
odio 1.4	FREEWARE	053	
Screamer Radio 2019-11-22	FREEWARE	065	37
streamWriter 5.5	FREEWARE	070	36
TapinRadio 2.12.3 (32-bit)	FREEWARE	072	37
TapinRadio 2.12.3 (64-bit)	FREEWARE	073	37
TuneIn Radio Desktop	FREEWARE	078	36

MENEDŻERY HASEŁ NA MACOS	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Bitwarden	FREEWARE	KŚ+	38
KeePassXC	FREEWARE	KŚ+	39
LastPass	FREEWARE	KŚ+	38
RoboForm	FREEWARE	KŚ+	39
Sticky Password	FREEWARE	KŚ+	39

LINUX	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Rufus 3.8	FREEWARE	062	40
VirtualBox 6.1.2	FREEWARE	081	
Zorin OS 15.1 Core	FREEWARE	096	40

NIEZBĘDNE	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
7-Zip 19 (32-bit)	FREEWARE	001	
7-Zip 19 (64-bit)	FREEWARE	002	
AIMP 4.60	FREEWARE	004	
Chrome 79	FREEWARE	012	
Firefox 72.0.1	FREEWARE	025	
GIMP 2.10.14	FREEWARE	029	
IrfanView 4.54 (32-bit)	FREEWARE	037	
IrfanView 4.54 (64-bit)	FREEWARE	038	
IrfanView 4.54 PL	FREEWARE	039	
Paint.NET 4.2.8	FREEWARE	055	
Thunderbird 68.4.1 (32-bit)	FREEWARE	075	
Thunderbird 68.4.1 (64-bit)	FREEWARE	076	
VLC media player 3.0.8 (32-bit)	FREEWARE	084	
VLC media player 3.0.8 (64-bit)	FREEWARE	085	
WinCDEmu 4	FREEWARE	086	

DODATKOWO W KŚ+
5 NAJLEPSZYCH PROGRAMÓW DO WYMIANY PLIKÓW (P2P)

Deluge	FREEWARE	KŚ+	
qBittorrent	FREEWARE	KŚ+	
µTorrent	FREEWARE	KŚ+	
Tixati	FREEWARE	KŚ+	
Transmission	FREEWARE	KŚ+	

OCHRONA ANTYWIRUSOWA

NA ROK DLA STAŁYCH CZYTELNIKÓW NIEZBĘDNIKA

Dzięki stałej akcji Niezbędnika i **ESET Internet Security** Czytelnicy mają zapewnioną roczną ochronę antywirusową na najwyższym poziomie dzięki przedłużanej z każdym kupionym wydaniem subskrypcji na pakiet **ESET**

PEŁNA WERSJA
NA ROK O WARTOŚCI
170 zł
DLA STAŁYCH CZYTELNIKÓW

ESET Internet Security to markowy pakiet bezpieczeństwa, zapewniający nowoczesną ochronę komputera podczas codziennego korzystania z internetu. ESET Internet Security **zawiera renomowany silnik antywirusowy NOD32.**
ESET Internet Security chroni przed wszystkimi rodzajami złośliwego oprogramowania: wirusami, zagrożeniami szyfrującymi (ransomware) oraz między innymi robakami i programami szpiegującymi. Zapewnia ochronę bankowości internetowej i płatności online. ESET Internet Security ma moduł kontroli rodzicielskiej chroniący dzieci przed nieodpowiednimi treściami w internecie. Zabezpiecza także urządzenia podłączone do Wi-Fi.
W tym numerze Niezbędnika jednym z ważniejszych tematów są zabezpieczenia przed atakami hakerów. Oto przegląd antyhakerskich funkcji ESET Internet Security.

ANTYWIRUS I ANTYSPYWARE

ESET zapewnia proaktywną ochronę przed wszelkimi zagrożeniami, zarówno znanymi, jak i nowymi, dotąd nierozpoznanymi. Powstrzymuje rozprzestrzenianie się infekcji na komputery innych użytkowników.

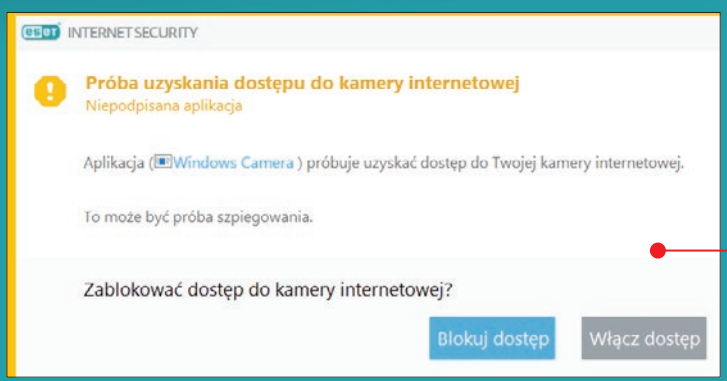

Kody dla Czytelników i zasady akcji

Akcja trwa przez sześć numerów Niezbędnika: od wydania 5/2019 do 4/2020. Klucze do ESET Internet Security pobieramy z KŚ+ z e-wydania Niezbędnika. Klucze zapewniają ochronę przez dwa miesiące, dając łącznie ochronę na rok.

Uwaga! Kolejny kod należy wpisać do programu w dniu wygaśnięcia poprzedniego.

1. Zaloguj się na **ksplus.pl** i zarejestruj klucz nadrukowany na płycie z wydania papierowego lub kup e-wydanie.
2. Kliknij na **Moja półka** i na okładkę tego numeru Niezbędnika.
3. Kliknij na **Programy**, znajdź pozycję **ESET Internet Security**.
4. Kliknij na **Opis instalacji** i na **Wyświetl kod**.

Pomoc techniczna dotycząca wyłącznie programu ESET Internet Security jest świadczona przez firmę DAGMA, dystrybutora rozwiązań ESET w Polsce, w dni robocze: **od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00–18.00**, drogą e-mailową pod dedykowanym adresem **gazeta@dagma.pl**

ZAAWANSOWANA OCHRONA PRZED ZAGROŻENIAMI
ESET Internet Security

WERSJA ZAMIESZCZONA NA PŁYCIE W TYM NUMERZE TO LICENCJA NA 2 MIESIĄCE

Licencja: **PEŁNA WERSJA** DVD-KOD: **024** Rejestracja: **TAK**
Język: **polski** Internet: **www.eset.pl**

- ochrona przed wirusami, ransomware'em, hakerami
- ochrona przed atakami z sieci
- ochrona kamery internetowej

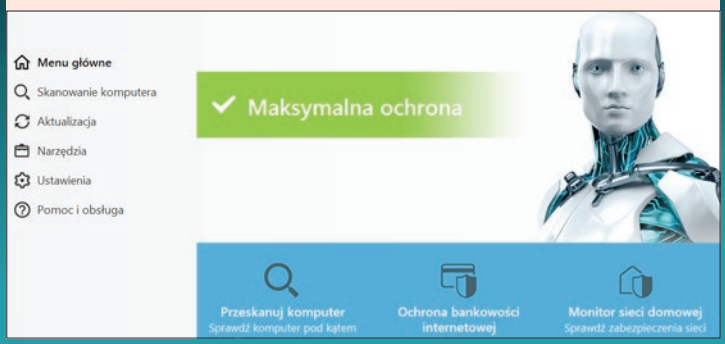

BLOKADA ATAKÓW TYPU EXPLOIT

Pakiet bezpieczeństwa blokuje ataki, które skutecznie unikają wykrycia przez tradycyjne aplikacje antywirusowe. Eliminuje zagrożenia ransomware. Chroni przed atakami wykorzystującymi luki w przeglądarkach internetowych, czytnikach PDF oraz oprogramowaniu Java.

OCHRONA KAMERY INTERNETOWEJ

ESET Internet Security monitoruje wszystkie procesy i aplikacje uruchomione na komputerze, sprawdzając, które próbują uzyskać dostęp do kamery internetowej. Program ostrzeże nas, gdy ktoś niepowołany będzie próbował uzyskać dostęp do naszej kamery, i zablokuje każdą taką próbę.

FIREWALL

Firewall, będący częścią pakietu, zapewnia ochronę przed atakami z sieci, blokując niepowołanym osobom dostęp do komputera i zgromadzonych na jego dysku cennych danych.

OCHRONA PRZED ATAKAMI Z SIECI (IDS)

Wbudowana ochrona przed atakami z sieci (IDS) zwiększa skuteczność firewalla, zapewniając ochronę przed atakami, które wykorzystują luki w popularnych protokołach sieciowych.

OCHRONA PRZED BOTNETAMI

ESET zabezpiecza przed zagrożeniami, które bez wiedzy i zgody użytkownika przyłączają komputer do botnetu – sieci komputerów, które wykonują polecenia cyberprzestępcy, na przykład masowo wysyłając spam lub atakując serwery banków.

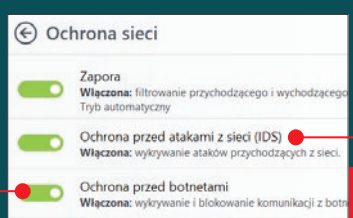

PEŁNA WERSJA NA PÓŁ ROKU O WARTOŚCI 99 ZŁ

PROGRAM TRZEBA AKTYWOWAĆ DO 30.04.2020

WZMOCNIENIE OCHRONY ANTYWIRUSOWEJ

PROGRAM ANTYWIRUSOWY Z SILNIKIEM BITDEFENDER I SZYBKIM SKANEREM

IObit Malware Fighter 7 PRO

Licencja: **PEŁNA WERSJA** DVD-KOD: **036** Rejestracja: **TAK**
Język: **polski** Internet: **www.iobit.com**

- uzupełnia podstawową ochronę antywirusową Windows
- ma renomowany silnik antywirusowy Bitdefendera

Program wzmacniający antywirusową ochronę komputera. **Malware Fighter PRO** stanowi dobre uzupełnienie podstawowej ochrony antywirusowej Windows, dodatkowo zabezpieczając nasz system przed oprogramowaniem szantażującym, złośliwym i innymi niebezpiecznymi zagrożeniami. Edycja PRO zapewnia kompleksową ochronę systemu w czasie rzeczywistym, ma renomowany silnik antywirusowy Bitdefender oraz między innymi szybszy skaner wykrywający zagrożenia.

Program zapobiega zarówno atakom zdalnym przeprowadzanym przez internet, jak i próbom zainfekowania naszego komputera za pomocą zarażonych nośników USB podłączanych do komputera. IObit Malware Fighter skutecznie wyczyści także ślady naszej aktywności w internecie, uniemożliwiając działanie złośliwym narzędziom śledzącym działania użytkownika.

newralgiczne miejsca w systemie, które mogłyby ewentualnie zawierać złośliwy kod – zarówno system operacyjny, nośniki danych, rejestr czy pamięć RAM. Jeżeli program nie wykryje żadnych szkodników, po zakończeniu skanowania zobaczymy komunikat **Nie znaleziono zagrożeń**.

OCHRONA PRYWATNOŚCI ZA POMOCĄ SAFE BOX

Pełna komercyjna wersja IObit Malware Figh ter wyposażona jest w moduł **Safe Box** służący do ochrony prywatności użytkownika poprzez zaszyfrowanie wybranych danych i blokadę dostępu do nich. Oto jak z niego korzystać.

PIERWSZY SKAN OCHRONNY

Bezpośrednio po zainstalowaniu programu i jego aktywacji aplikacja sugeruje włączenie ochrony przeciwko programom ransomware oraz po-

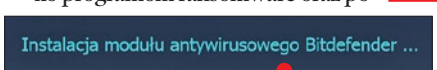

branie **silnika Bitdefender**. Na obie sugestie się godzimy, dzięki czemu zyskujemy znacznie wyższy poziom ochrony niż w wersji darmowej programu. Kolejnym automatycznym działaniem jest aktualizacja baz danych z informacjami o złośliwym oprogramowaniu. Gdy aktualizacja się zakończy, możemy przejść do skanowania. W oknie głównym zobaczymy komunikat, że nasz komputer nie był nigdy skanowany. Klikamy zatem na przycisk **Skanuj teraz**. Podczas skanowania program ochronny sprawdza wszystkie

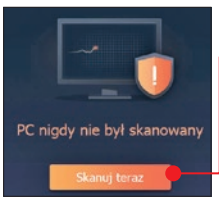

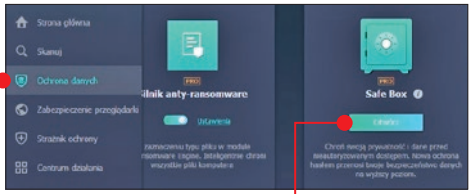

1 Z głównego menu IObit Malware Fightera widocznego po lewej stronie okna programu wybieramy pozycję **Ochrona danych**, a następnie klikamy na przycisk **Otwórz** widoczny w sekcji **Safe Box**.

2 Kolejny etap to ustawienie hasła ochronnego **A**, należy wpisać je dwukrotnie. Warto też podać e-mail **B**, dzięki czemu gdybyśmy zapomnieli hasła do sejfu Malware Fightera, będziemy mogli odzyskać dostęp do naszych danych.

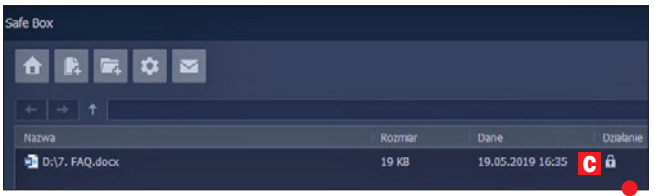

3 Po zdefiniowaniu hasła zobaczymy okno wirtualnego sejfu na dane. Umieszczanie w nim wybranych plików i folderów, które chcemy chronić, jest proste – wystarczy przeciągnąć je myszą z okna Eksploratora. Po przeniesieniu danego pliku do sejfu przestanie on być widoczny w standardowym Eksploratorze plików (i w dowolnym innym menedżerze plików dla Windows).

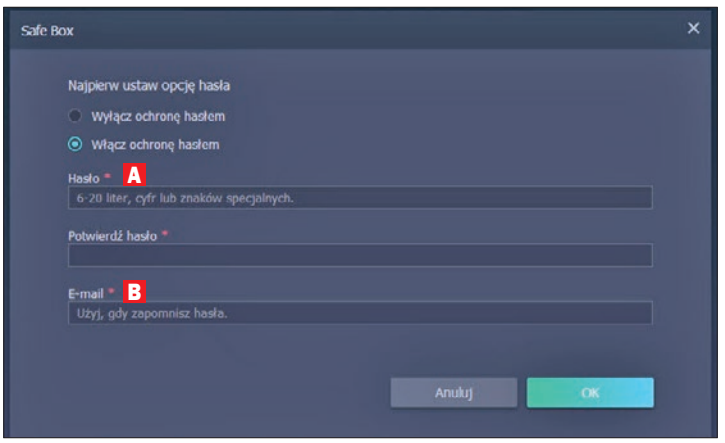

4 Z plików i folderów w sejfie można korzystać jak ze zwykłych danych w Eksploratorze. Na przykład dwukrotne kliknięcie na dokument tekstowy w sejfie spowoduje automatyczne odszyfrowanie pliku i jego otwarcie w domyślnym edytorze tekstów w systemie.

5 Aby usunąć plik z sejfu i przywrócić jego widoczność w Windows, należy obok nazwy pliku na liście w sejfie kliknąć na ikonę kłódki **C** w kolumnie **Działanie**. Po kliknięciu plik zniknie z sejfu i pojawi się w swojej oryginalnej lokalizacji na dysku w oknie Eksploratora.

KOMBAJN DO PŁYT

PEŁNA WERSJA O WARTOŚCI 129 zł

NAGRYWA PŁYTY I TWORZY KOPIE ZAPASOWE

Ashampoo Burning Studio 2020

Licencja: **PEŁNA WERSJA** DVD-KOD: **008** Rejestracja: **TAK**
Język: **polski** Internet: **www.ashampoo.com**

- łatwe kopiowanie CD, DVD, Blu-ray
- tworzenie zaszyfrowanych kopii
- tworzenie CD-Audio
- nagrywanie MP3

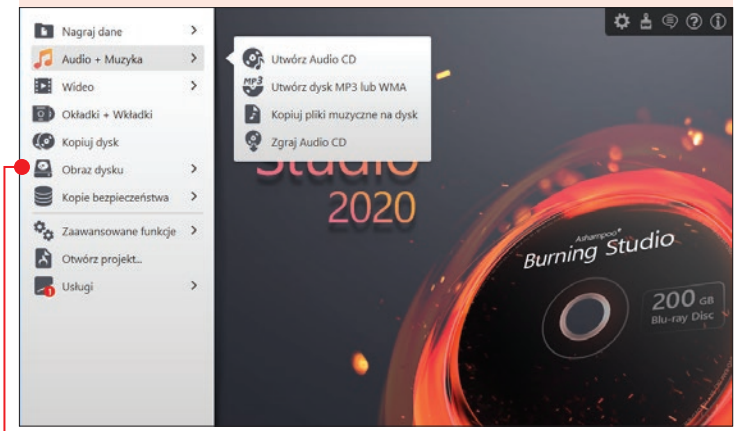

Pełna wersja znanego programu do nagrywania płyt CD, DVD oraz Blu-ray. **Ashampoo Burning Studio** nagrywa pliki, muzykę i filmy na każdy nośnik nagrywalny, pozwala też zgrywać muzykę z płyt audio do MP3 i FLAC, przygotowywać składanki muzyki do samochodu z opcją wyrównywania głośności, a także tworzyć, przeglądać zawartość i wypalać obrazy nośników CD/DVD i Blu-ray. W programie możemy również tworzyć okładki i etykiety płyt (są gotowe szablony), przygotowywać nośniki z filmowymi pokazami slajdów ze zdjęć oraz szyfrować płyty. Są też opcje tworzenia kopii zapasowych plików i folderów oraz dzielenia danych na kilka nośników.

PRZEGLĄDARKA ISO

Przydatną funkcją jest przeglądarka plików obrazów – pozwala nie tylko zobaczyć ich zawartość, ale też wypakowywać wszystkie lub tylko wybrane pliki i zapisywać je na dysku. Może się to przydać, jeśli na przykład mamy pobranych z KŚ+ sporo obrazów płyt i chcemy wygodnie sprawdzić, co zawierają, by skorzystać tylko z jednego wybranego programu.

1 W oknie Ashampoo Burning Studio 2020 klikamy na **Obraz dysku** i na **Przeglądaj obrazy**.

2 Klikając na **Przeglądaj**, wskazujemy wybrany plik obrazu zapisany na dysku. Klikamy na **Dalej**.

3 Przeglądamy zawartość obrazu. Domyślnie zaznaczone są wszystkie pliki. Aby usunąć zaznaczenia, klikamy na . Teraz, klikając, możemy zaznaczyć tylko pliki lub foldery, które chcemy wyodrębnić z pliku obrazu. Klikamy na **Wypakuj**. Wskazujemy lokalizację i klikamy na **OK**.

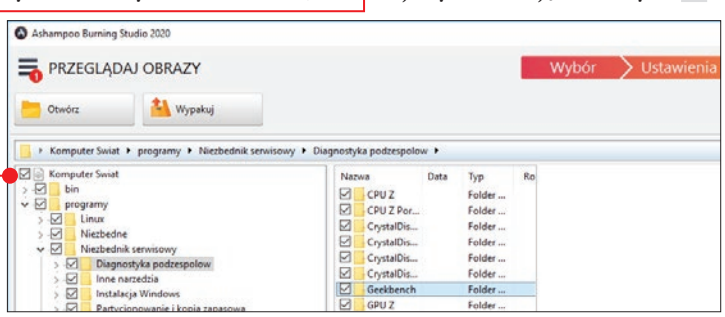

MARKOWY VPN

WERSJA SPECJALNA NA ROK O WARTOŚCI 100 zł

ZAPEWNIA PRYWATNOŚĆ W INTERNECIE

Windscribe VPN SE

Licencja: **WERSJA SPECJALNA** DVD-KOD: **093** Rejestracja: **TAK**
Język: **polski** Internet: **www.windscribe.com**

- pakiet 20 GB danych miesięcznie
- ukrywa adres IP
- ponad 13 serwerów na całym świecie
- szyfruje transmisję danych

Specjalna wersja jednego z najlepszych programów VPN, z licencją na rok i pakietem 20 GB danych transferu miesięcznie. **Windscribe VPN** może działać na Windows oraz jako rozszerzenie do przeglądarek Chrome, Firefox i Opera oraz jako aplikacja mobilna na smartfon lub tablet. Program zapewnia silne szyfrowanie połączenia z internetem, aby przesyłane przez nas informacje nie mogły być odczytane przez dostawcę internetu. Chroni również prywatność – ukrywa nasz adres IP, co pozwala omijać internetowe blokady i anonimowo publikować w sieci, oraz ma funkcje do blokowania trackerów, malware'u i reklam. Do konta użytkownika nie ma przypisanego limitu urządzeń.

AKTYWACJA KODU

Jeśli nie mamy konta w usłudze Windscribe, musimy je założyć przy pierwszym uruchomieniu. Najpierw klikamy na **Nie** w odpowiedzi na pytanie **Masz już konto?**, a następnie podajemy dane wymagane do rejestracji. Potem klikamy na **Have a Voucher?** i w specjalnym polu na podanie kodu bonusowego wpisujemy kod pobrany z KŚ+. Klikamy na **Create Free Account**. Dopiero po potwierdzeniu adresu e-mail będziemy mogli aktywnie korzystać z konta z 20 GB miesięcznego limitu na dane.

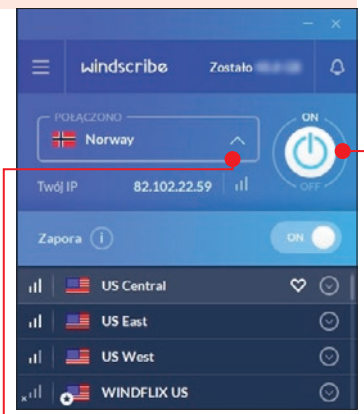

Jeśli mamy konto Windscribe, bo już korzystaliśmy z tej usługi, wystarczy się zalogować, a potem w podglądzie konta kliknąć na **Claim Voucher** i podać kod bonusowy pobrany z KŚ+. Klikamy na **Claim**.

VPN POD WINDOWS

1 Uruchamiamy Windscribe i logujemy się.

2 Klikamy na strzałkę , aby rozwinąć listę serwerów. Wybieramy serwer najbliższy naszej lokalizacji, lub klikamy na **Najlepsza lokalizacja**, by program sam wybrał serwer.

3 Po chwili nasz adres IP zostanie zmieniony i będziemy chronieni przez VPN.

4 Łączymy się i rozłączamy, korzystając z przycisku **ON/OFF**.

VPN w przeglądarce i na smartfonie

Android* iPhone*

Aby mieć VPN w przeglądarce, trzeba zainstalować dodatek. W wypadku Chrome w sklepie Chrome Web Store (**chrome.google.com/webstore**) wyszukujemy Windscribe i klikamy na **Dodaj do Chrome**, **Dodaj rozszerzenie**. W górnym prawym rogu okna pojawi się ikona Windscribe'a. Klikamy na nią, logujemy się i łączymy z wybranym serwerem. Gdy korzystamy z rozszerzenia w przeglądarce, szyfrowane i bezpieczne są tylko dane przesyłane przez przeglądarkę. Aby korzystać z Windscribe'a na smartfonie, pobieramy z Google Play lub App Store Windscribe VPN i instalujemy. Logujemy się i już możemy łączyć się z serwerami i korzystać z naszego limitu danych.

PROJEKTY MIESZKAŃ

POZWALA PROJEKTOWAĆ DOMY I MIESZKANIA

Ashampoo Home Design 5

Licencja: **PEŁNA WERSJA** DVD-KOD: **009** Rejestracja: **TAK**
Język: **polski** Internet: **www.ashampoo.com**

- projektowanie wnętrz i domów
- widok 2D i 3D
- gotowe elementy budynków, wnętrz, tekstury i całe domy

Pełna wersja programu do projektowania wnętrz domów i mieszkań. **Ashampoo Home Design** zawiera bibliotekę niezbędnych elementów, jak okna, drzwi, instalacje elektryczne (w tym również fotowoltaiczne) i sanitarne. Program daje dostęp do ponad miliona różnych obiektów, umożliwia również import i dodanie do projektu modeli z programu SketchUp i Collada, pozwalając wykorzystać także modele markowe i projektowe z różnych źródeł. Ashampoo Home Design pozwala nie tylko rysować, ale też wykonuje dokładne modele projektów wraz z obliczeniami. Możemy także dekorować dom i ogród dzięki dużemu wyborowi mebli, elementów dekoracyjnych i roślin. Dzięki funkcjom 3D możemy zwiedzać zaprojektowane przez nas wnętrza.

DODAJEMY OBIEKTY

1 Po utworzeniu projektu i bryły domu w panelu z prawej strony klikamy na zakładkę **Katalog**.

2 Zobaczymy wiele kategorii obiektów, wystarczy wybrać jedną z nich i przeciągnąć wybrany obiekt na projekt.

3 Jeśli nie odpowiada nam położenie obiektu, zaznaczamy go, klikając, a potem dowolnie obracamy, korzystając z narzędzi na górnej wstążce. By usunąć obiekt, wystarczy go zaznaczyć i wcisnąć delete.

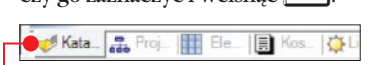

Szczegółowe rzuty

Cała wizualizacja budynku opiera się na rzutach poszczególnych kondygnacji, które możemy stworzyć w programie Ashampoo Home Design 5 lub do niego przenieść, importując gotowy projekt budowlany.

SKANUJE I TŁUMACZY

MOBILNY SKANER Z FUNKCJĄ TŁUMACZA

ABBYY TextGrabber PRO

Android* iPhone*

Licencja: **PEŁNA WERSJA** DVD-KOD: **074** Rejestracja: **TAK**
Język: **angielski** Internet: **www.textgrabber.pro**

- mobilny OCR i skaner
- tłumaczy na 100 języków
- przechwytuje tekst także na żywo z aparatu (nie trzeba robić zdjęć)

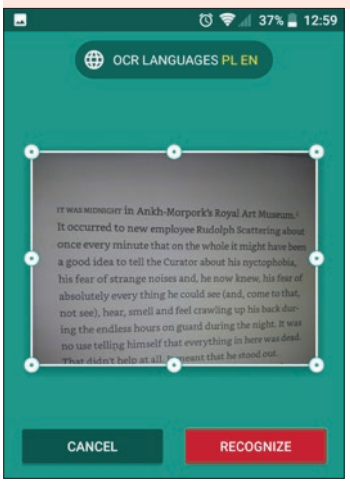

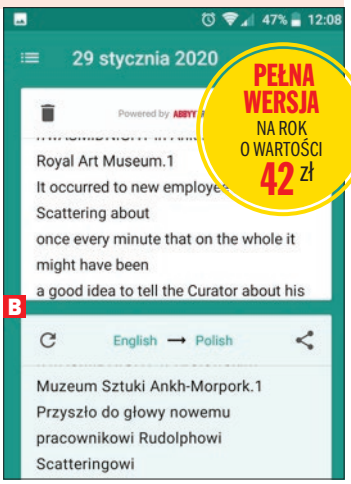

TextGrabber to mobilna aplikacja do skanowania, tłumaczenia i zapisywania tekstu z dowolnego drukowanego materiału. Ułatwia digitalizację i tłumaczenie książek, instrukcji, a także przechwytywanie tekstu ze zdjęć i na żywo z aparatu. Po skierowaniu aparatu smartfona na wydrukowany tekst rejestruje i rozpoznaje go nawet bez połączenia z internetem. Przechwycone teksty możemy przechowywać, edytować, usuwać lub scalać na liście notatek. Apka umożliwia tłumaczenie pełnotekstowe na ponad 100 języków. Wersja pełna w odróżnieniu od darmowej oferuje nielimitowane rozpoznawanie i tłumaczenie.

AKTYWACJA KODU

Kod odblokowujący funkcje pełnej wersji znajdziemy w KŚ+. Aby go wprowadzić, w aplikacji naciskamy symbol menu w lewym górnym rogu, a potem **More**. Naciskamy i przytrzymujemy przez chwilę napis **About...**. Gdy wyświetli się pole na kod, podajemy go i zatwierdzamy.

TŁUMACZYMY

1 Po uruchomieniu aplikacji wystarczy nakierować jej okno na

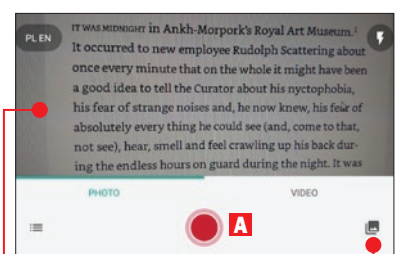

tekst, który chcemy przetłumaczyć czy zeskanować. Naciskając ikonę, możemy też przejść do zdjęć dokumentów zapisanych w telefonie.

2 Naciskamy czerwoną kropkę **A**. Aplikacja przechwytuje tekst. Gdy naciśniemy **Recognize**, tekst zostanie rozpoznany. Możemy teraz odpowiednio ustawić języki, naciskając ich symbole.

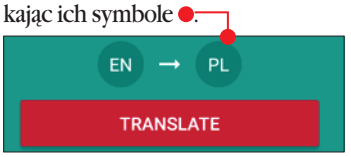

3 Naciskamy **Translate**. Aplikacja wyświetla w dwóch oknach tekst oryginalny i przetłumaczony **B**. Naciskając **Save**, możemy go zapisać w urządzeniu lub udostępnić, na przykład przez e-mail czy komunikator.

* Kod QR szybko przenosi na stronę, skąd można pobrać aplikację. W iPhonie skanujemy go aplikacją aparatu, użytkownicy Androida mogą użyć dowolnej aplikacji QR pobranej z Google Play.

Bitdefender

KOD PROMOCYJNY:

KS2020

-25%

WYBIERZ TO, CZEGO UŻYWAJĄ EKSPERCI

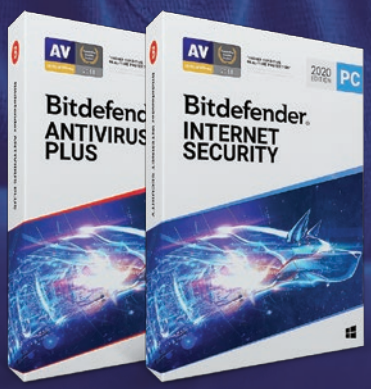

Wejdź na stronę **bitdefender.pl/ks**
i skorzystaj z **25% rabatu**
na zakup Bitdefender Antivirus Plus i Internet Security

Promocja trwa do 31 marca 2020
Regulamin dostępny na stronie bitdefender.pl/regulaminy

Oficjalny dystrybutor produktów Bitdefender w Polsce
Marken Systemy Antywirusowe, ul. Jana Hieronima Derdowskiego 7, 81-369 Gdynia, tel. +48 58 667 49 49
www.marken.com.pl, kontakt@marken.com.pl

30 NAJLEPSZYCH NARZĘDZI

NIEZBĘDNIK SERWISOWY 2020

Zestaw programów zamieszczony w tym dziale przyda się każdemu, kto sam serwisuje swój komputer. Dzięki niemu można wykonać wiele podstawowych zadań, takich jak **SZYBKA DIAGNOSTYKA SYSTEMU CZY PRZYGOTOWANIE BOOTOWALNYCH NOŚNIKÓW RATUNKOWYCH**

Zdaniem autora

ZAWSZE POD RĘKĄ

Krzysztof Dziedzic

Programy, które zostały wybrane do tego pakietu, zawsze mam pod ręką. Zestaw do diagnostyki pozwala określić stan komputera. Zestaw do przygotowywania nośnika instalacyjnego Windows jest przydatny, gdy system wymaga naprawy. Warto też mieć narzędzia do partycjonowania czy skanery zagrożeń.

KOPIE ZAPASOWE

EaseUS Todo Backup pozwala na wykonanie pełnej kopii zapasowej dowolnego dysku, partycji czy programu. W specjalnym trybie dostępne jest nawet utworzenie kopii aktualnie działającego dysku systemowego. Bardzo przydatną opcją jest możliwość tworzenia kopii przyrostowych, które tworzone są relatywnie szybko i nie obciążają zbyt mocno komputera. Gotowe kopie możemy zapisywać na dysku zewnętrznym, a nawet na serwerze przy wykorzystaniu protokołu FTP. Możemy dowolnie zarządzać utworzonymi kopiami. Istnieje możliwość skonfigurowania harmonogramu tworzenia kopii, na przykład raz w tygodniu. Warto zwrócić uwagę na opcję klonowania dysku przydatną podczas zmiany dysku twardego lub gdy oddajemy nośnik do serwisu.

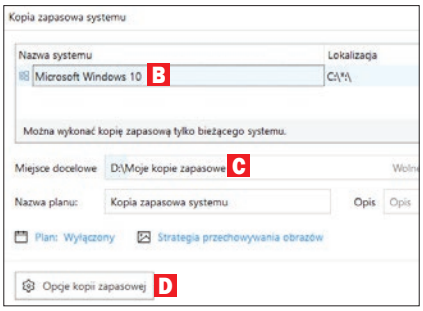

KOPIA SYSTEMU

Wykonanie kopii systemu jest istotne z punktu widzenia bezpieczeństwa. W przypadku awarii systemu będziemy mogli łatwo przywrócić system do stanu zapisanego w kopii.

1 Po uruchomieniu programu klikamy w głównym oknie na **Kopia zapasowa systemu** A.

2 Wybieramy system B, wskazujemy miejsce zapisu kopii C (można wybrać lokalizację w sieci domowej, na przykład na serwerze NAS), nadajemy nazwę kopii i klikamy na **Opcje kopii zapasowej** D.

3 Po lewej stronie klikamy na **Szyfrowanie** E, po prawej zaznaczamy opcję **Włącz szyfrowanie kopii** F i podajemy dwukrotnie hasło w celu zabezpieczenia naszej kopii.

4 Po lewej stronie klikamy na **Wydajność** G i zmieniamy **Priorytet** na **Wysoki** H – kopia wykona się najszybciej jak to możliwe na naszym urządzeniu. Klikamy na **Zapisz**.

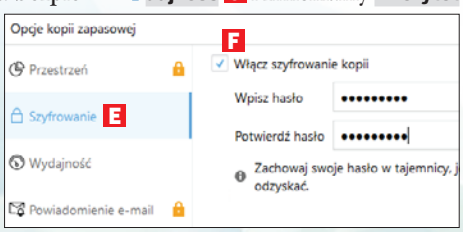

5 Przechodzimy do tworzenia kopii, klikając na **Kontynuuj**. Czas tworzenia kopii zależy od wydajności nośników i ilości danych, które mają znaleźć się w kopii.

DARMOWA WERSJA POPULARNEGO PROGRAMU DO TWORZENIA KOPII ZAPASOWYCH
EaseUS Todo Backup Free 12

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **021** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.todo-backup.com**

- różne tryby tworzenia kopii: pełne, przyrostowe, różnicowe
- szybkie przywracanie danych
- klonowanie dysku i migracja systemu

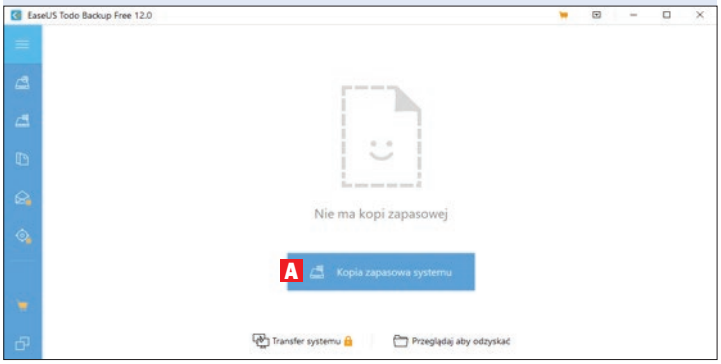

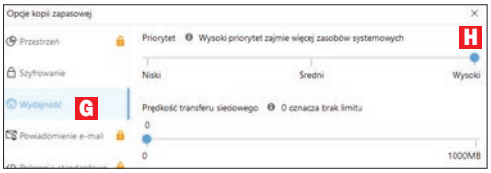

PRZYWRACANIE KOPII

By przywrócić kopię po awarii systemu, należy ponownie zainstalować system i EaseUS Todo Backup Free.

1 Następnie klikamy na **Przeglądaj, aby odzyskać**. Wskazujemy lokalizację kopii i klikamy na **OK**.

2 Gdy zostanie automatycznie wykryta, wystarczy kliknąć na **Odzyskiwanie**.

3 Podajemy hasło, jeśli kopia jest zabezpieczona, i przechodzimy kolejne kroki kreatora odzyskiwania.

Fot. Eugene Sergeev/123rf.com

KOMBAJN DO ODZYSKIWANIA DANYCH

Zestaw narzędzi do odzyskiwania różnego typu danych i rozwiązywania problemów z działaniem komputera. W **Lazesoft Recovery Suite** znajdziemy cztery moduły. **Odzyskiwanie systemu Windows** pomaga w wypadku kłopotów z rozruchem Windows i awariami spowodowanymi przez infekcję wirusów lub uszkodzenie plików. **Odzyskiwanie danych** służy do odzyskiwania plików z dysku twardego, USB lub karty pamięci po przypadkowym usunięciu, formatowaniu lub uszkodzeniu plików. **Obraz dysku i klonowanie** pozwala tworzyć kopie zapasowe i klonować cały dysk twardy lub wybraną partycję. **Odzyskiwanie hasła** umożliwia zresetowanie zapomnianego hasła do systemu Windows. Pakiet można nagrać na bootowalnej płycie CD lub nośniku USB.

NOŚNIK RATUNKOWY

1 Po uruchomieniu programu Lazesoft Recovery Suite Home podłączamy nośnik USB do komputera i klikamy na **Nagraj dysk CD/USB**.

2 Wybieramy z listy wersję systemu, i klikamy na **Next**.

3 W kolejnym oknie wybieramy opcję **USB Flash**, wskazujemy nośnik USB i klikamy na **Start**. **Uwaga!** Wszystkie dane znajdujące się na nośniku zostaną usunięte w trakcie tworzenia nośnika ratunkowego. Do poprawnego tworzenia dysku ratunkowego wymagane jest połączenie z internetem.

4 Po kilku minutach nośnik będzie gotowy. Teraz w razie awarii systemu będziemy mogli za jego pomocą uruchomić komputer. Na ekranie

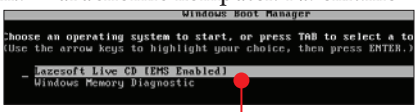

Boot Menu wciskamy klawisz enter. Załaduje się specjalne środowisko ratunkowe, które działa poza Windows. Możemy w nim na przykład skorzystać z narzędzia do odzyskiwania plików i spróbować uratować dane z komputera, nawet gdy system się nie uruchamia – wystarczy kliknąć na **Data recovery** i postępować zgodnie z instrukcjami.

ZESTAW NARZĘDZI RATUNKOWYCH

Lazesoft Recovery Suite Home 4

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **041** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.lazesoft.com**

- odzyskiwanie systemu Windows
- odzyskiwanie skasowanych plików
- przenośne narzędzie do ratowania i odzyskiwania danych

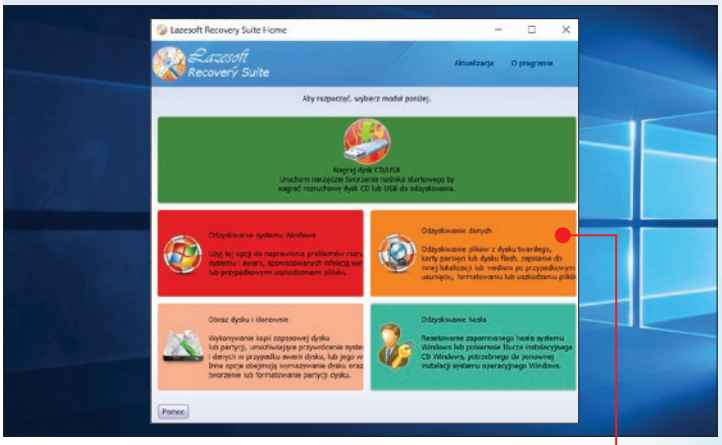

ODZYSKUJEMY PLIKI

1 Jeśli nie mamy problemów z uruchomieniem systemu, a po prostu chcemy odzyskać przypadkowo usunięte pliki, możemy uruchomić Lazesoft Recovery Suite pod Windows i w głównym oknie kliknąć na **Odzyskiwanie danych**.

2 Wybieramy opcję **Szybkie skanowanie**. Jeśli nie przyniesie ono oczekiwanych rezultatów, możemy wypróbować opcję **Głębokie skanowanie**.

3 Następnie wybieramy partycję, która ma zostać zeskanowana, i klikamy na **Zacznij szukać**.

4 Po zakończeniu skanowania w oknie po lewej stronie klikamy na **Typ pliku**, by odfiltrować odpowiedni format. W oknie po prawej przeglądamy pliki, które powinno dać się odzyskać (pliki graficzne widać na podglądzie). Zaznaczamy wybrane pliki i klikamy na górnym pasku na **Zapisz pliki**. Wskazujemy lokalizację i po chwili dane zostaną odzyskane.

CCLEANER PORTABLE

Przenośna wersja najpopularniejszego programu do oczyszczania komputera z zaśmiecających go plików. **CCleaner** (DVD-KOD: **011**) usuwa niepotrzebne pliki tymczasowe, historię przeglądania internetu, pliki cookies, zawartość Kosza, zrzuty pamięci, punkty przywracania systemu, fragmenty plików, pliki dziennika, pamięć podręczną systemu, dane aplikacji oraz między innymi historię automatycznego uzupełniania. Oprócz tego oferuje moduły do zarządzania programami uruchamiającymi się przy starcie systemu, odinstalowywania programów, wyszukiwania duplikatów plików i czyszczenia rejestru Windows z błędnych i niepotrzebnych wpisów.

ŁATWE OCZYSZCZANIE

1 Po uruchomieniu programu w głównym oknie klikamy po lewej stronie na **Łatwe oczyszczanie**, a następnie po prawej na **Analizuj**.

2 Po chwili nasz system zostanie przeskanowany i zobaczymy raport na temat liczby plików śledzących oraz niepotrzebnych. W celu zwolnienia miejsca na dysku klikamy na **Wyczyść wszystko**. (Możemy przed wyczyszczeniem danych poznać jeszcze bardziej szczegółowe informacje, klikając na odpowiednie linki).

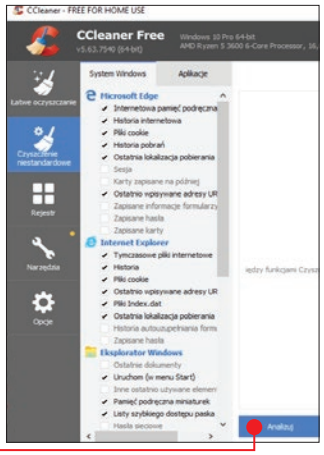

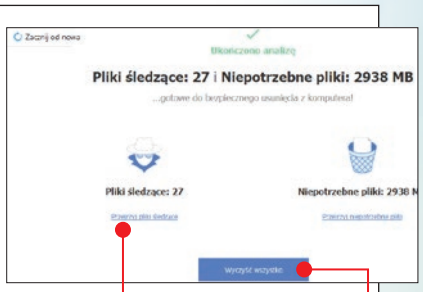

Licencja **FREEWARE**, Rejestracja: **NIE**, Język **polski**, Internet **www.ccleaner.com**

WIĘCEJ MIEJSCA

NAJPOPULARNIEJSZE NARZĘDZIE DO SPRAWDZANIA ZAJĘTOŚCI DYSKU

WinDirStat 1.1.2.80

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **087 / 088** PORTABLE Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **windirstat.net**

- czytelna, graficzna prezentacja danych
- filtrowanie po typach plików
- skanowanie dysków różnego typu, nawet przenośnych

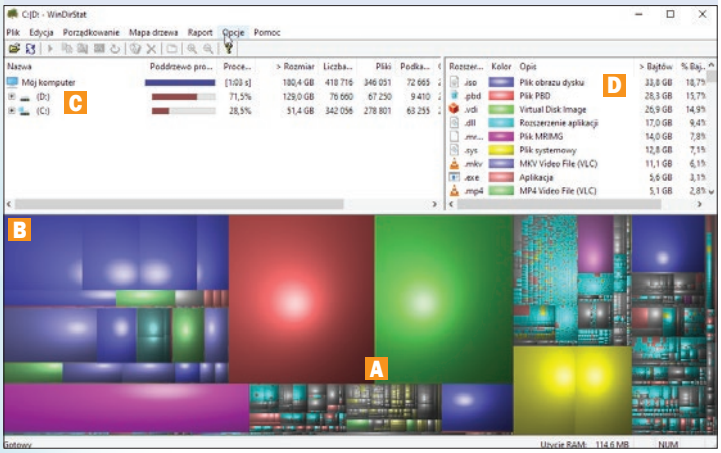

Dzięki **WinDirStat** będziemy mogli szybko zapanować nad naszymi dyskami i efektywnie usunąć niepotrzebne już pliki, korzystając z praktycznego interfejsu programu. Jeden rzut oka wystarczy, by sprawdzić, jakie dane zajmują najwięcej miejsca i gdzie znajdują się największe pliki na każdym dysku. Bardzo przyspiesza to proces sprzątania dysku.

SZUKAMY NAJWIĘKSZYCH PLIKÓW NA DYSKU

Dzięki graficznej reprezentacji plików na dysku łatwo odnaleźć te największe – im większy czworokąt **A**, tym więcej miejsca na dysku zajmuje dany plik.

1 Po uruchomieniu programu wybieramy dyski, które chcemy przeskanować, i klikamy na **OK**.

2 Po chwili skanowania ekran zostanie podzielony na trzy panele: dolny pokazuje pliki na dyskach w formie graficznej **B**, a górne w formie tekstowej – w widoku drzewa **C** i w formie legendy **D** wyjaśniającej grafikę u dołu.

3 Po kliknięciu na czworokąt **E** z dolnego okna w górnym zostaniemy przeniesieni do dokładnej lokalizacji **F** i opisu danego pliku **G**.

4 Teraz możemy od razu usunąć wybrany plik, korzystając z przycisków na górnym pasku. Możemy też kliknąć na czworokąt symbolizujący plik prawym przyciskiem myszy i wybrać **Eksploruj** – zostanie uruchomiony Eksplorator. Możemy wtedy przekopiować plik na dysk zewnętrzny, jeśli nie chcemy go usuwać.

Uwaga! Nie usuwamy plików **hiberfil.sys**, **pagefile.sys** ani innych plików systemowych – może to spowodować awarię systemu. Jeśli na dysku systemowym zacznie brakować nam miejsca, możemy ewentualnie przenieść te pliki, korzystając z ustawień systemowych, na inne partycje.

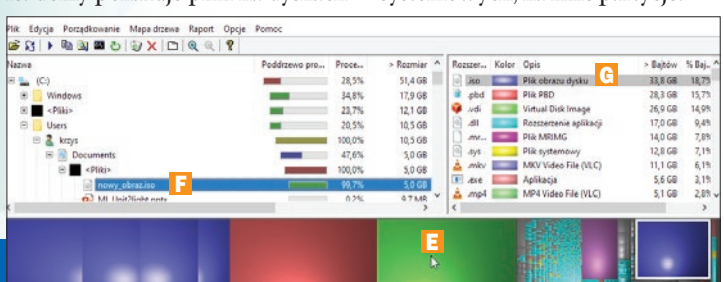

NOŚNIK MULTISYSTEMOWY

TWORZENIE NOŚNIKÓW MULTIBOOT

YUMI 2.0.6.9

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **094** Rejestracja: **NIE**
Język: **angielski** Internet: **www.pendrivelinux.com**

- możliwość pobierania obrazów systemów
- wsparcie wielu systemów
- tworzenie nośników z obrazami różnych systemow, jak Windows i Linux

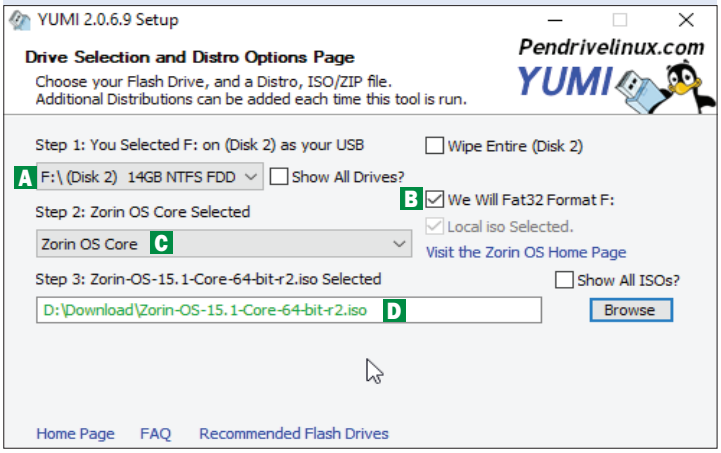

YUMI to narzędzie do tworzenia botowalnych nośników USB z systemami operacyjnymi w wersji Live, instalatorami Windows 7 / 8 / 10, narzędziami diagnostycznymi lub ratunkowym oprogramowaniem antywirusowym. Za pomocą YUMI można stworzyć jeden nośnik z wieloma systemami operacyjnymi w postaci obrazów ISO (program dodaje odpowiednie menu wyboru), co pozwala na łatwe wypróbowanie wielu dystrybucji Linuxa bez potrzeby nagrywania ich na płyty DVD czy osobne pendrive'y. Jednorazowo możemy dodać jeden system na pendrive – po zakończeniu operacji YUMI zapyta, czy chcemy dodać kolejny.

Uwaga! Nośnik nie może zawierać ważnych danych – zostaną one bezpowrotnie usunięte.

MULTIBOOTOWALNY NOŚNIK USB

1 Podłączamy nośnik do komputera. Uruchamiamy YUMI, wybieramy z listy pendrive **A** i zaznaczamy opcję **Fat32 Format** **B**.

2 W polu **Step 2** **C** wybieramy z listy nasz obraz, na przykład **Zorin OS Core**, w polu **Step 3** wskazujemy lokalizację **D** obrazu systemu, na przykład DVD Niezbędnika. Można również kliknąć na opcję **Download Link** w celu pobrania obrazu z internetu. Klikamy na **Create**. Pojawi się ostrzeżenie, które wystarczy potwierdzić.

3 Po zakończeniu procesu wgrywania obrazu klikamy na **Next**. Pojawi się pytanie, czy chcemy dodać kolejny – klikamy na **Tak**.

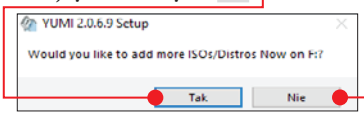

4 Postępujemy jak w poprzednich krokach – tym razem jednak **NIE zaznaczamy** **E** opcji Fat32 Format. Jeśli chcemy dodać obraz, którego nie ma na liście, wybieramy **Try Unlisted ISO (via SYSLINUX)**.

5 Gdy dodamy już kolejno wszystkie obrazy na pendrive, w oknie komunikatu klikamy na **Nie**. Teraz, gdy uruchomimy komputer z bootowalnego pendrive'a, zobaczymy menu wyboru. System wybieramy klawiszami strzałek i klawiszem enter.

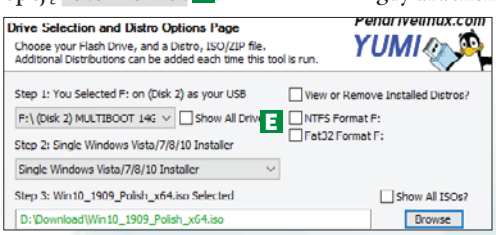

DIAGNOSTYKA PODZESPOŁÓW

NARZĘDZIE DO DIAGNOSTYKI KART GRAFICZNYCH RÓŻNYCH PRODUCENTÓW
GPU-Z 2.29

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **033** Rejestracja: **NIE**
Język: **angielski** Internet: **www.techpowerup.com**

- weryfikacja wielu kart jednocześnie
- precyzyjne dane z czujników kart
- dokładne informacje dotyczące zainstalowanych sterowników

GPU-Z to świetne narzędzie do diagnostyki i identyfikacji kart graficznych. W chwili gdy na rynku pojawia się nowy układ graficzny, baza programu jest aktualizowana i właściwie od razu można poznać szczegółowe informacje na temat praktycznie każdej karty graficznej. Oprócz podstawowych danych dotyczących modelu oraz producenta można sprawdzić aktualne ustawienia zegarów karty, typ oraz ilość pamięci. Dodatkowo w każdej chwili możemy sprawdzić status różnego rodzaju czujników umieszczonych na karcie graficznej, co pozwoli na określenie jej pracy w różnych warunkach, na przykład pod obciążeniem.

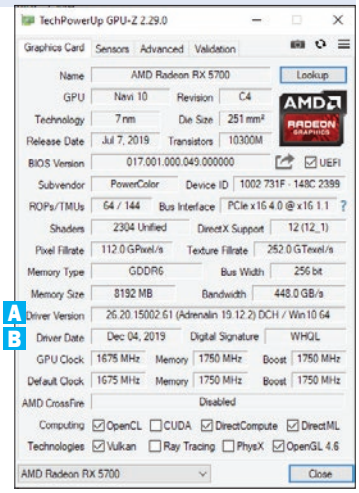

DOKŁADNE INFORMACJE NA TEMAT STEROWNIKA

W polu **Driver Version** A znajdziemy szczegółowe informacje dotyczące aktualnie zainstalowanego sterownika, a w polu **Driver Date** B datę jego wydania. Dzięki temu, pobierając sterowniki ze strony producenta, będziemy mogli porównać zainstalowaną u nas wersję z nowo dostępną.

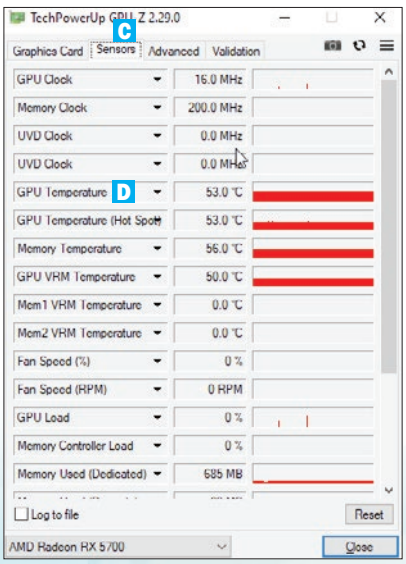

SPRAWDZAMY LIMITY I TEMPERATURĘ KARTY

Bardzo istotnym parametrem w przypadku kart graficznych jest temperatura. Jeśli będzie ona zbyt wysoka i karta osiągnie limit krytyczny – w najlepszym przypadku ograniczy swoją wydajność, by nie pozwolić na przegrzanie, gorszym zbyt wysoka temperatura może spowodować na przykład restart komputera, a w najgorszym – trwałe uszkodzenie karty.

Po uruchomieniu GPU-Z przechodzimy do zakładki **Sensors** C, w polu **GPU Temperature** D możemy odczytać aktualną temperaturę karty graficznej. Warto obserwować temperaturę naszej karty i jeśli będzie ona osiągać temperatury bliskie swojego limitu, a w trakcie dłuższej rozgrywki na ekranie zaobserwujemy artefakty, komputer się zawiesi lub ponownie uruchomi, koniecznie musimy przyjrzeć się chłodzeniu karty. Limity temperaturowe można sprawdzić w instrukcji obsługi karty lub na stronie producenta.

CPU-Z 1.91

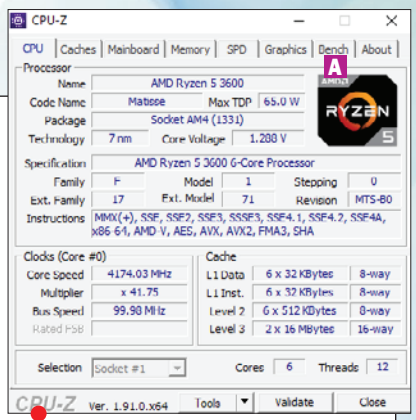

Świetny program do szczegółowego sprawdzenia modelu procesora, płyty głównej, chipsetu oraz pamięci w każdym komputerze. **CPU-Z** (DVD-KOD: **014/015** PORTABLE) wyświetla informacje wraz z nazwą kodową, co czasem może znacznie przyspieszyć wyszukiwanie w internecie problemów z danym sprzętem. Informacje dotyczące płyty głównej są równie szczegółowe – możemy na przykład dowiedzieć się, jaka aktualnie wersja BIOS-u jest na niej zainstalowana. Dodatkowo możemy zweryfikować parametry pamięci RAM czy karty graficznej i wykonać testy procesora pozwalające na jego diagnozę.

SPRAWDZAMY PROCESOR

1 Po uruchomieniu programu możemy zapoznać się ze szczegółowymi informacjami dotyczącymi naszego procesora.

2 W celu wykonania testów przechodzimy do zakładki **Bench** A, która znajduje się na górnym pasku, a następnie klikamy na **Stress CPU**.

3 Test ten symuluje obciążenie procesora w 100 procentach przez cały czas. Dzięki niemu możemy rozpoznać błędy dotyczące chłodzenia lub niestabilnego zasilania przez płytę główną czy zasilacz – jeśli w trakcie testu komputer na przykład samoczynnie się zrestartuje. Wystarczy 15 minut testu.

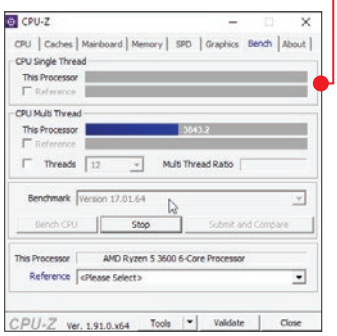

Licencja **FREEWARE**, Rejestracja: **NIE**, Język **angielski**, Internet **www.cpuid.com**

CRYSTALDISKMARK 8.3.2

Popularny program do testowania wydajności dysków twardych i nośników SSD. **CrystalDiskMark** (DVD-KOD: **018/019** PORTABLE) przeprowadza szereg testów sprawdzających szybkość zapisu i odczytu danych w trybie sekwencyjnym i losowym – obsługuje zarówno klasyczne, talerzowe dyski twarde, jak i najnowsze, półprzewodnikowe nośniki SSD.

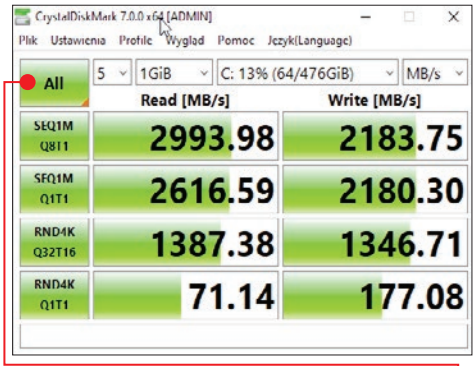

TESTUJEMY DYSK

1 Po uruchomieniu programu na górnym pasku wybieramy nośnik, a następnie klikamy na **All** w lewym górnym rogu.

2 Wyniki testu możemy porównać z danymi, jakie podaje producent danego nośnika.

Licencja **FREEWARE**, Rejestracja: **NIE**, Język **polski**, Internet **crystalmark.info**

PAKIET ANTYHAKERSKI

O metodach hakerów przeczytamy w **Bibliotece KŚ 1/2020**, dostępnej w kioskach oraz księgarni internetowej Literia.pl i w KŚ+ (WWW.KSPLUS.PL)

Zadanie programów z tego działu to **OCHRONA KOMPUTERA PRZED ATAKAMI CYBERPRZESTĘPCÓW**. Są to między innymi skanery, analizatory ruchu sieciowego i firewalle, które pomagają w zabezpieczaniu systemu

Dostępna wraz z Niezbędnikiem specjalna wersja ESET Internet Security zawiera także zabezpieczenia antyhakerskie – patrz strona 5

Zdaniem autora

PEŁNA KONTROLA

Jeśli odpowiednio zabezpieczymy nasz system, będziemy mieć nad nim kontrolę oraz pewność, że żaden przestępca nie będzie mógł się zdalnie do nas włamać. Przydatnymi narzędziami są antywirusy, skanery wykrywające zagrożenia i analizatory ruchu sieciowego.

Krzysztof Dziedzic

PRZEJRZYSTY FIREWALL

GlassWire to jeden z najlepszych programów do monitorowania i analizy ruchu sieciowego. Ma możliwość automatycznego lub ręcznego blokowania dostępu do internetu wybranym aplikacjom. Umożliwia weryfikację, z jakim hostem się łączymy, i podaje dokładny adres IP docelowego hosta. W prosty sposób pozwala też sprawdzić, ile transferu danych wykorzystuje konkretna aplikacja. Program, pracując w tle, wyświetla powiadomienia za każdym razem, gdy nowa aplikacja lub proces chce uzyskać dostęp do sieci – dzięki temu żadna usługa nie połączy się z internetem bez naszej wiedzy.

WSTĘPNA KONFIGURACJA

1 Po zainstalowaniu i uruchomieniu GlassWire w głównym oknie pojawi się widok wykresu w trybie **Wszystkie** A. Wszystkie dostępy do sieci i ogólny ruch sieciowy są widoczne w czasie rzeczywistym.

2 Domyślnie program uruchamia się w języku angielskim. By zmienić język na polski, musimy kliknąć w górnym lewym rogu okna na **Glass-Wire**, **Language**, **Polski** i ponownie uruchomić program, klikając na **OK**.

ANALIZA ZAGROŻEŃ

Glasswire korzysta ze skanera VirusTotal do analizowania aplikacji oraz procesów uzyskujących dostęp do internetu. Zanim z niego skorzystamy, musimy jednak ręcznie aktywować tę funkcjonalność.

1 Przechodzimy do ustawień programu, klikamy na **VirusTotal**, a następnie po prawej stronie na **Odblokuj** i zaznaczamy opcję **Włącz ręczną analizę plików VirusTotal** B.

2 Na górnym pasku przechodzimy do zakładki **Użycie sieci** C.

3 Tutaj możemy sprawdzić, jak duży ruch sieciowy generują poszczególne aplikacje i usługi. Jeśli nie znamy jakiegoś procesu, możemy dokładnie zweryfikować, gdzie na naszym komputerze znajduje się plik wykonywalny.

4 Aplikacje wyświetlane są kolejno, od tych, które wykorzystują najwięcej transferu, do tych, które go prawie nie wykorzystują. Warto sprawdzić również te ukryte w polu **+ jeszcze**: najeżdżamy kursorem na to pole, a następnie klikamy na proces, który chcemy zweryfikować.

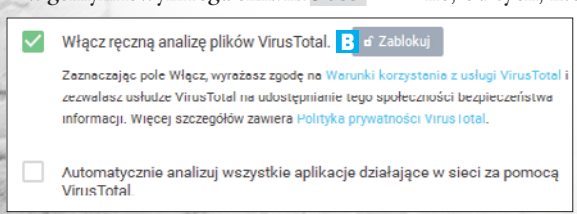

Fot. Robertsrob/123rf.com

5 Po kliknięciu zobaczymy szczegółowe informacje dotyczące danego procesu. W tym oknie możemy się też dokładnie dowiedzieć, gdzie na naszym dysku jest zapisany plik wykonywalny. Jeśli nie wiemy, czy możemy zaufać danemu procesowi, klikamy na **VirusTotal**.

6 Po chwili pojawi się informacja z wynikiem skanowania – zielony kolor ● oznacza, że proces jest bezpieczny.

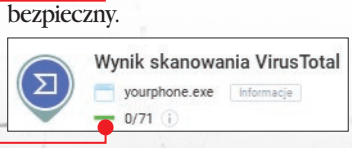

NARZĘDZIE DO MONITOROWANIA RUCHU SIECIOWEGO I WYKRYWANIA NOWYCH POŁĄCZEŃ

GlassWire 2.1.167

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **030** Rejestracja: **NIE**
Język: **angielski** Internet: **www.glasswire.com**

- monitoruje ruch internetowy
- funkcja firewalla
- pozwala blokować dostęp do internetu wybranym aplikacjom i usługom

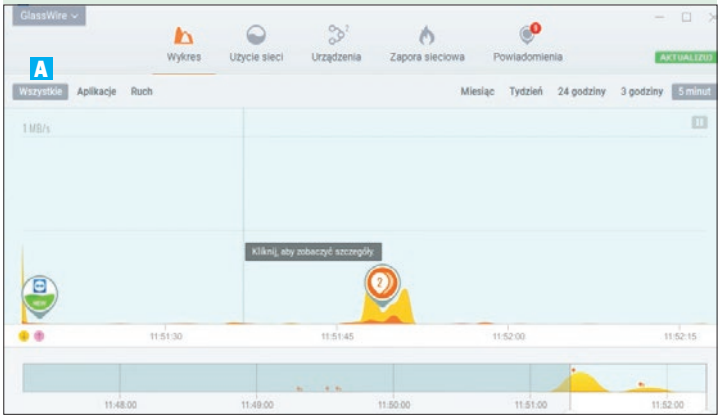

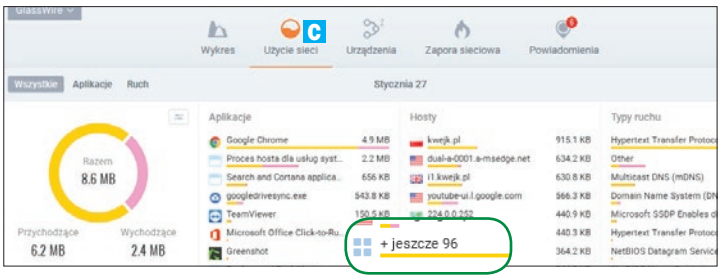

PRZENOŚNY SKANER

PRZENOŚNY SKANER DO LECZENIA ZAINFEKOWANYCH KOMPUTERÓW

Emsisoft Emergency Kit 2020.1

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **022 / 023** (32- / 64-BIT) Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.emsisoft.com**

- można go uruchamiać z nośnika USB
- zaawansowane opcje skanowania
- aktualizowanie bazy danych online przy uruchomieniu

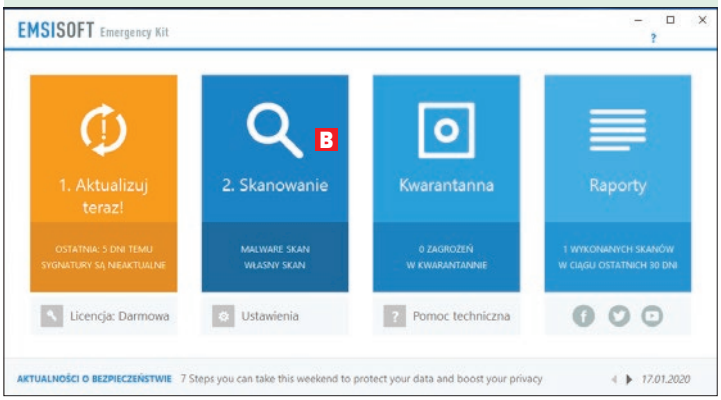

Emsisoft Emergency Kit to ceniony, bezpłatny przenośny skaner do leczenia zainfekowanych komputerów. Program wykrywa i usuwa zarówno niebezpieczne oprogramowanie (wirusy, trojany, spyware), jak i niepożądane aplikacje, takie jak niechciane moduły reklamowe. Po rozpakowaniu plików programu można go uruchamiać na przykład z pendrive'a, bez potrzeby instalacji.

PRZED SKANOWANIEM

Po uruchomieniu programu najpierw trzeba zaktualizować sygnatury zagrożeń – wymagane jest do tego połączenie sieciowe. Jeśli komputer, który chcemy przeskanować, nie ma dostępu do sieci, możemy pobrać sygnatury na innym urządzeniu (dlatego warto umieścić Emsisoft Emergency Kit na nośniku przenośnym). Wystarczy uruchomić program, a następnie kliknąć na **Aktualizuj teraz**. Po chwili aktualizacje zostaną pobrane i dodane do biblioteki programu – gdy zobaczymy zielone tło w polu **Aktualizacje** A, możemy przejść do skanowania.

ZAAWANSOWANY SKAN

1 W głównym oknie programu klikamy na **Skanowanie** B.

2 Potem klikamy na **Ustawienia skanera** w dolnym prawym rogu.

3 Zaznaczamy opcję wykrywania **PNP** C (Potencjalnie Niechciane Programy) i określamy wpływ na system – **Zwiększony priorytet dla najlepszej szybkości** D, by skaner szukał większej ilości zagrożeń jak najszybciej. Wracamy do wyboru skanowania, klikając u góry okna na **Skan**.

4 Wybieramy opcję **Własny skan**. Zaznaczamy dodatkowe obiekty do skanowania, na przykład pliki w wiadomościach, wybieramy dyski i partycje i klikamy na **Dalej**.

5 Jeśli zostaną znalezione zagrożenia, możemy je usunąć lub dodać do kwarantanny.

POPULARNY SKANER

SKANER DO USUWANIA ZŁOŚLIWEGO OPROGRAMOWANIA

Malwarebytes 4.0.4

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **044 / 045** (32- / 64-BIT) Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **pl.malwarebytes.com**

- ochrona w czasie rzeczywistym w wersji pełnej
- możliwość ręcznego skanowania
- duża skuteczność

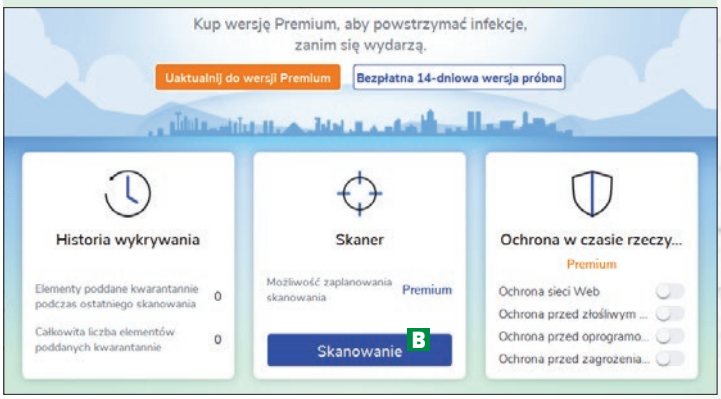

Malwarebytes to jeden z najbardziej znanych skanerów do wykrywania i usuwania szkodliwego oprogramowania, stanowiący dobre uzupełnienie podstawowej ochrony zapewnianej przez program antywirusowy. Program wykrywa i usuwa niebezpieczne oprogramowanie – wirusy, robaki, trojany, programy szpiegujące oraz niechciane dodatki reklamowe instalujące się po cichu w przeglądarkach internetowych.

WYBÓR WERSJI

Po zainstalowaniu programu mamy możliwość podjęcia decyzji, czy chcemy korzystać od razu z darmowej wersji, czy też z 14-dniowego okresu Premium. Po wybraniu wersji Premium i upływie okresu próbnego program automatycznie zostanie przekonwertowany do wersji darmowej.

ZWIĘKSZAMY SKUTECZNOŚĆ SKANOWANIA

1 Po uruchomieniu programu klikamy w górnym prawym rogu na ikonę koła zębatego, by otworzyć **Ustawienia** programu.

2 Przechodzimy do zakładki **Bezpieczeństwo**, przewijamy widok do pola **Opcje skanowania** i zaznaczamy **Skanuj w poszukiwaniu rootkitów** A.

3 Przewijamy widok niżej, do pola **Potencjalnie niepożądane elementy**, i wybieramy dla obydwu elementów opcję **Zawsze**. Teraz Malwarebytes będzie skanował nieco dłużej, ale z większą skutecznością.

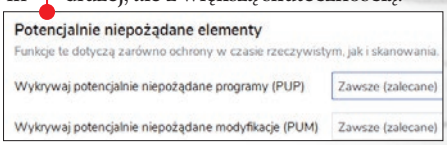

SKANUJEMY KOMPUTER

W głównym oknie klikamy na **Skanowanie** B. W trakcie skanowania automatycznie pobierane są aktualizacje. Po zakończeniu skanowania zobaczymy raport i będziemy mogli poddać zagrożenia kwarantannie, zignorować lub usunąć.

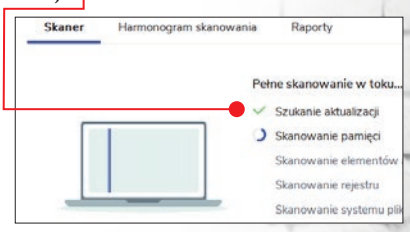

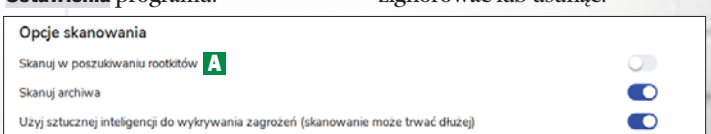

RZĄDZI DOSTĘPEM

FIREWALL POZWALAJĄCY NA TWORZENIE REGUŁ DOSTĘPU DO INTERNETU

simplewall 3

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **067 / 068** PORTABLE Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.henrypp.org**

- wykrywa procesy łączące się z internetem
- możliwość tworzenia własnych reguł
- filtrowanie ruchu po protokołach

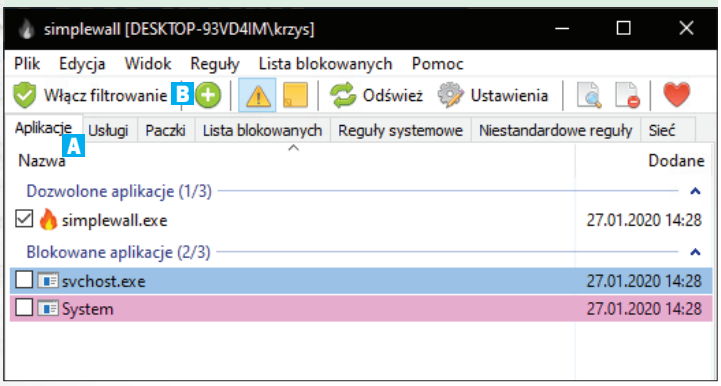

Prosty firewall dla systemu Windows, który ułatwia blokowanie i przyznawanie dostępu do internetu wybranym przez nas programom. **Simplewall** wykrywa każdy proces, który próbuje nawiązać połączenie z internetem, i w trybie domyślnym blokuje ruch wszystkim procesom, których jeszcze nie dodaliśmy do białej listy (biała lista dopuszcza, czarna lista blokuje). Aby dodać dany proces na białą lub czarną listę, wystarczy wybrać go z listy. Lista procesów jest regularnie aktualizowana przez Simplewall. Program oferuje funkcję reguł dla systemu filtrów, tworzy też pliki dziennika z informacjami o połączeniach i błędach.

PIERWSZE KROKI

1 Przy uruchamianiu programu zawsze wyszukiwane są aktualizacje, jeśli są dostępne – pobieramy je i instalujemy, klikając na **Tak**.

2 Klikamy na zakładkę **Aplikacje** A i u góry na **Włącz filtrowanie** B.

3 Trzeba potwierdzić wyłączenie Zapory Windows – jej zadanie przejmie program simplewall. Klikamy na **Włącz filtrowanie**.

ZARZĄDZANIE RUCHEM

1 Po włączeniu filtrowania mamy kontrolę nad całym ruchem sieciowym. Możemy zarządzać wszystkimi aplikacjami, dając lub blokując im dostęp do sieci – wystarczy dodać lub usunąć zaznaczenie przy programie.

2 Klikając na **Lista blokowanych** C, zdecydujemy, jak ma być obsługiwany ruch sieciowy z serwerów Microsoftu, i na przykład możemy zablokować wysyłanie danych telemetrycznych. Na zakładce **Niestandardowe reguły** D, klikając na **+**, dodamy nowe reguły dla wybranych aplikacji.

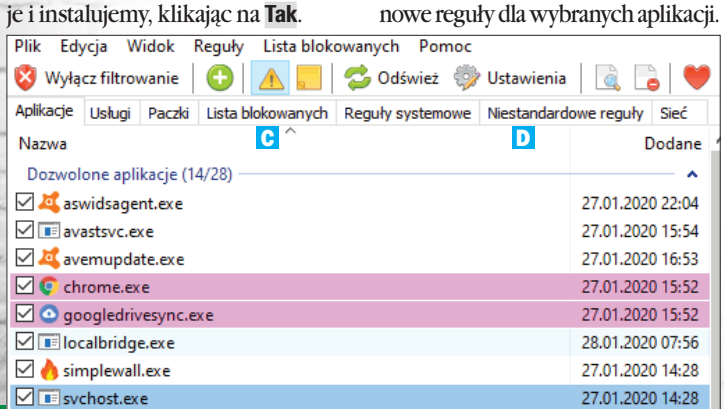

NAKŁADKA NA FIREWALL

NAKŁADKA NA ZAPORĘ SIECIOWĄ WBUDOWANĄ W WINDOWS

TinyWall 2.1

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **077** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **tinywall.pados.hu**

- dodawanie reguł blokowania
- różne tryby ochrony
- opcja blokowania całego ruchu
- upraszcza obsługę systemowego firewalla

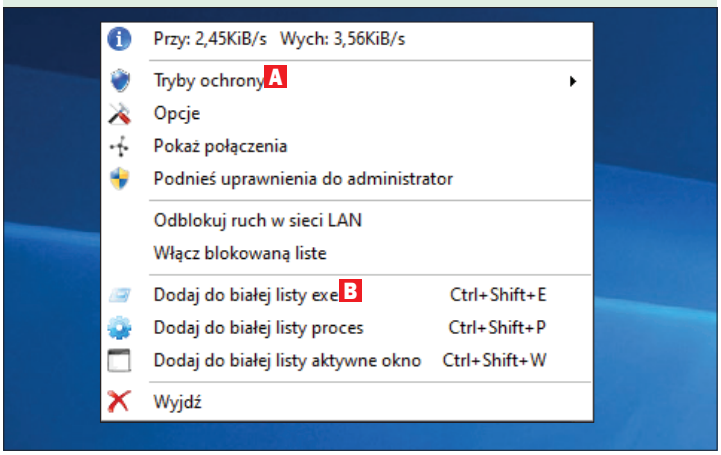

TinyWall upraszcza obsługę i częściowo zwiększa funkcjonalność systemowego firewalla – oferuje szybki dostęp do jego zaawansowanych funkcji, pozwala na błyskawiczną zmianę trybu ochrony w zależności od miejsca, w którym się znajdujemy. Obsługuje listy blokujące i tymczasowe reguły zapory.

WYBIERAMY TRYB OCHRONY

1 Po uruchomieniu program znajdziemy w zasobniku systemowym – należy kliknąć prawym przyciskiem myszy na jego ikonę.

2 Najeżdżamy kursorem na **Tryb ochrony** A i wybieramy tryb. Najciekawszy jest **Tryb uczenia**, ponieważ pozwala kontrolować ruch sieciowy każdej aplikacji. Jeśli więc przy aktywnym trybie uczenia uruchomimy niebezpieczny program, który będzie chciał uzyskać dostęp do sieci – zanim go uzyska, będziemy mogli go zablokować.

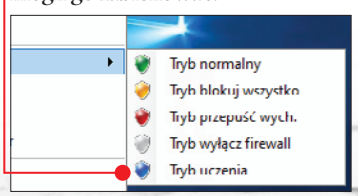

DODAJEMY APLIKACJE DO BIAŁEJ LISTY

Biała lista to lista programów lub procesów, których ruch nie będzie zatrzymywany i filtrowany. Do takiej listy dodajemy aplikacje, które znamy i którym ufamy.

1 Po wywołaniu menu programu klikamy na **Dodaj do białej listy exe** B.

2 Wybieramy plik wykonywalny aplikacji z naszego dysku i klikamy na **Otwórz**.

3 Pojawi się okno **Dodaj/Modyfikuj Regułę Firewall - TinyWall**. Wybieramy typ reguły. Jeśli aplikacja ma mieć całkowity dostęp do sieci, zaznaczamy **Nieograniczony ruch UDP i TCP**. Klikamy na **OK**.

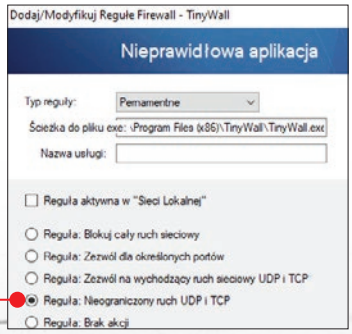

PROFESJONALNA OCHRONA

PROGRAM DO ZARZĄDZANIA ZAPORĄ SIECIOWĄ WINDOWS

Malwarebytes Windows Firewall Control 6

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **091** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **pl.malwarebytes.com**

- daje szybki dostęp do funkcji systemowego firewalla
- ochrona rozruchu
- różne profile ochrony

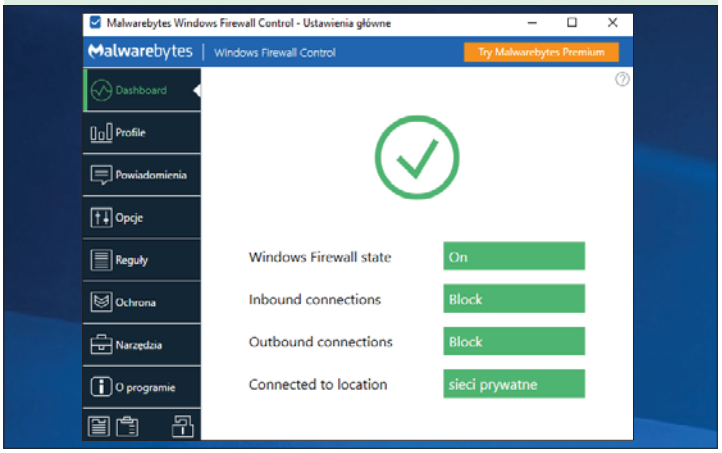

Malwarebytes Windows Firewall Control daje szybki dostęp do wszystkich funkcji systemowego firewalla, umożliwia ustawianie reguł zapory, poziomu bezpieczeństwa (do dyspozycji mamy cztery poziomy) i powiadomień.

WSTĘPNA KONFIGURACJA

Po uruchomieniu programu domyślnie działa on w języku angielskim. By zmienić język na polski, należy kliknąć po lewej stronie na **Options**. W polu **User interface language** wybieramy język polski. Zmiany są widoczne od razu.

OCHRONA W TRAKCIE ROZRUCHU SYSTEMU

Wiele zagrożeń rozpoczyna działanie już na etapie uruchamiania systemu – wtedy, kiedy nie chroni nas jeszcze program antywirusowy. Malwarebytes Windows Firewall Control daje możliwość blokady ruchu sieciowego w procesie uruchamiania.

1 W głównym oknie programu klikamy po lewej stronie na **Ochrona**, następnie po prawej aktywujemy funkcję **Secure Boot** A.

2 Od tej chwili ruch sieciowy będzie wstrzymywany przy zamykaniu i uruchamianiu komputera, a my będziemy zabezpieczeni przed zagrożeniami uruchamianymi przy rozruchu.

WYBIERAMY PROFIL

1 Zarządzać profilami możemy po przejściu do kategorii **Profile**.

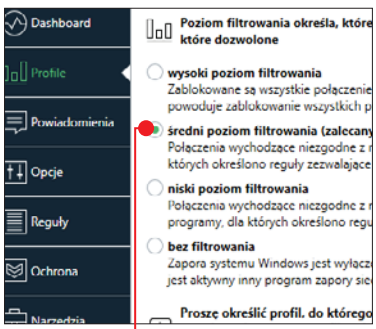

2 W oknie po prawej stronie wybieramy profil, który odpowiada naszym potrzebom. Osoby, które nie mają zbyt dużego doświadczenia, powinny wybrać **średni poziom filtrowania (zalecany)**.

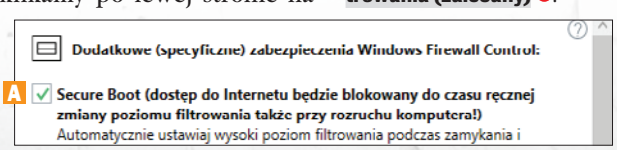

OCHRONA PODSTAWOWA

NAJPOPULARNIEJSZY DARMOWY ANTYWIRUS

Avast Free Antivirus

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **KŚ+** Rejestracja: **TAK**
Język: **polski** Internet: **www.avast.com**

- inteligentne skanowanie
- kontrola w czasie rzeczywistym
- wykorzystanie wirtualizacji do ochrony

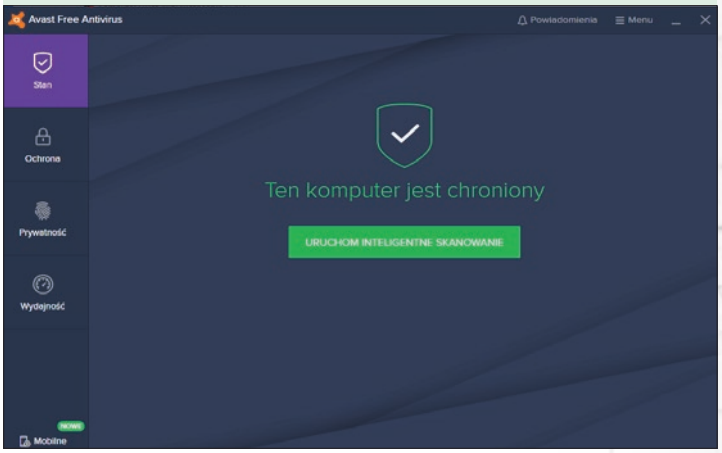

Avast, najpopularniejszy darmowy program antywirusowy, jest rozwijany w Czechach. Nowa wersja ma odświeżony interfejs i zapewnia ochronę przed wirusami, ransomware'em, oprogramowaniem szpiegującym i innymi odmianami malware'u. Program oferuje inteligentne funkcje analizy powstrzymujące zagrożenia, zanim te wyrządzą szkody, nowy tryb pasywny dla osób korzystających z kilku programów zabezpieczających, a także specjalny tryb dla graczy wstrzymujący wszystkie powiadomienia Windows i Avasta. W ustawieniach instalatora programu warto wyłączyć moduły komercyjne.

SKAN INTELIGENTNY

1 Po uruchomieniu programu Avast po lewej stronie klikamy na **Ochrona**, **Skanowanie w poszukiwaniu wirusów**.

2 Następnie klikamy na **Uruchom inteligentne skanowanie**.

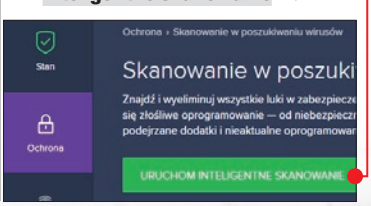

3 Teraz rozpocznie się trzyetapowy proces skanowania, który składa się ze sprawdzenia aktualizacji, wyszukania wirusów i zaawansowanych zagrożeń.

4 Przechodzimy przez kolejne etapy, aż dojdziemy do końca skanowania. Zostanie przedstawiony raport z nieprawidłowościami, jeśli takie zostaną wykryte, jeśli nie – wystarczy kliknąć na **Gotowe**.

SKANOWANIE PRZY ROZRUCHU

1 Po przejściu do **Ochrona**, **Skanowanie w poszukiwaniu wirusów** w polu **Inne skanowania** klikamy na **Skanowanie podczas uruchamiania systemu**. Jest to jedyny skan programu Avast, który pozwala na wykrycie zaawansowanych zagrożeń, które potrafią się aktywować w fazie rozruchu. Warto wykonać go raz w miesiącu dla bezpieczeństwa własnego urządzenia.

2 Następnie klikamy na **Uruchom podczas ponownego rozruchu komputera**.

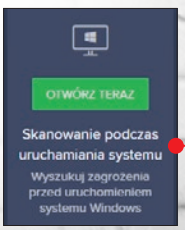

NAJLEPSZE PRZEGLĄDARKI INTERNETOWE

Przeglądarki internetowe coraz częściej zaskakują użytkowników. **DZIĘKI KOMPATYBILNOŚCI Z RÓŻNYMI USŁUGAMI I WIELU PRZYDATNYM FUNKCJOM STAJĄ SIĘ CORAZ BARDZIEJ IDEALNYMI NARZĘDZIAMI.** Oto ich najnowsze i najciekawsze funkcje

Zdaniem autora

„TYLKO" PRZEGLĄDARKA?

Przeglądarki internetowe to już nie są proste programy – to kombajny, które pomagają w pracy, pozwalają na szybką komunikację, dbają o bezpieczeństwo danych, wyświetlają filmy i czytają na głos artykuły. Trochę jak telefony, które już nie służą wyłącznie do dzwonienia, ale praktycznie do wszystkiego.

Roman Rechenek

INTUICYJNA I BARDZO SPRAWNA

Chrome to najpopularniejsza przeglądarka internetowa w Polsce. Jej zalety to wygodny interfejs, integracja z usługami Google, wbudowany czytnik PDF, a także możliwość pełnej synchronizacji na różnych urządzeniach po zalogowaniu na konto Google.

TŁUMACZENIE TEKSTU

Chrome może tłumaczyć strony internetowe na 52 języki przy użyciu tłumacza Google. Wystarczy po wejściu na obcojęzyczną stronę kliknąć prawym przyciskiem myszy na jej dowolne miejsce i z menu kontekstowego wybrać polecenie **Przetłumacz na język polski** lub kliknąć na ikonę z prawej strony paska adresu. Tekst

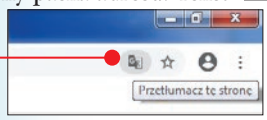

zostanie przetłumaczony tak, że bez problemu zrozumiemy jego sens. Co więcej, opcje dodatkowe pozwalają ustawić stałe, automatyczne tłumaczenie stron zawierających teksty w wybranym języku. Na poziomie tej opcji możemy także zmienić język tłumaczenia na inny niż polski. Aby powrócić do oryginalnej wersji językowej strony internetowej, wystarczy ponownie kliknąć na ikonę tłumacza w prawym górnym rogu okna.

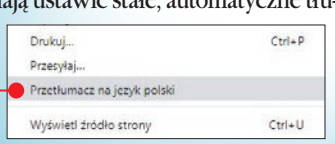

SZYBKIE WYSZUKIWANIE

Przeglądarka pozwala szybko wyszukiwać w Google słowa, które zaznaczymy kursorem podczas czytania.

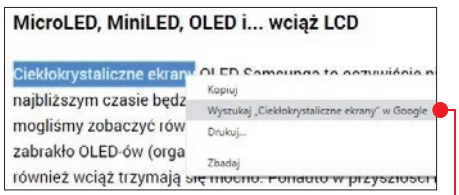

Wystarczy zaznaczyć wyraz i kliknąć prawym przyciskiem myszy, a następnie wybrać z menu kontekstowego polecenie **Wyszukaj w Google**.

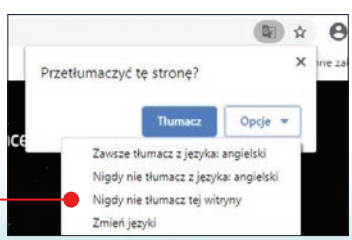

NAJPOPULARNIEJSZA PRZEGLĄDARKA INTERNETOWA – OD GOOGLE

Chrome 79

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **012 / 013** (32- / 64-BIT) Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.google.com**

- szybkie działanie
- kompatybilność z usługami Google
- prosta obsługa i przejrzysty interfejs
- wiele dodatków rozszerzających możliwości

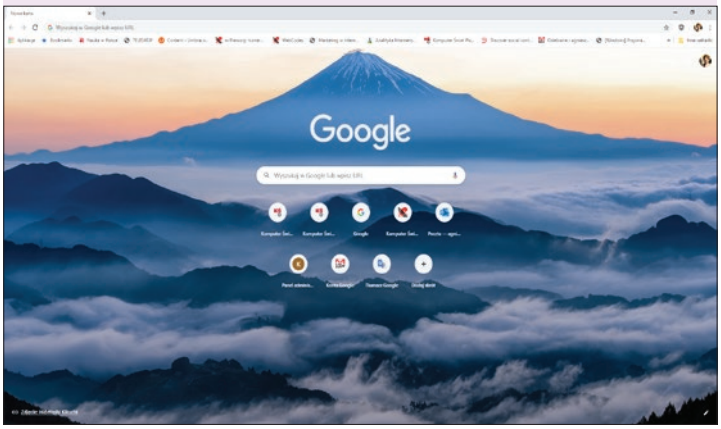

PERSONALIZACJA

Jeżeli chcemy, aby strona główna przeglądarki w tle miała zdjęcie z naszej prywatnej galerii bądź z galerii dostępnej w programie, możemy to ustawić, klikając na przycisk **Dostosuj** w prawym dolnym rogu okna. Wybieramy z menu po lewej stronie **Tło**, a potem wybieramy jedną z dostępnych kategorii, a potem zdjęcie albo – by móc wybrać fotkę z własnej kolekcji – klikamy na **Prześlij z urządzenia**. Wyszukujemy obraz

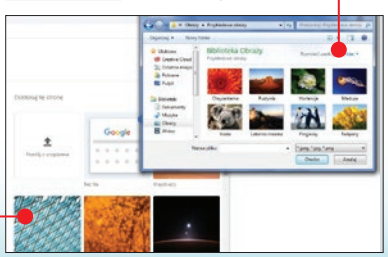

na dysku komputera i zatwierdzamy przyciskiem **Otwórz**. Menu **Dostosuj** pozwala też zmienić kolor okna przeglądarki, na przykład tak, aby jak

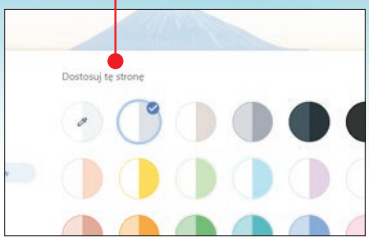

najlepiej komponowała się z wybranym obrazem tła.

WYGODNE STEROWANIE MULTIMEDIAMI

Warto zwrócić uwagę, że kiedy zaczynamy odtwarzać film lub muzykę w oknie przeglądarki, w prawym górnym rogu jej okna pojawia się nowa ikona. Jest ona widoczna także, gdy przejdziemy na inną zakładkę. Po kliknięciu na nią pokazuje się wygodne menu do sterowania multimediami. Aby zmienić playlistę, zrobić pauzę, zamknąć okno z filmem, wystarczy kliknąć na ikonę i wybrać odpowiedni przycisk.

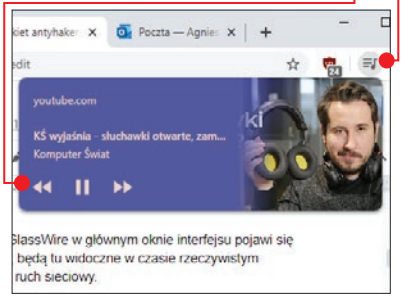

ZAMYKANIE KART PO PRAWEJ STRONIE

Jeżeli w czasie korzystania z przeglądarki otworzyliśmy zbyt dużo kart, możemy je zamknąć w prosty sposób, jednocześnie nie wyłączając całej przeglądarki. Wystarczy kliknąć prawym przyciskiem myszy na ostatnią kartę, którą chcemy pozostawić, i wybrać **Zamknij karty po prawej**.

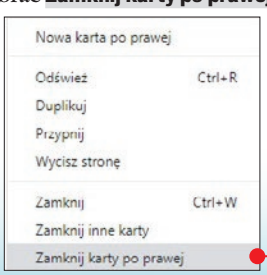

WIELE PRZYDATNYCH FUNKCJI

Firefox stawia na szybkość, bezpieczeństwo i łatwość konfiguracji. Jego zaletą jest automatyczne blokowanie wyskakujących okienek, a także system izolacji procesów, co zapobiega utracie danych w trakcie na przykład awarii wtyczek.

PODŚWIETLANE SZUKANIE

Do wyszukiwania na stronie internetowej używamy klawiszy Ctrl+F. Firefox umożliwia skonfigurowanie tej opcji tak, aby wyszukiwane słowo podświetliło się, a pozostała część tekstu została przyciemniona.

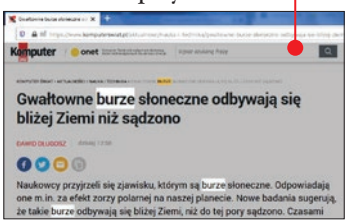

1 Aby dostać się do edytora konfiguracji, wpisujemy w pole adresu **about:config**.

2 Klikamy na **Akceptuję ryzyko, kontynuuj**.

3 W edytorze konfiguracji znajdujemy **findbar.modalHighlight**

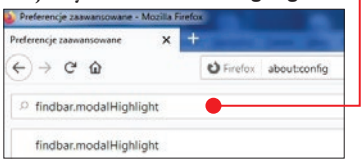

i zmieniamy wartość false na **true**, klikając na ikonę.

4 Aby opcja ta działała poprawnie, należy w pasku wyszukiwania zaznaczyć **Wyróżnianie wszystkich**.

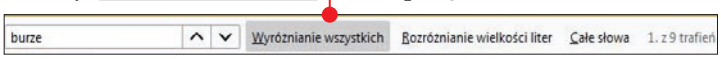

UDOSTĘPNIANIE PLIKÓW

Firefox umożliwia bezpieczne przesyłanie plików z dysku komputera. Pliki są szyfrowane przed wysłaniem i odszyfrowywane po odebraniu i uwierzytelnieniu hasłem (do którego nie mają dostępu serwery).

1 By przesłać zaszyfrowane pliki, klikamy na ikonę naszego konta

POPULARNA I LUBIANA PRZEGLĄDARKA Z WIELOMA FUNKCJAMI I DODATKAMI

Firefox 72.0.1

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **025 / 026** (32- / 64-BIT) Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.mozilla.org**

- możliwość przesyłania zaszyfrowanych plików
- blokowanie wyskakujących okienek
- funkcje zaawansowanego grupowania kart

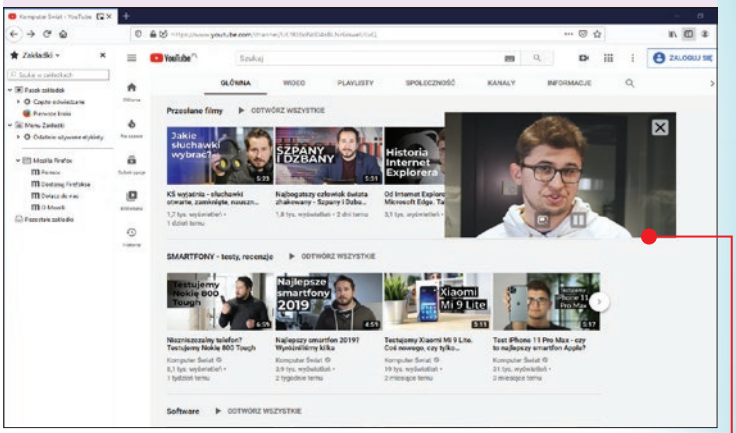

w prawym górnym rogu okna i wybieramy **Firefox Send**.

2 Otworzy się nowa karta – klikamy na plus, by dodać pliki z dysku. Pliki wygasają po określonej liczbie pobrań lub po wskazanym czasie. Możemy je dodatkowo zabezpieczyć hasłem.

3 Na koniec klikamy na **Wyślij** i otrzymujemy link do zaszyfrowanego pliku, który możemy przekazać za pomocą e-maila lub komunikatora.

Uwaga! Bez logowania możemy przesłać do 1 GB, po zalogowaniu do przeglądarki do 2,5 GB.

ZRZUT CAŁEJ STRONY

Jeśli do robienia zrzutu ekranu ze strony internetowej skorzystamy z funkcji Firefoxa, będziemy mieli do wyboru kilka opcji:

- zapisanie wybranej części strony internetowej poprzez zaznaczenie obszaru ramką,
- zapisanie okna, czyli tego, co jest widoczne na ekranie komputera,

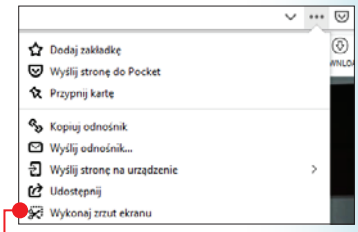

- zapisanie całej strony, także tej jej części, która pokazuje się po przewinięciu widoku.

Narzędzie do zapisywania zrzutów ekranu znajdziemy, klikając na trzy kropki z prawej strony paska adresu i na **Wykonaj zrzut ekranu**.

OBRAZ W OBRAZIE

W czasie oglądania wideo przeglądarka umożliwia otworzenie filmiku w osobnym oknie. Wystarczy jedynie najechać kursorem na obszar filmu i kliknąć na niebieską ikonę **Obraz w obrazie**.

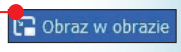

Okno z filmem można przesunąć w dowolne miejsce ekranu. Minusem tej opcji jest to, że nie możemy filmu cofnąć ani przyśpieszyć, ten widok ma tylko opcję **Play** lub **Stop**. Jeżeli w tym samym czasie otworzymy dowolny inny program na komputerze czy nową kartę przeglądarki, film nadal będzie widoczny. Aby powrócić do strony źródłowej filmu, wystarczy kliknąć na ikonę.

PRYWATNIE I BEZPIECZNIE

CIEKAWA PRZEGLĄDARKA Z AUTORSKIMI FUNKCJAMI

Opera 66

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **054** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.opera.com**

- darmowa sieć VPN
- panel natychmiastowego wyszukiwania
- wbudowane komunikatory
- synchronizacja na wielu urządzeniach

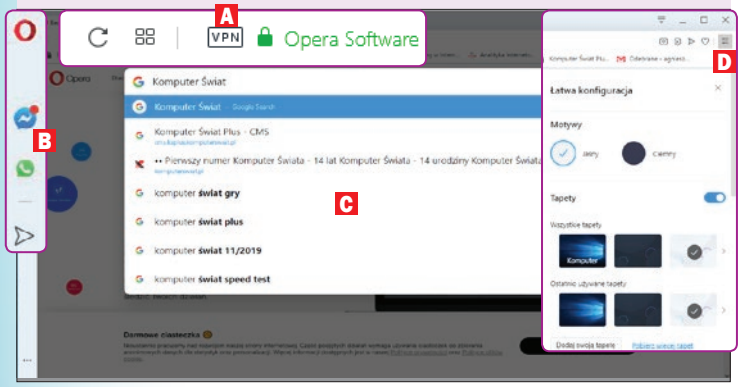

Opera to przeglądarka internetowa z wbudowaną funkcją blokowania reklam, darmowym VPN-em i oknami najpopularniejszych komunikatorów na pasku bocznym.

DARMOWY VPN

Przeglądarka daje możliwość skorzystania z bezpłatnej usługi VPN. Opcja ta nie wymaga konfiguracji, nie ogranicza także liczby urządzeń, więc można z niej jednocześnie korzystać na komputerze i w przeglądarkach mobilnych. Aby włączyć tę opcję, należy aktywować ją w **Ustawieniach** przeglądarki w zakładce **Zaawansowane**. Potem wystarczy kliknąć na przycisk **VPN** A z lewej strony paska adresu i wybrać lokalizację. Używanie VPN może ograniczać prędkość korzystania z internetu.

ROZMOWY W OPERZE

W bocznym menu przeglądarki, znajdującym się po lewej stronie okna, mamy możliwość zalogowania się do komunikatorów takich jak Messenger czy WhatsApp i korzystania z nich B. Możemy wygodnie odbierać i wysyłać wiadomości, a także przesyłać zrzuty ekranów czy linki, korzystając jednocześnie z przeglądarki, bez potrzeby otwierania komunikatorów w nowych kartach.

SZYBKIE SZUKANIE

Skrót klawiaturowy alt+spacja uruchamia pływające okno wyszukiwania błyskawicznego C. Klawisz tab przełącza między przeszukiwaniem internetu i przeszukiwaniem otwartych kart – możemy bez użycia myszy przechodzić między kartami, wpisując ich nazwy lub słowa kluczowe.
W oknie wyszukiwania błyskawicznego możemy kliknąć na wybrany link, by otworzyć nową kartę, lub przejść do tradycyjnych wyników wyszukiwania za pomocą skrótu ctrl+enter.
Aby zamknąć wyszukiwanie błyskawiczne, wystarczy nacisnąć esc.

MOTYWY I TAPETY

Opera umożliwia swobodną zmianę motywu z ciemnego na jasny i odwrotnie, korzystając z panelu **Łatwa konfiguracja**, który otwieramy, klikając na ikonę trzech suwaków w prawym górnym rogu okna D. Możemy tu też wybrać tapetę albo spośród obrazów dostępnych w przeglądarce, albo z dysku komputera (**Dodaj swoją tapetę**) lub też skorzystać z opcji **Pobierz więcej tapet**.

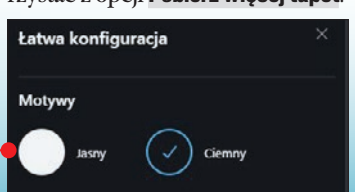

DLA INDYWIDUALISTÓW

NAJMŁODSZA LICZĄCA SIĘ PRZEGLĄDARKA INTERNETOWA

Vivaldi 2.10

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **082 / 083** (32- / 64-BIT) Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **vivaldi.com**

- spersonalizowany interfejs
- kompatybilna z rozszerzeniami Chrome
- unikalne funkcje zarządzania kartami
- łatwa nawigacja

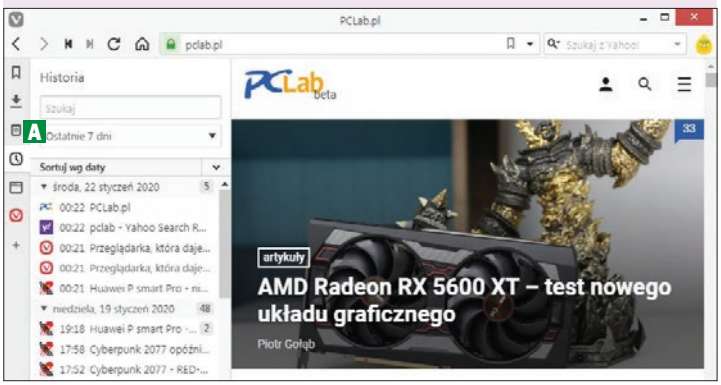

Vivaldi to prosta przeglądarka, która spodoba się osobom lubiącym korzystać z wielu zakładek – pozwala je łatwo porządkować. Obsługa programu jest intuicyjna i wiele opcji można dostosowywać do własnych potrzeb.

ZARZĄDZANIE PROFILAMI

Przeglądarka umożliwia utworzenie kilku kont, dzięki czemu można łatwo przełączać się pomiędzy różnymi profilami.
Aby dodać nowy profil, wystarczy kliknąć na ikonę konta, wpisać nową nazwę i wybrać ikonę. Przeglądarka utworzy skrót na pulpicie.

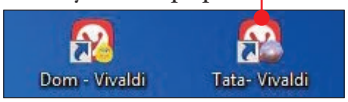

Aby dodać konto dla nowego użytkownika, klikamy na ikonę konta i wybieramy opcję **Zarządzaj osobami**. Vivaldi umożliwia także otworzenie okna w trybie gościa.
Każde konto można personalizować odpowiednim motywem oraz innymi zakładkami.

KALKULATOR

Kalkulator jest dostępny w szybkich poleceniach. Wystarczy nacisnąć f2, by pojawił się pasek do prostych obliczeń. Wynik zostanie skopiowany do schowka po naciśnięciu enter. Możemy też zapisać go jako notatkę (notatki znajdziemy, klikając na A).

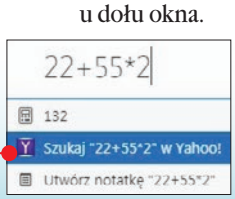

GDZIE JEST PASEK

Vivaldi pozwala na zmianę położenia paska adresu i umieszczenie go u dołu okna. Wystarczy kliknąć na ikonę koła zębatego (**Ustawienia**), która znajduje się w lewym dolnym rogu okna.

W ustawieniach wybieramy zakładkę **Pasek adresu** i przy opcji **Położenie paska adresu** zaznaczamy **Na dole**.

ZRZUT W NOTATCE

Klikamy na ikonę notatki A. Wysunie się panel, na którym możemy pisać. Do takiej notatki możemy dodać zrzut ekranu automatycznie oznaczony datą i adresem strony. Aby dodać zrzut, klikamy na ikonę aparatu u dołu okna.

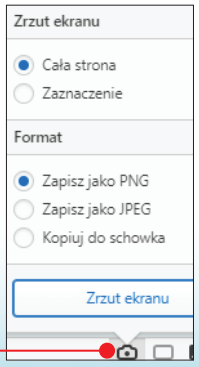

PRZEGLĄDARKA MICROSOFTU NA NOWO

Microsoft Edge (Chromium) to przeglądarka, która w swojej funkcjonalności skupia się na ochronie danych i bezpieczeństwie w czasie surfowania po internecie. Po zainstalowaniu ma domyślnie włączone takie opcje, jak ochrona przed śledzeniem czy zabezpieczenie przed złośliwym oprogramowaniem.

TRZY STOPNIE OCHRONY

Domyślnie włączoną ochronę przed śledzeniem można dostosować do swoich preferencji. W tym celu otwieramy **Ustawienia**, klikając na trzy kropki w prawym górnym rogu okna przeglądarki. Następnie z menu wybieramy zakładkę **Prywatność i usługi**. W tym oknie możemy wybrać stopień ochrony prywatności: podstawowy, zrównoważony (to on jest ustawiony domyślnie) i ścisły. Opcję możemy też całkowicie wyłączyć lub określić wyjątki.

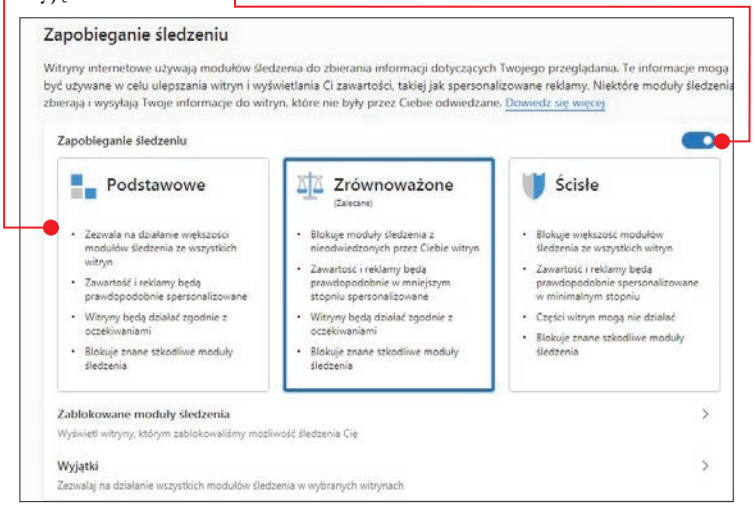

LEKTOR

Edge ma opcję czytania stron internetowych na głos w widoku czytnika immersyjnego. Narzędzie to wspierane jest przez sztuczną inteligencję. W polu adresu wyszukiwarki jest bezpośredni przycisk **Przejdź do czytnika immersyjnego**. Po kliknięciu na niego pod paskiem sterowania pojawia się pasek aplikacji z opcjami **Play/Pauza**, czytaj poprzedni akapit i czytaj następny akapit.

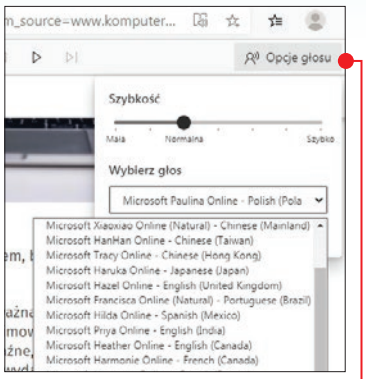

Opcje głosu oferują lektorów w różnych językach, a także możliwość dostosowania szybkości czytania.

W czasie czytania artykułu okno przeglądarki jest wyszarzane, a czytane słowa podświetlane są na biało.

Możemy także włączyć funkcję **Czytaj na głos**, klikając na **Ustawienia** Edge (trzy kropki), a następnie na **Czytaj na głos**. Nie jest ona jednak dostępna dla wszystkich stron internetowych.

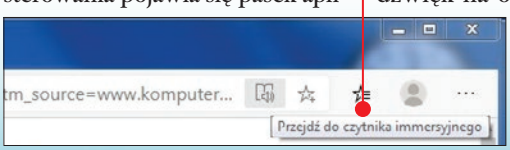

WYCISZANIE KARTY

Edge pozwala szybko wyciszyć dźwięk na otwartej karcie. Wystarczy kliknąć na kartę prawym przyciskiem myszy i wybrać polecenie **Wycisz kartę** (opcja ta nie zatrzymuje odtwarzania dźwięku).

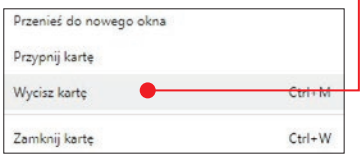

Aby włączyć ponownie audio, wystarczy kliknąć na kartę prawym przyciskiem myszy i wybrać opcję **Wyłącz wyciszenie karty**.

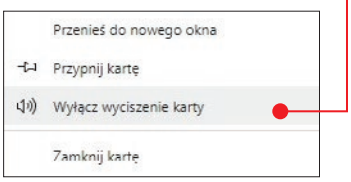

Wyciszenie można też włączać i wyłączać skrótem klawiaturowym Ctrl+M.

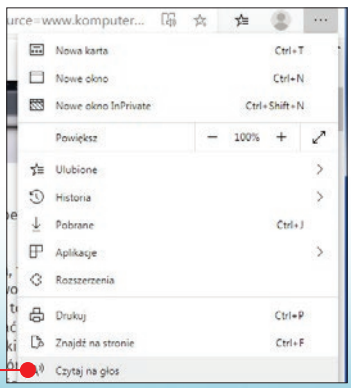

PRZEGLĄDARKA MICROSOFTU OPARTA NA SILNIKU CHROMIUM

Microsoft Edge 79

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **047 / 048** (WIN7 / WIN10) Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.microsoft.com/edge**

- szybka i wydajna
- trzy tryby ochrony prywatności
- eksport treści do Worda lub Excela
- filmy w 4K (dla Windows 10)

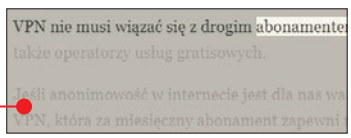

ZMIANA UKŁADU NOWEJ KARTY

Możemy szybko zmienić wygląd nowej karty. Otwieramy nową kartę i klikamy na koło zębate, a potem wybieramy spośród dostępnych układów: **Skoncentrowany**, **Inspiracyjny**, **Informacyjny**. Opcja **Niestandardowy** umożliwia na przykład wyświetlanie szybkich linków i obrazu dnia oraz zmianę sposobu wyświetlania zawartości karty.

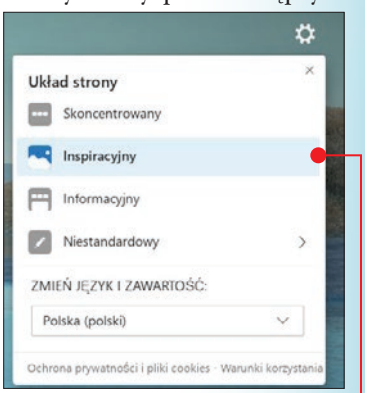

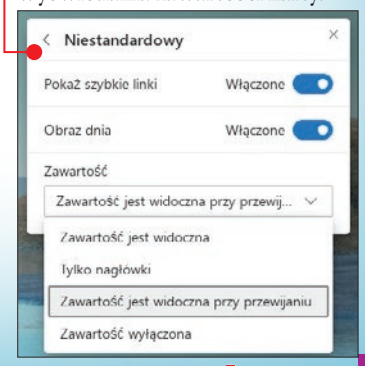

Fot. Mkphotoshu/123rf.com

NA STRONIE 8 ZNAJDZIEMY OPIS PEŁNEJ WERSJI KOMERCYJNEGO PROGRAMU DO PROJEKTOWANIA WNĘTRZ ASHAMPOO HOME DESIGN 5

NAJLEPSZE PROGRAMY

PROJEKTOWANIE WNĘTRZ I OGRODU

Jak ma wyglądać nasz wymarzony dom? Jak rozplanować umeblowanie mieszkania i jak urządzić ogród? Na te pytania pomogą nam odpowiedzieć najlepsze **PROGRAMY DO PROJEKTOWANIA WNĘTRZ I OGRODU** z tego działu Niezbędnika

Zdaniem autora

PRZYDATNY PLAN

Dobrze rozrysowany i zwymiarowany plan mieszkania pozwoli nam zaaranżować wymarzone wnętrze. Do planowania możemy wykorzystać nawet istniejące produkty, na przykład meble ze znanych sklepów, a do dyspozycji znajdziemy modne wzory płytek i tapet.

Alicja Żebruń

RYSUJEMY PROJEKT NA BAZIE RYSUNKU TECHNICZNEGO

Kazaplan to bezpłatne narzędzie do projektowania budynków i wnętrz dostępne online. Zalogowanym użytkownikom producent oferuje również za darmo miejsce w chmurze na projekty. Dzięki temu dostęp do nich mamy z dowolnego miejsca na świecie. Program pozwala projektować zarówno w trybie 2D, jak i 3D. Możemy tworzyć budynki piętrowe, dobierać pokrycia dachu czy schody. Ciekawym rozwiązaniem jest funkcja geolokalizacji, pozwalająca na umieszczenie projektu 3D w jego rzeczywistym położeniu poprzez zaimportowanie zdjęć satelitarnych działki z Map Google. Pomieszczenia możemy wyposażyć, korzystając z bogatej biblioteki mebli oraz materiałów wykończeniowych i dekoracyjnych.

NOWOCZESNA APLIKACJA ONLINE DO PROJEKTOWANIA

Kazaplan

Licencja: **FREEWARE** Rejestracja: **TAK**

Język: **polski** Internet: **pl.kazaplan.com**

- prosty i przyjazny interfejs
- łatwa obsługa
- narzędzie online
- spora biblioteka materiałów

1 Uruchamiamy przeglądarkę internetową i przechodzimy na stronę **pl.kazaplan.com**. Teraz klikamy na przycisk **Rozpocznij projekt 3D**.

2 W drugim kroku wybieramy, czy nowy projekt ma być tworzony od podstaw na pustym planie czy na bazie gotowego obrysu. Jeśli chcemy wykorzystać na przykład rysunek techniczny naszego mieszkania, wybieramy ●. Następnie wybieramy z dysku obraz i klikamy na **Otwórz**.

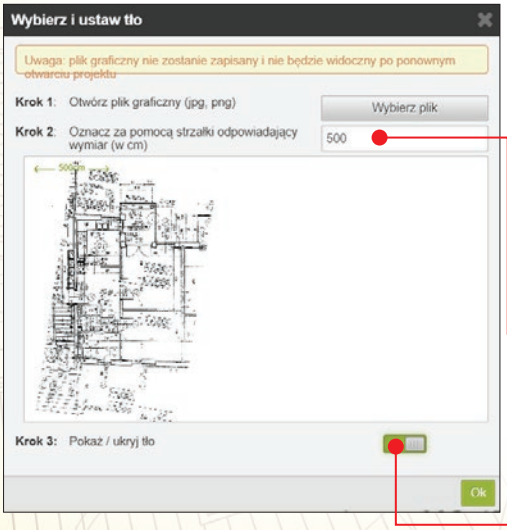

3 Teraz podajemy wymiar ● wskazywany przez strzałki, by ustalić skalę (możemy to później skorygować, patrz kolejny punkt), i klikamy na **OK**.

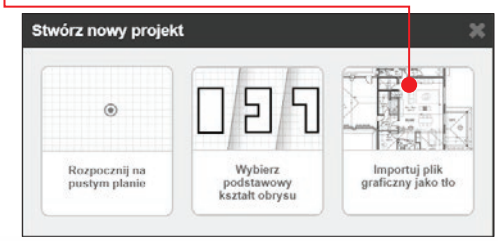

4 Widzimy częściowo przejrzyste tło z naszym planem. Możemy zacząć tworzenie obrysu planu. Jeśli będziemy chcieli wyłączyć widoczność schematu, z menu **Rysuj** po prawej stronie wybieramy **Dodaj tło**, a w oknie z dodanym schematem kliknięciem przesuwamy przełącznik ● i klikamy na **OK**

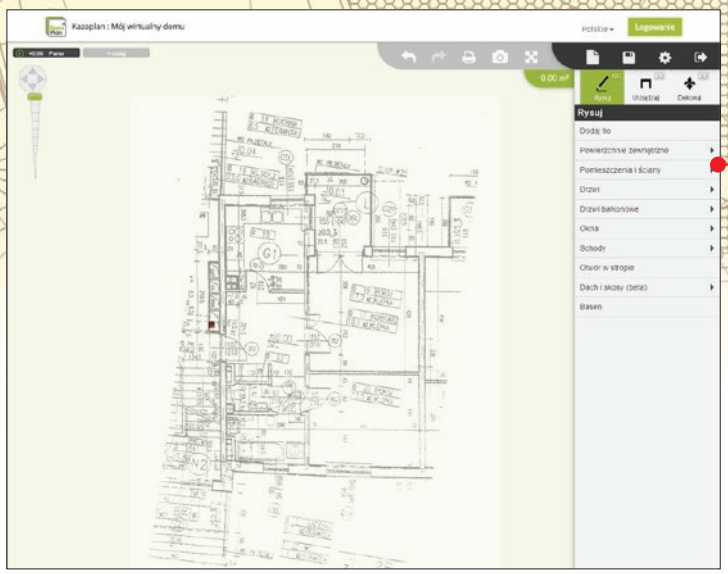

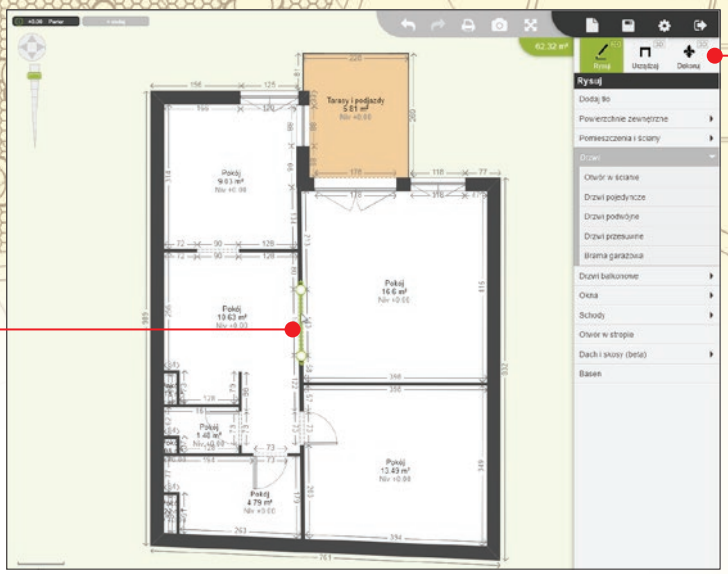

(analogicznie możemy przywrócić widoczność tła).

5 Teraz na zakładce **Rysuj** (tryb 2D) klikamy na **Pomieszczenia i ściany** i wybieramy **Ściana**, by narysować zewnętrzne ściany. Z wciśniętym lewym przyciskiem myszy rysujemy ścianę. Po zwolnieniu przycisku myszy możemy narysować kolejną, na przykład poprzeczną. Aby wyjść z trybu rysowania ścian, wciskamy klawisz esc.

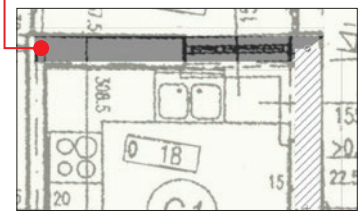

6 By zmienić parametry ściany, na przykład jej grubość, klikamy prawym przyciskiem myszy na zaznaczoną na zielono ścianę i w nowym oknie regulujemy podane wartości. Następnie klikamy na **OK**.

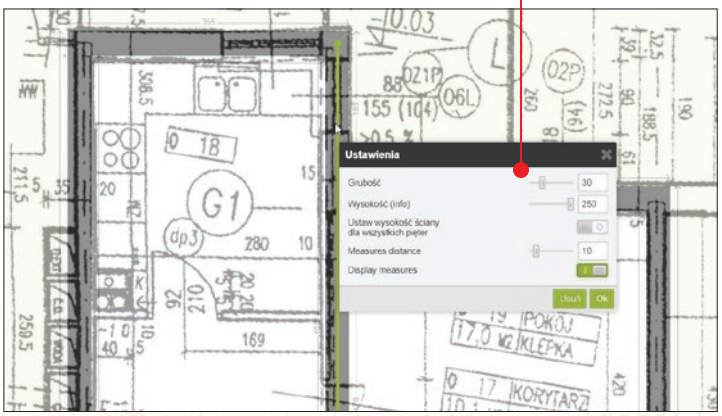

7 Aby narysować ścianę działową, z menu **Pomieszczenia i ściany** wybieramy **Ścianka działowa**. Postępujemy analogicznie jak opisano wcześniej.

8 Jeśli chcemy podzielić ściankę, z menu **Pomieszczenia i ściany** wybieramy **Przytnij ścianę**. Chwytając za zieloną oś zaznaczonej ściany, możemy ją przesunąć.

9 Na zakładce **Rysuj** wybieramy również drzwi i okna oraz inne elementy konstrukcyjne potrzebne do narysowania pomieszczeń mieszkalnych. Parametry tych elementów zmieniamy analogicznie jak w przypadku ścian (patrz poprzednie punkty).

10 Na każdym etapie prac możemy przełączyć podgląd na trójwymiarowy. W tym celu przechodzimy na zakładkę **Urządzaj** lub **Dekoruj**. Widok obracamy za pomocą myszy.

11 Aby wyposażyć nasz projekt mieszkania na przykład w meble czy inne elementy, przechodzimy na zakładkę **Urządzaj**. Tutaj po kliknięciu na daną kategorię wyposażenia znajdziemy konkretne modele kanap, krzeseł, roślin czy wanien. Po kliknięciu na element zostanie on dodany do projektu. Wystarczy go przesunąć czy ewentualnie obrócić. Możemy też zmienić niektóre z parametrów elementu (klikamy na , aby wyświetlić okno właściwości).

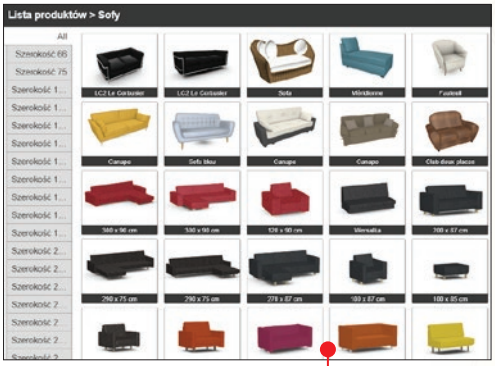

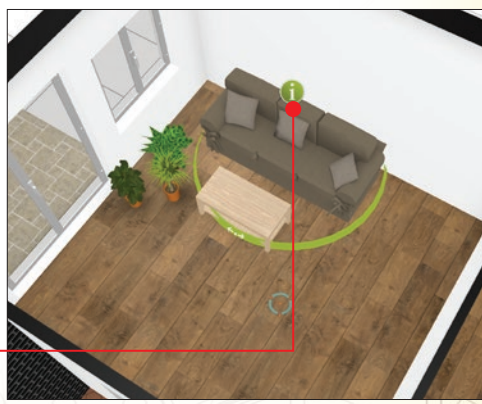

12 Żeby dodać płytki ceramiczne, panele czy pomalować ściany, przechodzimy na zakładkę **Dekoruj**. Znajdziemy tutaj sporą bibliotekę potrzebnych materiałów. Po wybraniu okładziny klikamy na powierzchnię, którą chcemy zmodyfikować.

13 Aby zapisać projekt, musimy się zarejestrować. Następnie klikamy na ikonę dyskietki w prawym górnym rogu okna i klikamy na **Zapisz jako**, nazywamy plan i klikamy na **Zapisz**.

WIZUALIZACJA ŁATWA I FOTOREALISTYCZNA

NAJPOPULARNIEJSZY PROGRAM DO PROJEKTOWANIA WNĘTRZ NA PC
Sweet Home 3D 6.2

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **071** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.sweethome3d.com**

- bezpłatny i prosty w obsłudze
- pokazuje widok 2D i 3D
- uwzględnia warunki oświetleniowe
- tworzy wirtualne wycieczki i wideo

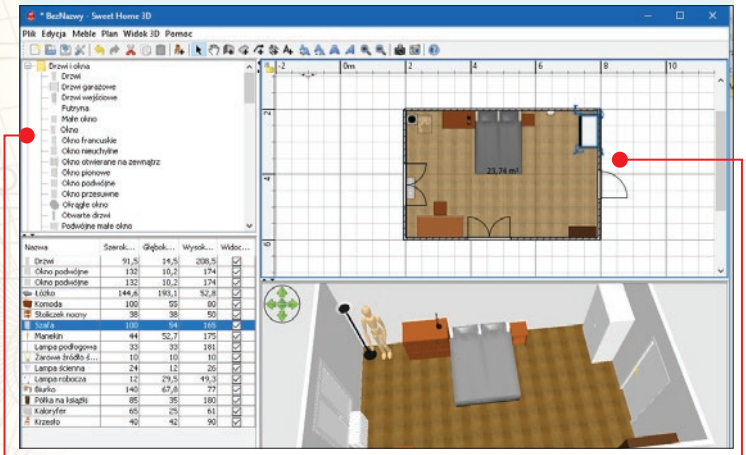

Sweet Home 3D to darmowy program do projektowania i aranżacji wnętrz. Po utworzeniu pomieszczeń możemy je wyposażyć w meble czy udekorować. Po instalacji mamy do dyspozycji podstawowe wyposażenie, resztę potrzebnych elementów (mebli, modeli 3D, tekstur) pobierzemy ze strony producenta: **www.sweethome3d.com/download.jsp** Program pozwala również na tworzenie wizualizacji. Projekty możemy wyeksportować do formatów SVG i OBJ. Do poprawnego działania Sweet Home 3D wymaga zainstalowanego środowiska Java.

1 Aby narysować kształt pomieszczenia, z paska opcji wybieramy narzędzie **Stwórz pokoje**. Rysujemy, klikając na plan. Aby zakończyć rysowanie, wciskamy klawisz esc.

2 Ściany utworzymy narzędziem **Rysuj ściany**. Klikamy wzdłuż krawędzi podłogi w podobny sposób jak wcześniej.

3 Aby zmienić wygląd podłogi lub ścian, wybieramy narzędzie **Zaznacz obiekty na planie** i klikamy dwukrotnie na obiekt. Określamy parametry, na przykład dodajemy teksturę. Klikamy na **OK**.

4 Elementy wyposażenia dodajemy do projektu z panelu po lewej stronie okna programu.

5 Aby zobaczyć ostateczny efekt, musimy wyrenderować scenę. W tym celu z menu **Widok 3D** wybieramy opcję **Stwórz zdjęcie...**. Określamy parametry widoku i klikamy na **Stwórz**, a następnie na **Zapisz**.

PROJEKTOWANIE DOMÓW I WNĘTRZ
pCon.planner 8.2

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **056** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.pcon-planner.com**

- estetyczny interfejs
- atrakcyjna wizualizacja
- możliwość pracy w każdym trybie widoku
- biblioteka elementów wyposażenia

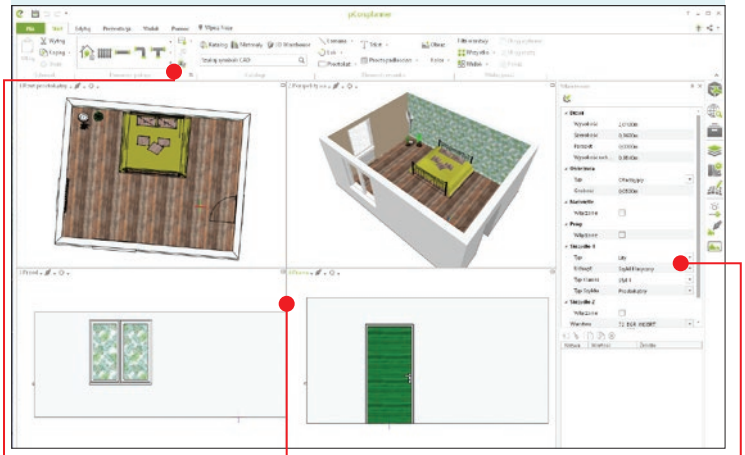

pCon.planner to darmowy program do projektowania wnętrz o nowoczesnym interfejsie. Narzędzie wyposażono w szybki silnik renderujący, który umożliwia tworzenie fotorealistycznych wizualizacji. Program oferuje bogatą bibliotekę gotowych elementów wyposażenia wnętrz różnych producentów, a także obszerną bazę tekstur. Obsługuje rozszerzenia plików .dwg, .dwt, .dxf, .sat, .sab, .3ds, .skp, .ifc.

1 Okno programu podzielone jest na cztery obszary, z których każdy pokazuje inny widok. Właściwości widoku oraz sposób nawigacji dostosowujemy niezależnie, korzystając z przycisków w narożnikach.

2 Aby narysować elementy pomieszczenia, dodać okna, drzwi, schody czy elementy instalacji, klikamy na, rozwijamy listę

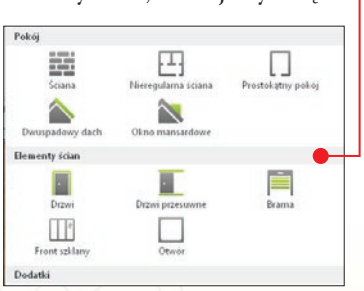

i wybieramy potrzebną funkcję. Następnie tworzymy rysunek w wybranym obszarze roboczym, klikając z wciśniętym lewym przyciskiem myszy.

3 Aby zmienić właściwości narysowanego obiektu, zaznaczamy go i wpisujemy pożądane parametry w panelu po prawej stronie okna programu.

4 Aby dodać do pomieszczenia meble lub wypełnić powierzchnię daną teksturą, klikamy na **Katalog** lub na **Materiały** i kliknięciem wybieramy potrzebne elementy z biblioteki programu. Następnie klikamy na powierzchnię, którą chcemy zmodyfikować, lub na miejsce, gdzie chcemy umieścić mebel.

PROJEKT OGRODU

PROJEKTOWANIE OGRODÓW Zaprojektuj-Ogrod.pl

Licencja: **FREEWARE** Rejestracja: **TAK**
Język: **polski** Internet: **www.zaprojektuj-ogrod.pl**

- duży wybór roślin i innych elementów
- przypomnienie o pracach w ogrodzie
- możliwość utworzenia wizualizacji dowolnej pory roku (miesiąca)

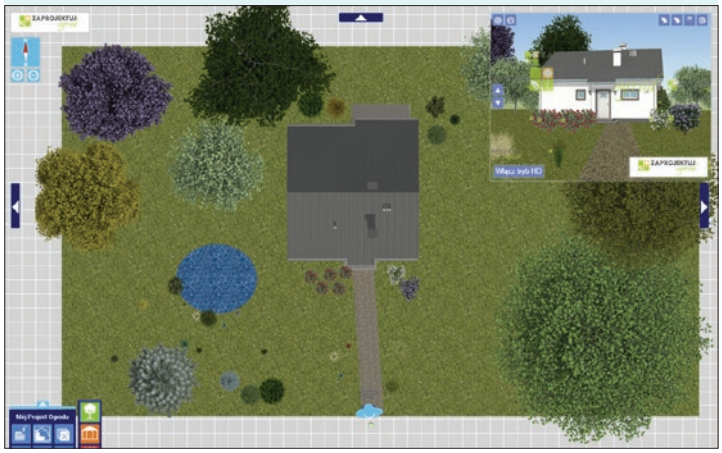

Zaprojektuj-Ogrod.pl to online'owa aplikacja pomagająca w aranżacji ogrodów.
Aby z niej skorzystać, musimy być zarejestrowanymi użytkownikami. Narzędzie bezpłatnie udostępnia sporą bazę roślin oraz elementów architektury, a także różne nawierzchnie. Nasz ogród możemy zobaczyć w wizualizacji 3D. Ciekawą opcją jest możliwość wizualizacji ogrodu o dowolnej porze roku. Bezpłatna wersja programu nie pozwala na uzyskanie widoku najwyższej jakości, widoczne jest również logo. Projekt zapisujemy na koncie użytkownika, a nie na komputerze.
Uwaga! Jeśli chcemy mieć dostęp do naszego projektu po raz kolejny, musimy wykupić abonament.

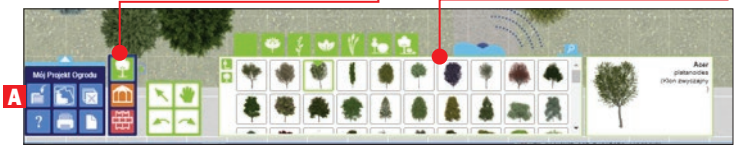

1 Przechodzimy na stronę **www.zaprojektuj-ogrod.pl**. Następnie klikamy na przycisk **Sam Zaprojektuj Ogród**. Rejestrujemy się i logujemy w serwisie. Klikamy na **Mój profil**, a następnie na **Dodaj nowy projekt ogrodu**.

2 Na stronie z siatką zaczynamy tworzyć projekt. Klikamy na ●, aby dodać nawierzchnie, elementy architektury oraz roślinność. Obiekty przeciągamy z panelu ● bezpośrednio na plan.

3 Jeśli chcemy podejrzeć wizualizację projektu z konkretnej strony, ustawiamy

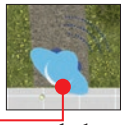

ludzika ● tak, by skierowany był we właściwą stronę. W prawym górnym rogu okna klikamy na przycisk **3D**.

4 W oknie z wizualizacją klikamy na ●, by wyświetlić opcje renderu 3D. Jeśli chcemy zobaczyć ogród o innej porze roku, ustawiamy miesiąc ● i klikamy na **OK**. By zapisać projekt, klikamy na **A** w lewym dolnym rogu.

OBIEKTYW

Android*

Jeśli widzimy roślinę (lub zwierzę czy obiekt architektoniczny), która nam się podoba i chcemy poznać jej nazwę, skorzystajmy z narzędzia **Obiektyw Google** (**Google Lens**). Ta darmowa aplikacja analizuje obraz rejestrowany aparatem smartfona, po czym wykorzystując swoje algorytmy, szuka w sieci podobnych widoków i wyświetla znalezione informacje. Po uruchomieniu aplikacji kierujemy obiektyw smartfona na roślinę, którą chcemy rozpoznać. Narzędzie oznacza kropkami obiekty, które zamierza poddać analizie. Klikamy na przycisk z lupą ●, by wyszukać informacje ● o roślinie.

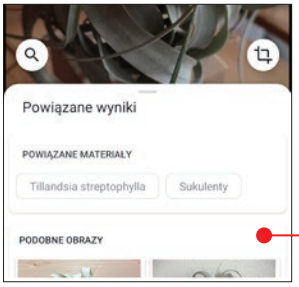

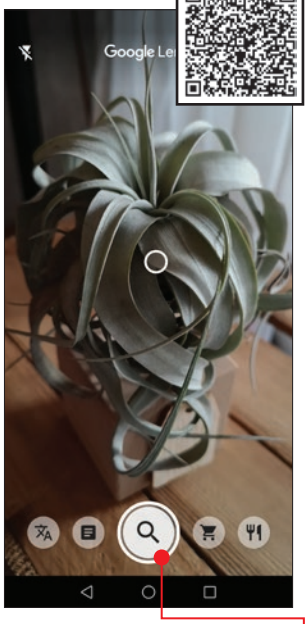

Licencja **FREEWARE**, Rejestracja: **NIE**, Język **polski**, Internet **www.google.com**

PLANTSNAP

Android* iPhone*

Plantsnap ułatwia rozpoznawanie roślin na podstawie wykonanej fotografii. Oprócz wyświetlenia prawdopodobnej nazwy rośliny wraz ze zdjęciami informuje także o możliwości jej zakupu poprzez Amazon. Aby skorzystać z aplikacji, musimy się zarejestrować (możemy do tego celu wykorzystać nasze konto na Facebooku lub Google). Po uruchomieniu aplikacji kierujemy obiektyw aparatu smartfona na roślinę i wykonujemy zdjęcie ●. Następnie je kadrujemy i wciskamy przycisk **GOTOWE**. Aplikacja wyświetli wyniki ●, w tym wymagania rośliny oraz namiary na produkt na Amazonie ●.

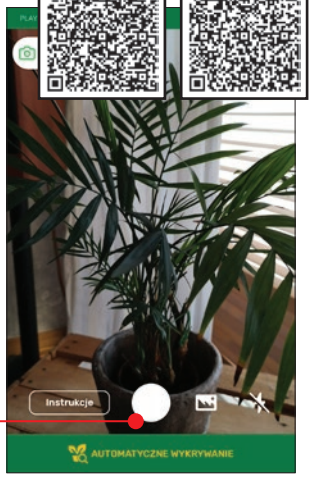

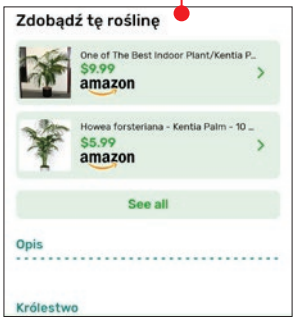

Licencja **FREEWARE**, Rejestracja: **TAK**, Język **polski**, Internet **www.plantsnap.com**

* Kod QR szybko przenosi na stronę, skąd można pobrać aplikację. W iPhonie skanujemy go aplikacją aparatu, użytkownicy Androida mogą użyć dowolnej aplikacji QR pobranej z Google Play

Fot. Ilyabolotov/istockphoto.com

PROGRAMOWANIE DLA NAJMŁODSZYCH

Więcej o Skratchu, przeczytamy w **Biblioteczce KŚ 3/2015**, dostępnej w księgarni internetowej Literia.pl i w KŚ+ (WWW.KSPLUS.PL)

SZUKAMY KREATYWNEJ ROZRYWKI DLA DZIECKA? ZACZNIJMY Z NIM PROGRAMOWAĆ!

Przedstawione w tym dziale programy dobrze sprawdzą się zarówno w wypadku początkujących, jak i bardziej zaawansowanych programistów – tych młodszych, jak i starszych

Zdaniem autora

DZIECI MOGĄ PROGRAMOWAĆ

I powinny to robić! Tworzenie własnych gier to dla dzieci ogromna frajda. Satysfakcja z możliwości zagrania w samodzielnie stworzoną grę może być znacznie większa niż podczas gry w drogie, modne tytuły.

Konrad Jagaciak

NASZA PIERWSZA GRA

Scratch to najpopularniejsze narzędzie programistyczne dla dzieci. Pozwala na tworzenie rozbudowanych gier, które programujemy, układając skrypty z puzzli. By się z nim zapoznać, zbudujemy grę łączącą cechy zręcznościówki i gry edukacyjnej, doskonalącą szybkie pisanie na klawiaturze. Na ekranie będą się wyświetlać losowe litery, a zadaniem gracza będzie naciskanie odpowiadających im klawiszy.

PIERWSZY DUSZEK

W Scratchu Duszkami nazywamy wszystkie elementy widoczne na Scenie, czyli w oknie gry.

1 Domyślnie na Scenie mamy jednego Duszka – kotka ●. Nie pasuje do naszej gry. Zaznaczamy kafelek z podpisem **Duszek1** A i klikamy na ikonę kosza, by go usunąć.

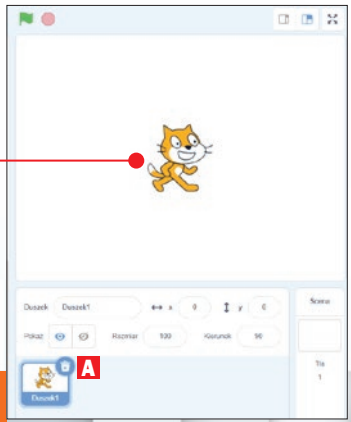

2 Aby dodać nowego Duszka, należy najechać kursorem na przycisk z ikoną kota na dole panelu z Duszkami. Po rozwinięciu menu klikamy na opcję **Maluj** B.

3 Program przenosi nas automatycznie do zakładki **Kostiumy** ● – w niej tworzymy wygląd elementów Sceny. W edytorze graficznym ● rysujemy kwadrat. Będzie symbolizował klawisz na klawiaturze.

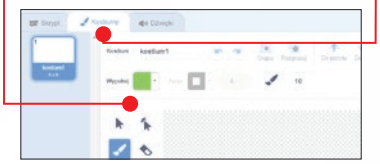

4 Gdy skończymy rysować, miniatura rysunku pojawi się w panelu po lewej stronie. Klikamy na nią prawym przyciskiem myszy. Z menu wybieramy **Duplikuj** ●. W ten sposób tworzymy kopię rysunku.

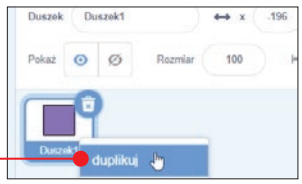

5 Przerabiamy kostium Duszka – na kwadracie rysujemy jedną z liter klawiatury, na przykład Q ●.

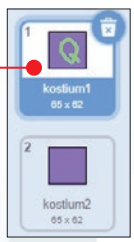

6 Przechodzimy do zakładki **Skrypt** C.

NAJPOPULARNIEJSZE NARZĘDZIE PROGRAMISTYCZNE DLA DZIECI

Scratch Desktop 3.6

Licencja: **FREEWARE** | DVD-KOD: **064** | Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** | Internet: **scratch.mit.edu**

- programowanie przez układanie puzzli
- funkcje społecznościowe online
- można zwiększyć liczbę dostępnych puzzli, dodając rozszerzenia

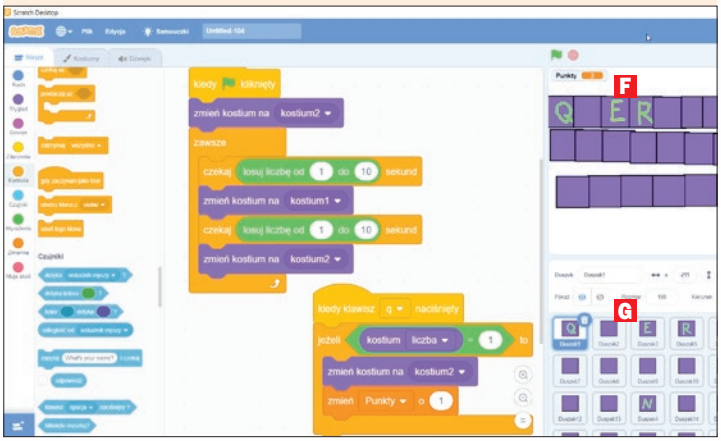

Panel po lewej przedstawia kategorie puzzli, a także puzzle, które można wykorzystać podczas programowania. Przewijając panel w pionie, znajdujemy puzzle potrzebne do skryptu D. Skrypt ten E sprawia, że Duszek w losowych odstępach czasu zmienia kostiumy – litera jest więc widoczna co pewien czas.

7 Zadaniem gracza ma być naciskanie klawisza odpowiadającego widocznej literze, a wykonanie zadania powinno skutkować zdobyciem

Fot. Valex113/123rf.com

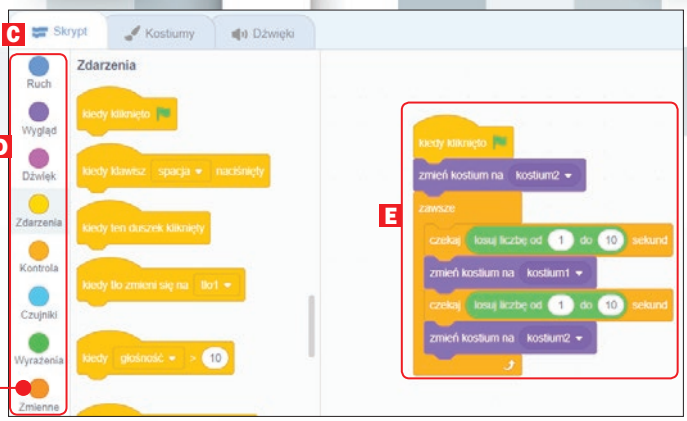

punktu. Aby móc zliczać punkty, niezbędne jest utworzenie zmiennej. Należy przejść do kategorii bloków **Zmienne** ●, kliknąć na **Utwórz zmienną** ● i w nowym oknie wpisać jej nazwę – **punkty**.

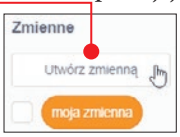

8 Gdy zmienna będzie gotowa, będziemy mogli magazynować w niej liczbę punktów. Aby dodawać punkty, musimy ułożyć kolejny skrypt ●. Robimy to, używając puzzli z panelu po lewej stronie. Skrypt ten w momencie naciśnięcia przez gracza klawisza odpowiadającego literze na Duszku sprawdza, czy litera jest widoczna. Jeśli tak, ukrywa ją i zwiększa o 1 liczbę zgromadzonych punktów.

POWIELAMY DUSZKA

W ten sposób przygotowany został pierwszy Duszek. Pozostałe, które będą nam potrzebne, powinny wyglądać i działać podobnie. Dlatego zastosujemy duplikowanie.

1 Klikamy prawym przyciskiem myszy na Duszka w panelu z duszkami pod Sceną. Wybieramy **Duplikuj**.

2 Zaznaczamy powstałą kopię i przechodzimy do zakładki **Kostiumy** w panelu po lewej stronie. Edytujemy kostium tak, by zamiast litery narysowanej wcześniej znalazła się na nim inna **F**.

3 Przechodzimy do zakładki **Skrypt** i zmieniamy skrypt tak, by Duszek reagował na wciśnięcie klawisza odpowiadającego literze, która jest narysowana na pierwszym kostiumie.

4 Powtarzamy kroki **1**–**3**, by stworzyć Duszki dla wszystkich liter. Rozmieszczamy je na scenie tak, aby ich kolejność odpowiadała kolejności liter na klawiaturze **G**.

LIMIT CZASU

Zdobywanie punktów nie może trwać w nieskończoność – rozgrywka musi być ograniczona w czasie. Należy ułożyć jeszcze jeden skrypt. Wcześniej układaliśmy skrypty przypisane do Duszków – dotyczące pojedynczych elementów gry. Skrypty wspólne dla wielu elementów trzeba układać dla całej Sceny.

1 Klikamy na miniaturę sceny na panelu po prawej stronie ●. Zakładka **Skrypty** będzie pokazywać skrypty dotyczące ogółu gry.

2 Z puzzli z panelu po lewej układamy skrypt ●. Ma działać tak, że przy każdym starcie gry (czyli po kliknięciu na zieloną flagę nad Sceną) liczba punktów będzie zerowana, podobnie jak licznik czasu. Gdy licznik odmierzy 120 sekund, wszystkie skrypty zostaną zatrzymane. Wtedy gracz będzie mógł sprawdzić, ile punktów zdobył – liczba ta po utworzeniu zmiennej jest wyświetlana na Scenie.

Scratch online

Scratch Desktop to wersja offline oprogramowania, które znajdziemy na **scratch.mit.edu**. Strona ta pozwala nie tylko programować online, ale też publikować projekty, komentować i oceniać projekty innych, a także edytować je, tworząc remiksy.

MINECRAFT W SZKOLE

EDUKACYJNA WERSJA POPULARNEJ GRY
Minecraft: Education Edition

Licencja: **DEMO*** Do pobrania z **KŚ+** Rejestracja: **NIE***
Język: **polski**

- narzędzie do nauki programowania oparte na bardzo popularnej grze
- pomaga w nauce także innych przedmiotów, na przykład chemii

Minecraft: Education Edition to wersja popularnej gry Minecraft przeznaczona spacjalnie dla szkół i placówek oświatowych. Ma za zadanie usprawniać lekcje – nie tylko informatyki, ale też innych przedmiotów, na przykład chemii (można operować na blokach pierwiastków). Jednym z najważniejszych elementów tej edycji gry jest jednak wbudowany Konstruktor kodów pozwalający na programowanie.

LEKCJA PRÓBNA

Twórcy Minecraft: Education Edition przygotowali próbną lekcję, która jest dostępna dla każdego, także bez logowania.

1 Grę pobieramyz **KŚ+** lub ze strony: **education.minecraft.net/get-started/download**. Po zainstalowaniu i uruchomieniu zobaczymy okno logowania. Najpierw należy wybrać **Wstecz** (jeśli nie chcemy rejestrować się i logować), a następnie zaznaczyć opcję **Zaakceptuj warunki** **A**. Wtedy przycisk **Graj** **B** stanie się aktywny.

2 Program wczyta wtedy swoją wersję demonstracyjną. Należy kliknąć na **Rozpocznij lekcję** ●, by przejść dalej.

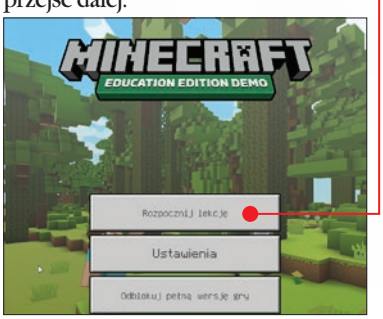

3 W kolejnym kroku klikamy na **STWÓRZ ŚWIAT** ●.

4 Dalej postępujemy zgodnie z instrukcjami otrzymanymi w grze. Nasze zadania będą polegać na układaniu prostych skryptów ● jak z puzzli.

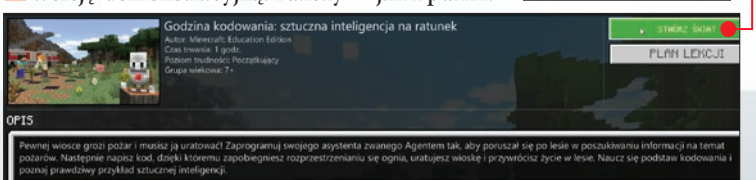

* Próbna wersja Minecraft: Education Edition zawiera wszystkie funkcje pełnej edycji, ale ma ograniczenie liczby logowań: 25 dla nauczyciela i 10 dla uczniów. Bez logowania dostępna jest jedna lekcja.

JAK ZROBIĆ PIERWSZĄ GRĘ Z GRAFIKĄ 3D

Kodu Game Lab pozwala na tworzenie gier z grafiką 3D. Program może być wykorzystywany nawet przez dzieci, które dopiero uczą się czytać i pisać, ponieważ jego obsługa w dużej mierze opiera się na obrazkach. Stworzenie w nim swojej pierwszej gry nie wymaga dużych nakładów czasu. Aby poznać Kodu, zaprogramujemy grę, w której zadaniem gracza będzie przepchnięcie balonu do celu tak, by nie wypchnąć go poza trasę.

MALUJEMY SCENĘ

1 Z menu dolnego wybieramy ikonę z pędzlem.

2 W miejscu kursora myszy, gdy poruszymy nim nad mapą świata gry, pojawi się migoczący kwadrat. Gdy klikniemy, zaczniemy tym kwadratem malować podłoże. Namalujmy trasę **A**, po której gracz będzie prowadził balon.

3 Klikamy na miniatury czterech kolorowych sześcianów przy ikonie pędzla u dołu okna. Zobaczymy pasek wyboru koloru podłoża. Wybieramy inny rodzaj podłoża niż wcześniej i malujemy metę.

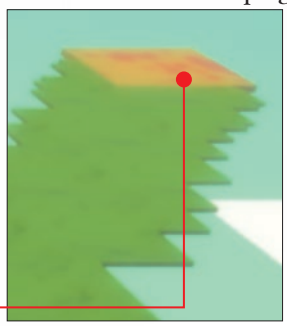

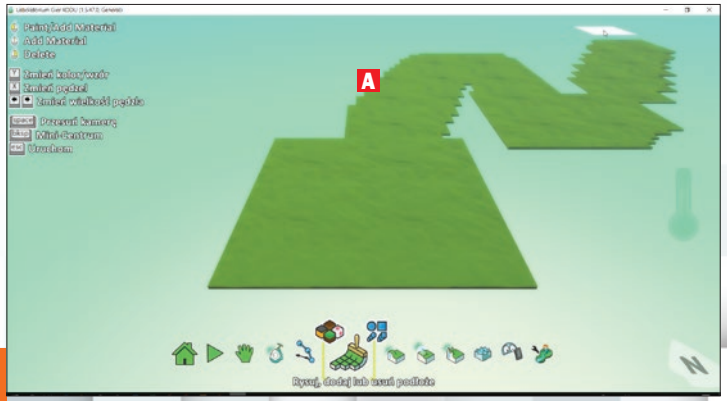

DODAJEMY I PROGRAMUJEMY OBIEKTY

1 Z menu na dole wybieramy **Dodaj i programuj obiekty**.

2 Klikamy na mapę gry tam, gdzie balon ma zaczynać drogę. Z wyświetlonego okna obiektów wybieramy zestaw poniżej jabłka. Po jego rozwinięciu wybieramy **Balon**.

3 Powtarzamy poprzednie kroki, ale zamiast balonu z tego samego zestawu obiektów wybieramy **Spodek**. Będzie to obiekt, którym będzie sterował gracz, odbijając od niego balon.

4 Gdy jest aktywna opcja dodawania i programowania obiektów, klikamy prawym przyciskiem myszy na balon. Z menu wybieramy **Program**.

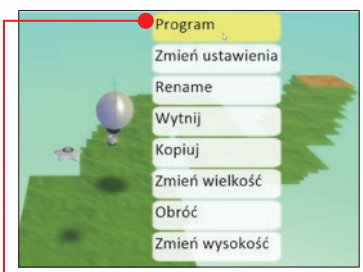

5 W Kodu Game Lab programowanie opiera się na zdarzeniach. Zdarzenie jest parą warunku (sekcja **Kiedy**) i akcji (sekcja **Wykonaj**). Należy teraz ułożyć zdarzenie, które spowoduje koniec gry, gdy balon wypadnie poza trasę.

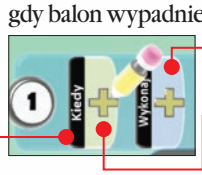

6 Klikamy na plus w sekcji odpowiedzialnej za warunek. Z rozwiniętego menu w kształcie koła wybieramy **Więcej**, a następnie **Na podłożu**.

7 Ponownie klikamy na plus w sekcji odpowiedzialnej za warunek zdarzenia i tym razem wybieramy opcję **Nie**. Będzie to oznaczało, że to, co wybierzemy w sekcji akcji zdarzenia, wykona się, gdy balon będzie poza podłożem.

8 W sekcji akcji klikamy na plus i z rozwiniętego okna wybieramy **Gra**, a następnie **Koniec**.

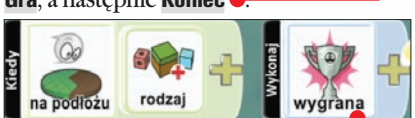

9 W analogiczny sposób budujemy zdarzenie, które sprawi, że gdy balon będzie nad podłożem takiego rodzaju, jaki został użyty do oznaczenia mety – nastąpi wygrana.

10 Wracamy do podglądu mapy gry i klikamy prawym przyciskiem myszy na spodek. Z menu wybieramy **Program**, by ułożyć zdarzenie, które pozwoli sterować spodkiem za pomocą strzałek.

NARZĘDZIE MICROSOFTU DO ŁATWEGO TWORZENIA GIER Z GRAFIKĄ 3D
Kodu Game Lab 1.5

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **040** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **kodugamelab.com**

- tworzenie gier z grafiką 3D
- dla dzieci uczących się czytać i pisać
- stworzone gry można uruchamiać na komputerze lub Xboxie

NA RÓŻNE PLATFORMY

GDevelop 5 Beta

OTWARTOŹRÓDŁOWE NARZĘDZIE DO ŁATWEGO TWORZENIA GIER

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **027** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski (niepełne tłumaczenie)** Internet: **gdevelop-app.com**

- możliwość wykorzystania skryptów JavaScript
- nie wymaga znajomości języków programowania
- programowanie poprzez zdarzenia

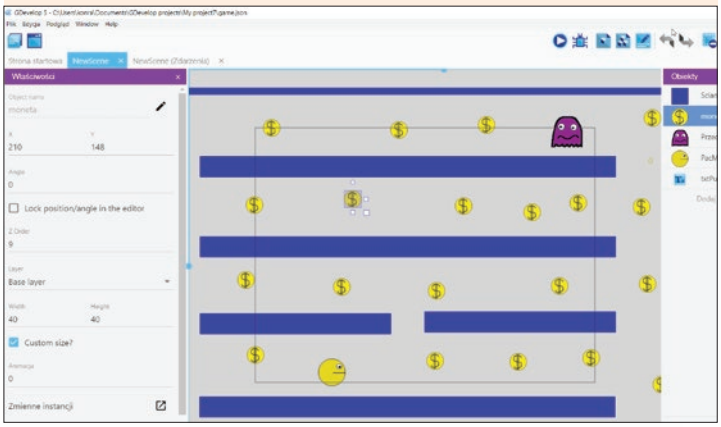

GDevelop 5 to popularne, otwartoźródłowe narzędzie do tworzenia gier, które nie wymaga od użytkowników zaawansowanej znajomości języków programowania. Skrypty układa się w nim w formie zdarzeń – jak w Kodu, choć już nie w formie obrazkowej. Jest to dobry wybór dla początkujących. Świat gry możemy zaprojektować w grafice dwuwymiarowej.

EKSPORT PROJEKTU

Korzystając z GDevelop, można tworzyć projekty dla rozmaitych platform. Gotowy projekt wyeksportujemy do wielu formatów.

1 Klikamy na **Plik** i wybieramy **Eksport (web, iOS, Android)**.

2 W nowym oknie zobaczymy listę możliwych do wyboru środowisk eksportu.

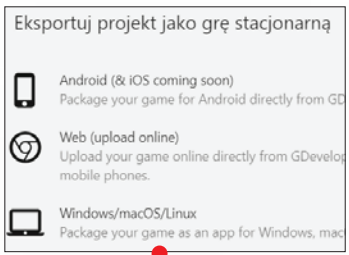

Są podzielone na trzy grupy – standardowe, zaawansowane i eksperymentalne. Wśród standardowych mamy do wyboru **Android**, **Web** i **Windows/macOS/Linux**, zaawansowane to na przykład **Facebook**, a eksperymentalne – **Cocos2d-JS** dla Androida i iOS.

3 Wybieramy jedną z opcji i postępujemy zgodnie z krokami kreatora. Są one nieznacznie różne, zależnie od wybranej opcji. Niektóre wymagają utworzenia specjalnego konta GDevelop.

JavaScript

GDevelop pozwala na programowanie także z wykorzystaniem języka JavaScript, a nie tylko na budowanie zdarzeń z ograniczonej bazy warunków i akcji. By wstawić do projektu fragment kodu JavaScript, należy kliknąć na plus służący do dodawania zdarzeń i z rozwiniętej listy wybrać **Kod JavaScript**. Wśród zdarzeń utworzone zostanie pole na wpisanie skryptu.

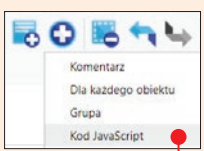

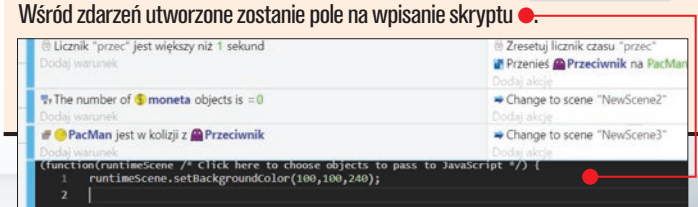

GODOT ENGINE 3.1.2

WARTY UWAGI

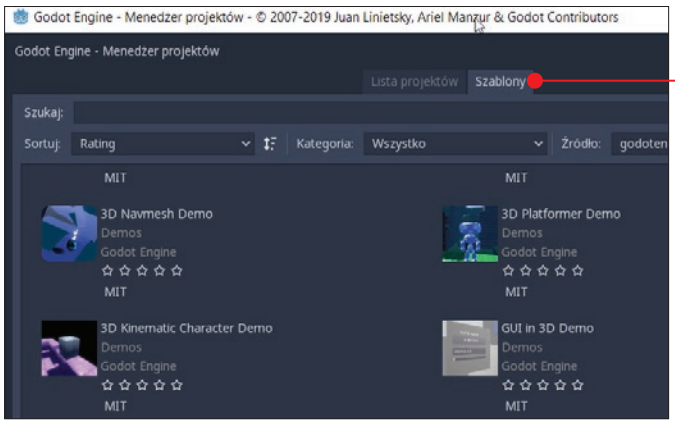

Godot (DVD-KOD: **031/032** 32-/64-BIT) to całkowicie wolne oprogramowanie, będące silnikiem gier. Pozwala na tworzenie gier 2D i 3D, które można eksportować do Windows, Androida, macOS, Linuxa i do HTML5, aby były dostępne w przeglądarce. Program ten jest najbardziej zaawansowany w tym zestawieniu. Aby tworzyć w nim projekty, należy pisać skrypty w języku GDScript lub C# (zależnie od wersji). Dobrym sposobem na zapoznanie się ze składnią skryptów dla Godota jest stworzenie projektu na podstawie szablonu. Godot po uruchomieniu wymaga utworzenia projektu, by przejść do właściwego wykorzystania programu. W tym celu należy przejść do zakładki **Szablony** i wybrać jeden z dostępnych wzorców. Po jego instalacji i wczytaniu będziemy mogli zapoznać się z treścią skryptów, a także ułożeniem obiektów w strukturze programu.

Licencja **FREEWARE**, Rejestracja: **NIE**, Język **polski**, Internet: **godotengine.org**

CONSTRUCT 3

WARTY UWAGI

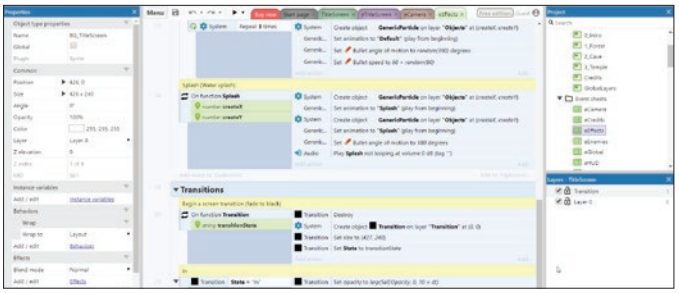

Construct jest oprogramowaniem działającym w przeglądarce. Pozwala na tworzenie projektów, które programowane są w sposób podobny jak w GDevelop – na podstawie systemu zdarzeń. W darmowej wersji jest takie ograniczenie, że w projekcie może znaleźć się do 25 zdarzeń. Limit ten można jednak nieco przesunąć – wciąż w ramach darmowej wersji programu. W tym celu należy założyć nowe konto i potwierdzić adres e-mail. Wtedy limit zdarzeń zostanie powiększony i będzie wynosił 50. Aby lepiej poznać możliwości programu, najlepiej jest zobaczyć, jakie produkcje zostały w nim utworzone. Twórcy Construct 3 dzielą się zestawem przykładowych gier na stronie internetowej.

Licencja **TRIAL**, Rejestracja: **NIE**, Język **angielski**, Internet **construct.net**

WIĘCEJ WSKAZÓWEK DO NAUKI PROGRAMOWANIA – W DODATKU OD STRONY 9

NAJLEPSZE PROGRAMY
DO PRZYCINANIA WIDEO

Najczęściej są nam potrzebne programy do najprostszych czynności – takich jak przycinanie i łączenie klipów wideo. JEŚLI CHCEMY TYLKO WYCIĄĆ FRAGMENT PLIKU, NIE JEST NAM POTRZEBNY ZAAWANSOWANY EDYTOR. Poznajmy najlepsze i najprostsze narzędzia

Zdaniem autora

NAJBARDZIEJ POTRZEBNE

Wprawdzie montaż i edycja filmów to coś, czym zajmuję się zawodowo na co dzień, ale prywatnie to, co najczęściej robię z filmami, to wycinanie zbędnych fragmentów, skracanie za długich filmów i łączenie kilku nagrań w całość. Oto najlepsze i najprostsze darmowe programy do takich podstawowych zastosowań.

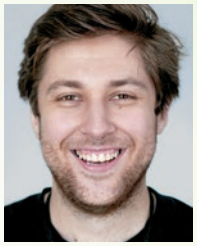

Roman Rechenek

PROSTE, WYGODNE, BEZSTRATNE NARZĘDZIE

Bandicut to wygodne, bezstratne narzędzie do cięcia i łączenia plików wideo.

Program działa na zasadzie wycinarki wideo. Pozwala łatwo przycinać filmy – możemy precyzyjnie wybrać obszar cięcia i szybko usunąć wybrany obszar klatka po klatce.

Umożliwia także łączenie wielu filmów. Za jego pomocą możemy również szybko podzielić duży plik wideo na mniejsze klipy oraz usunąć niechciane części wideo, zachowując oryginalną jakość filmu. Używając tego programu, można wyodrębnić MP3 z pliku wideo. BANDICUT obsługuje pliki wideo w formatach MP4, AVI, MKV, WMV, MPEG, MOV i inne, wspiera również akcelerowany sprzętowo kodek wideo h.264 Intel Quick Sync, przyspieszający wykonywanie operacji na materiałach wideo.

Program jest łatwy w obsłudze. Po uruchomieniu go możemy wybrać tryb modyfikacji plików wideo.

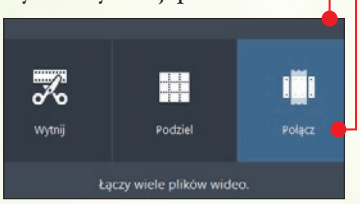

Uwaga! Ograniczeniem darmowej wersji jest to, że program umieszcza na końcu edytowanego filmu znak wodny.

JAK POŁĄCZYĆ KILKA FILMÓW W JEDEN

1 Zaczynamy od wybrania trybu **Połącz**.

2 Pliki, które będziemy łączyć, możemy dodać do programu, klikając na **+**, przeciągając je na pole **Lista plików do łączenia** lub używając skrótów klawiaturowych F2 lub Ctrl+O (powodują wyświetlenie okna **Otwieranie**, które pozwala wskazać odpowiedni plik z dysku komputera).

3 Kolejność plików możemy zmienić, przeciągając je w odpowiedniej kolejności lub używając opcji przesuń do przodu, przesuń do tyłu.

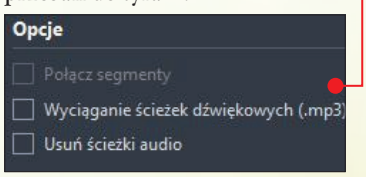

SZYBKI I ŁATWY W UŻYCIU PROGRAM DO DZIELENIA I ŁĄCZENIA WIDEO

BANDICUT 3.5

Licencja: **SHAREWARE** | DVD-KOD: **010** | Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** | Internet: **www.bandicam.com**

- pozwala wycinać fragmenty filmów
- umożliwia dzielenie wideo
- łączy osobne pliki wideo w jeden
- wyodrębnia ścieżkę dźwiękową do MP3

4 Aby wyrenderować film, wystarczy kliknąć na przycisk **Start**.

nięcie ścieżek dźwiękowych lub **Usunięcie ścieżki audio**.

5 Dodatkowe opcje, z których możemy skorzystać, to **Wyciąg-**

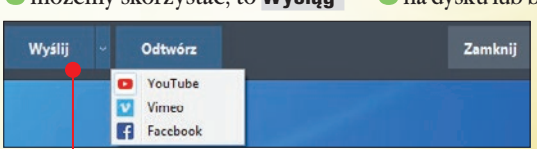

6 Otrzymany film możemy zapisać na dysku lub bezpośrednio z programu przesłać na YouTube, Vimeo czy Facebook, klikając na **Wyślij**.

VIDCUTTER 6

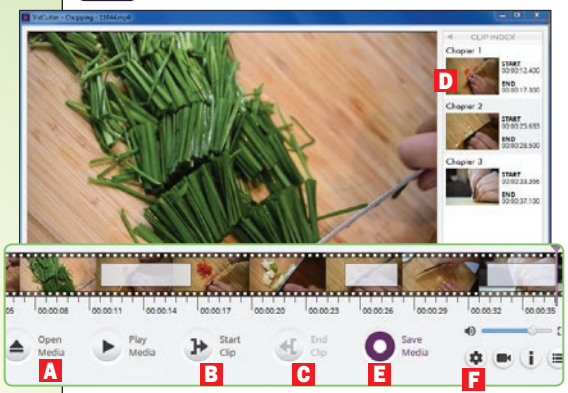

VidCutter (DVD-KOD: **079**) pozwala na wycięcie ujęć z długiego filmu i połączenie ich. Pozwala na dodanie do projektu zawartości zewnętrznej. Można w nim edytować tylko jeden plik naraz. Obsługuje: 3GP, AMV, AVI, DAT, FLV, MPEG, MP4, MKV, MOV, MJPEG, RealMedia, WMV.

WYCIĘCIE TRZECH KRÓTKICH UJĘĆ Z DŁUGIEGO FILMU

Aby dodać film z dysku komputera, klikamy na **Open Media** A.

By wyciąć fragmenty filmu, używamy przycisków **Start Clip** B i **End Clip** C. Zaznaczony fragment pojawia się po prawej stronie okna programu D – widać tu łączny czas wyciętych fragmentów.

By zakończyć pracę, klikamy na **Save Media** E, podajemy nazwę i wskazujemy miejsce zapisania pliku (program łączy wycięte fragmenty). Renderowanie trwa krótko. Po ukończeniu pracy nad projektem program wyświetla komunikat o nazwie pliku, rozmiarze oraz czasie.

By wyodrębnić (zapisać osobno) wycięte z filmu fragmenty, klikamy na ikonę koła zębatego F i w ustawieniach ogólnych wybieramy opcję **Keep clip segments**. Klikamy na **OK**. Czynność potwierdzamy, klikając na **Save Media**, i tworzymy folder na dysku komputera.

Licencja **FREEWARE**, Rejestracja: **NIE**, Język **angielski**, Internet **github.com/ozmartian/vidcutter**

MOOO VIDEO CUTTER 1,17

MooO Video Cutter (DVD-KOD: **051**) jest programem idealnym dla osób, których mocną stroną nie jest obsługa skomplikowanych programów komputerowych, jest dostosowany do możliwości nawet tych młodszych użytkowników. Minusem jest to, że program nie pozwala na wyświetlenie podglądu cięć fragmentów. Edytor obsługuje formaty: AVI, FLV, MKV, MOV, MP4, MPG, OGG, WMV, M4V, OGV, WEBM, TP, TS, RM i inne.

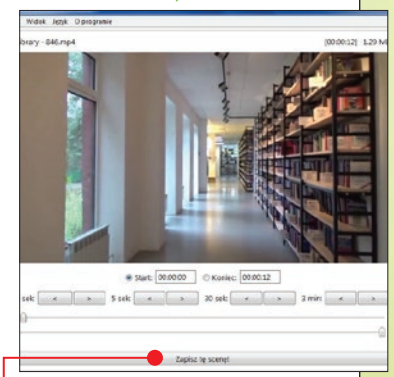

WYCINANIE KRÓTKIEJ SCENY

Aby wyciąć krótki fragment filmu, wystarczy dodać film do programu z dysku komputera poprzez **Plik** i **Otwórz**.

Program umożliwia wybranie punktu początkowego i końcowego wideo poprzez ręczne wpisanie czasu ● oraz dopasowanie ustawień suwakami lub przyciskami, które przesuwają film o: 1 s, 5 s, 30 s lub 3 min ●.

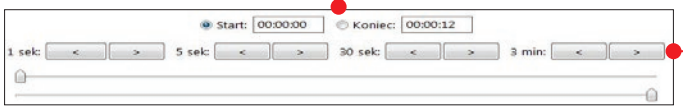

Aby wygenerować film, klikamy na **Zapisz tę scenę!** ●. Nowe wideo zostanie domyślnie zapisane w tej samej lokalizacji co plik oryginalny. **Uwaga!** Program umożliwia wycinanie fragmentu filmu, jednak w przypadku filmu z dźwiękiem warto sprawdzić, czy poprawnie się on odtwarza.

Licencja **FREEWARE**, Rejestracja: **NIE**, Język **angielski**, Internet **pol.mooO.com**

LOSSLESSCUT 2.6.2

LosslessCut (DVD-KOD: **042**) to proste i szybkie narzędzie do wycinania fragmentów filmu czy klipu muzycznego i zapisywania ich na dysk komputera bez straty na jakości. Aby precyzyjnie przesuwać nagranie, można sprawdzać wideo klatka po klatce. Aplikacja jest całkowicie darmowa. Edytor obsługuje formaty: MP4, MKV, MOV, MP3, AAC, H264, WEBM.

EKSPRESOWE PRZYCINANIE FILMU

Jeżeli chcemy skrócić film, wystarczy przeciągnąć go do okna programu. Następnie zaznaczamy myszą początek i koniec fragmentu – wybrany fragment zostanie podświetlony ●. Klikamy na przycisk z nożyczkami ●.

Uwaga! Aby aktywować panel skrótów klawiaturowych, wystarczy nacisnąć klawisz H.

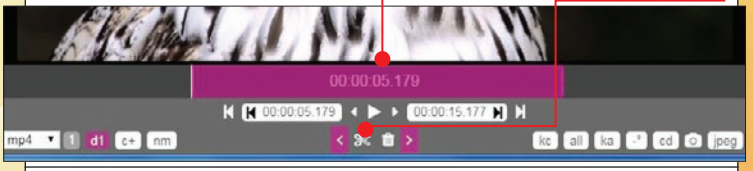

Licencja **FREEWARE**, Rejestracja: **NIE**, Język **angielski**, Internet **mifi.github.io/lossless-cut**

SIMPLEVIDEOCUTTER 0.12

SimpleVideoCutter (DVD-KOD: **066**) jest programem o bardzo czytelnym interfejsie, ikony poleceń znajdują się w panelu zadań po lewej stronie, na dole mamy oś czasu z filmem. Zaletą jest duże okno podglądu filmu. Edytor obsługuje formaty: MOV, AVI, MP4, WMV, RM i MPG.

WYCINANIE FILMU Z OPCJĄ PRZYBLIŻANIA

Dodajemy film do programu za pomocą przycisku **Open file** ●, następnie możemy go edytować, klikając na **Set start** ● (lub naciskając S) i zaznaczając punkt początkowy, a potem klikając na **Set end** ● (lub klawisz E) i wyznaczając koniec fragmentu. Można to także zrobić, umieszczając kursor na osi czasu i zaznaczając wybrany obszar.

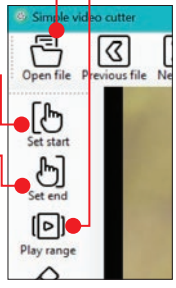

Podgląd wybranego obszaru można obejrzeć, klikając na **Play range** ●.

Program umożliwia oddalenie obrazu poprzez przycisk **Zoom out** ● i przybliżenie za pomocą **Zoom auto** ●.

Aby zakończyć pracę nad filmem, należy kliknąć na **Enqueue** ●.

Uwaga! SimpleVideoCutter wymaga zainstalowania dodatkowego programu **FFmpeg** do konwersji plików wideo.

Licencja **FREEWARE**, Rejestracja: **NIE**, Język **angielski**, Internet **github.com/bartekmotyl/simple-video-cutter**

NAJLEPSZE MOBILNE GRY AKCJI

CALL OF DUTY: MOBILE

Android* iPhone*

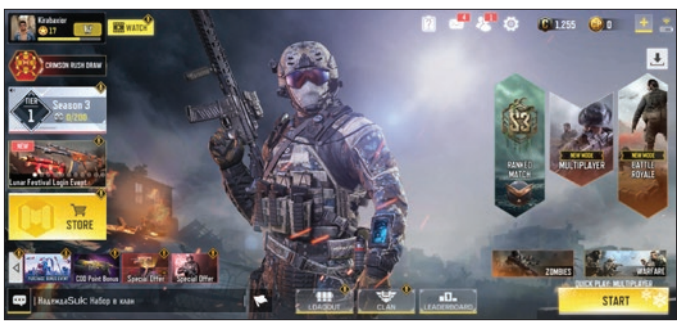

Najbardziej znana seria sieciowych strzelanin trafiła na smartfony, i to w świetnym stylu. W grze rozwijamy swoją postać, odblokowując nowe bronie i dodatki, ale też nowe umiejętności, które usprawnią nasze poczynania na polu bitwy. Wszystko w pełnym trójwymiarze i z perspektywy pierwszej osoby.

OD CZEGO ZACZĄĆ ZABAWĘ

Menu główne **Call of Duty Mobile** może przytłoczyć możliwościami. Na samym początku najbardziej powinien nas jednak interesować wybór trybu rozgrywki.

- **Multiplayer** to typowe drużynowe zmagania na niewielkich mapach. Strzelamy do przeciwników, przejmujemy cele i współpracujemy. To najszybszy tryb gry.
- **Battle Royale** zrzuca nas na ogromną planszę, na której musimy znaleźć wyposażenie i postarać się przeżyć jak najdłużej. Najlepiej, do samego końca, wtedy jako jedyni odniesiemy zwycięstwo.

- **Zombie** jest trudnym trybem przeznaczonym do kooperacji ze znajomymi. Zabawa polega nie tylko na odpieraniu fal nieumarłych, ale też na wykonywaniu specyficznych zadań.

Licencja **FREEWARE**, Rejestracja: **TAK**, Język **angielski**, Internet **www.callofduty.com**

FORTNITE FORTNITE

Android* iPhone*

Fortnite pozostaje najpopularniejszą grą na świecie. A także najczęściej rozwijaną. Produkcja cały czas otrzymuje duże aktualizacje, w ramach których wprowadzane są nowe bronie, skórki, misje, a nawet zmienia się mapa gry. Zabawa to swoiste „Igrzyska Śmierci" – 100 graczy ląduje na jednej wyspie i walczy o przetrwanie, bo wygrywa ostatni żywy. W osiągnięciu celu przeszkadzają nie tylko inni gracze, ale też kurczące się zasoby oraz zacieśniający się krąg areny.

PORADY NA POCZĄTEK

- Jako początkujący gracz starajmy się wyskoczyć z samolotu jak najpóźniej. Wtedy będziemy mieć pewność, że większość graczy już dawno jest na ziemi, a my spokojnie będziemy mogli się wyekwipować.
- Nie starajmy się od razu szukać jak najlepszej broni. Weźmy to, co jest – nigdy nie wiemy, kiedy napotkamy przeciwnika. Zbierajmy też każdą amunicję, jaką tylko znajdziemy.

- Psucie obiektów daje nam surowce niezbędne do budowania. Kiedy ścinamy drzewa, starajmy się ich nie niszczyć – wtedy ukryjemy przed przeciwnikiem swoją obecność.
- Kiedy bezpieczna strefa się zawęża, starajmy się czekać na jej krańcu, w odpowiednim momencie ruszając ku środkowi. To daje nam szansę jak najdłuższego przeżycia.

Licencja **FREEWARE**, Rejestracja: **TAK**, Język **polski**, Internet **www.fortnite.com**

* Kod QR szybko przenosi na stronę, skąd można pobrać aplikację. W iPhonie skanujemy go aplikacją aparatu, użytkownicy Androida mogą użyć dowolnej aplikacji QR pobranej z Google Play

Smartfony są już na tyle wydajne, że bez problemu uruchomimy na nich **TRÓJWYMIAROWE GRY AKCJI**. I okazuje się, że granie bez kontrolera też może być przyjemne! Oto tytuły, które dają wiele emocji w trakcie mobilnej zabawy

Zdaniem autora

CZASY SIĘ ZMIENIŁY...

Nie każdy decyduje się na zakup konsoli czy mocnego komputera do gier, ale prawie każdy ma już smartfon, a smartfony są coraz wydajniejsze. To daje twórcom możliwość, by dotrzeć ze swoimi grami – prawie do każdego. Oto mobilne tytuły, które nie ustępują tym z „dużych platform".

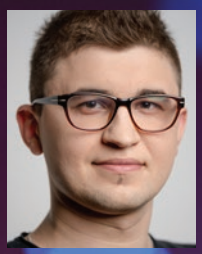

Rafał Rudnicki

PUBG MOBILE

Android* iPhone*

PUBG Mobile reprezentuje ten sam gatunek co Fortnite, a więc także i tutaj dążymy do tego, by przeżyć jako ostatnia osoba bądź drużyna. Choć założenia są podobne, to już rozgrywka różni się diametralnie. PUBG jest znacznie bardziej realistyczne, wymusza spokojniejszą rozgrywkę i dłuższe poszukiwanie hełmów, pancerzy, plecaków czy amunicji, a także broni i dodatków do niej. Ponadto twórcy wprowadzili do gry kilka przeogromnych map.

PODSTAWY GRY

- Podstawowym trybem PUBG Mobile jest **Battle Royale**. Tak jak w innych grach tego typu lądujemy na mapie i w pierwszej kolejności zbieramy wyposażenie.
- Przy strzelaniu warto nacisnąć przycisk przycelowania – wtedy perspektywa zmieni się na pierwszoosobową, a my będziemy mogli skorzystać z celownika dołączonego do broni.
- Z czasem otrzymamy dostęp do kolejnych map. Na początku dostępna jest tylko jedna, najbardziej podstawowa.
- Jeśli nie chcemy grać w **Battle Royale**, to do wyboru mamy jeszcze kilka klasycznych trybów, takich jak **Deathmatch** czy **Dominacja**, polegająca na przejmowaniu flag.

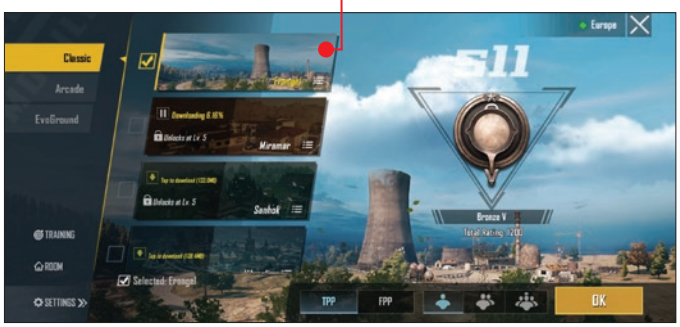

Licencja FREEWARE, Rejestracja: NIE, Język **angielski**, Internet **www.pubgmobile.com**

BRAWL STARS

Android* iPhone*

Jeśli nasze mobilne sieciowe granie ogranicza się do krótkich, maksymalnie kilkuminutowych partyjek, to **Brawl Stars** jest dla nas. Zabawa jest bardzo różnorodna ze względu na wiele dostępnych trybów rozgrywki i postaci cechujące się unikalnym wyposażeniem i umiejętnościami. Gra jest szybka, ale też łatwa do nauczenia, a do tego zawiera wiele systemów sprawiających, że mamy ochotę zagrać „jeszcze ten jeden ostatni mecz".

OD CZEGO ZACZĄĆ?

- Na początku mamy dostęp do kilku trybów. Warto zacząć od **Gem Grab**, w którym w trzyosobowej drużynie musimy zebrać 10 klejnotów, a potem przez jakiś czas je utrzymać, by wygrać. Walka o nie jest bardzo zacięta i wymaga taktyki.
- Wygrane mecze dają nam punkty, które przeznaczamy na skrzynki. Z nich dostajemy walutę, a także punkty doświadczenia dla kolejnych postaci.

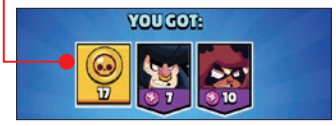

- Rozwijanie postaci sprawia, że stają się silniejsze i bardziej wytrzymałe. A dzięki temu z czasem możemy zacząć grać z mocniejszymi przeciwnikami i rozgrywka stanie się jeszcze bardziej wymagająca.

Licencja FREEWARE, Rejestracja: NIE, Język **angielski**, Internet **www.brawlstars.com**

Fot. Nikita Gonin/123rf.com

NAJLEPSZE ANDROIDOWE
KLAWIATURY EKRANOWE

Często korzystamy z klawiatury ekranowej, która jest domyślnie zainstalowana w smartfonie, i nawet nie przychodzi nam do głowy, że MOŻNA ŁATWO WGRAĆ BARDZIEJ PRZYJAZNĄ BĄDŹ MAJĄCĄ LEPSZE FUNKCJE. Oto, na które klawiatury warto zwrócić uwagę

Zdaniem autora

TO NIE TAKIE PROSTE

Ważne, by klawiatura ekranowa była przedłużeniem naszych palców, a nie przeszkodą, którą musimy pokonywać, gdy trzeba coś napisać. Klawiatury dla Androida różnią się sposobami wprowadzania tekstu i mają różne funkcje – nie wszystkim można polecić każdą z nich. Sprawdziłem te najpopularniejsze, by dowiedzieć się, która z nich dla kogo będzie najlepsza.

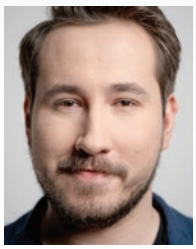

Bartłomiej Sieja

SZYBKO I BEZ WODOTRYSKÓW

SwiftKey Keyboard to jedna z najpopularniejszych klawiatur ekranowych dla Androida. Oferuje możliwość wprowadzania tekstu przeciągnięciami, a zaawansowany system predykcji uczy się z czasem naszego sposobu pisania i słów, których używamy najczęściej, by pomagać nam wpisywać właściwe wyrazy, nawet gdy nie trafimy w odpowiedni znak.

Za SwiftKey odpowiada Microsoft. I chociaż nie znajdziemy tu wielu opcji i mnóstwa kolorów, a wbudowana wyszukiwarka gifów jest raczej prosta, to w kwestiach wygody, szybkości i dokładności jest to najwyższa jakość.

W aplikacji są funkcje autouzupełniania, automatycznego poprawiania błędów i przekształcania mowy na tekst, co umożliwia pisanie za pomocą głosu. Wystarczy przytrzymać dłużej przycisk z ikoną mikrofonu **A** obok spacji, by uruchomić narzędzie rozpoznawania mowy Google.

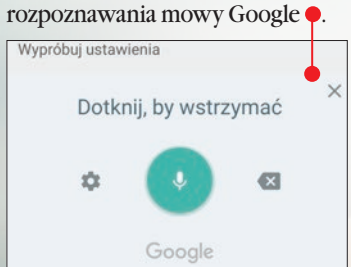

Fot. Egor Lisovsky/123rf.com

Nie bez znaczenia dla wyróżnienia SwiftKey w tym zestawieniu jest również obsługa do pięciu słowników jednocześnie. Pozwala to na szybkie pisanie w różnych językach w tym samym czasie. Są dostępne takie gwary i języki, jak kaszubski, śląski czy mazurski.

Ustawienia SwiftKey to kilka prostych kafelków. Zmienimy tu język, wybierzemy motyw, a także dostosujemy najbardziej potrzebne funkcje, jak sposób wprowadzania tekstu, opcje głosowe czy rozmiar oraz dźwięki i wibracje klawiatury. **SwiftKey to klawiatura uniwersalna dla każdego, kto nie oczekuje wodotrysków, a ceni szybkość i dokładność ponad kolorowe wstawki i efekty dźwiękowe.**

WŁASNY MOTYW

W ustawieniach SwiftKey znajdziemy prosty edytor motywów.

W opcjach naciskamy **Motywy** i wybieramy **Niestandardowy**. Możemy wybrać jeden z kilku gotowych motywów lub stworzyć własny. Co prawda cały edytor sprowadza się do dwóch opcji, to jednak naciskając **Dodaj obraz**, możemy przejrzeć pamięć telefonu lub wykonać nowe zdjęcie, które będzie stanowić tło pod klawiaturą SwiftKey.

Android*

NAJPOPULARNIEJSZA KLAWIATURA – OD MICROSOFTU

SwiftKey Keyboard

Licencja: **FREEWARE**
Język: **polski**
Rejestracja: **NIE**
Internet: **www.microsoft.com**

- zaawansowane uczenie się aplikacji
- autouzupełnianie i poprawianie błędów
- możliwość dyktowania tekstów
- obsługa do pięciu słowników naraz

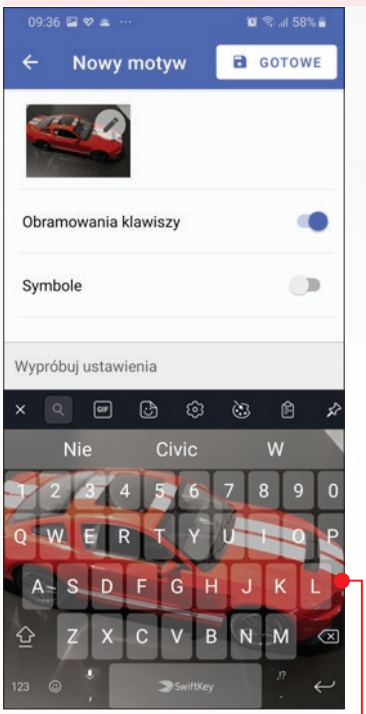

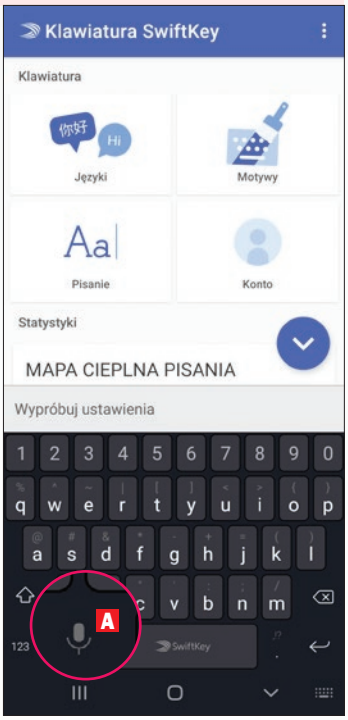

* Kod QR szybko przenosi na stronę, skąd można pobrać aplikację. Użytkownicy Androida mogą użyć dowolnej aplikacji QR pobranej z Google Play

WAŻNA PRYWATNOŚĆ

Android*

KLAWIATURA INCOGNITO
AnySoftKeyboard

Licencja: **FREEWARE** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **anysoftkeyboard.github.io**

- nie śledzi, co piszemy, i nie zbiera informacji o wprowadzanym tekście
- trzeba doinstalować spolszczenie
- obsługa gestów

Najważniejszą zaletą **AnySoftKeyboard** ma być bezpieczeństwo. Twórcy zachwalają swoją klawiaturę, zapewniając, że nie zbiera żadnych informacji o wprowadzanym tekście, czego nie można powiedzieć o ogromnej większości aplikacji tego typu. Podczas instalacji zostaniemy poproszeni o możliwość dostępu do listy kontaktów (by zaczytać je do słownika i móc wpisywać imiona i nazwy z naszego telefonu), ale nie musimy na to wyrażać zgody.

AnySoftKeyboard to lekki program, który domyślnie instaluje jedynie język angielski. Polski słownik musimy dodatkowo pobrać ze Sklepu Play lub ze strony domowej aplikacji, a następnie aktywować w menu **Klawiatury**. Znajdziemy tam też inne ustawienia układu klawiszy – nie tylko QWERTY, ale też na przykład Dvorak, Coleman i Workman.

Klawiatura AnySoftKeyboard również pozwala na zmianę motywu – naciskamy ikonę **UI** u dołu, a następnie wybieramy **Pick and configure keyboard themes**. Wśród motywów znajdziemy zarówno jasne, jak i ciemne oraz różniące się wielkością klawiszy, znajdujących się na nich napisów czy odstępów pomiędzy nimi. Aplikacja umożliwia zaprogramowanie sterowania gestami. Przeciągając palcem po klawiaturze albo samej spacji, możemy wykonywać takie

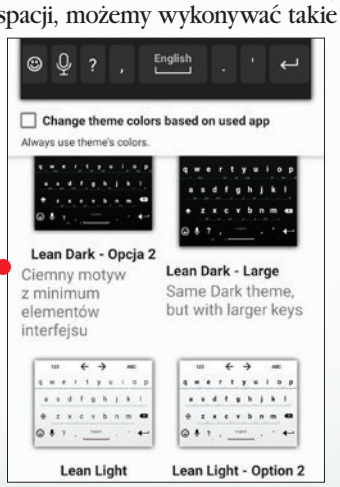

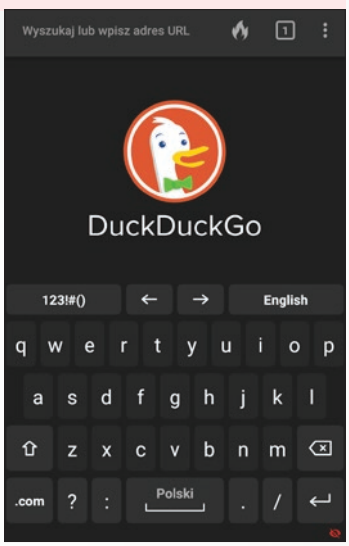

akcje, jak schowanie klawiatury, cofnięcie ostatnio wpisanego słowa czy wyczyszczenie całego tekstu.

AnySoftKeyboard to aplikacja dla osób dbających o swoją prywatność, które nie chcą ryzykować wycieku wpisywanych przez nie treści.

PRZESUWANIE KURSORA PRZYCISKAMI GŁOŚNOŚCI

Każdy czasem ma problem z dokładnym umieszczeniem kursora wewnątrz wyrazu, by usunąć lub dopisać pojedynczy znak. Po kilku niedokładnych trafieniach kończy się zwykle na usunięciu całego słowa i wpisaniu go od początku. AnySoftKeyboard umożliwia dokładne kontrolowanie kursora fizycznymi przyciskami sterowania głośnością. Aby włączyć tę funkcję, w oknie aplikacji wybieramy z dolnego menu **Language** (ikona globu), naciskamy **Tweaks and more** i zaznaczamy opcję **Klawisz głośności dla lewo/prawo**.

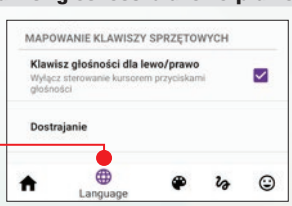

WPISZ I WYSZUKAJ

Android*

KLAWIATURA OD GOOGLE
Gboard

Licencja: **FREEWARE** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **support.google.com/gboard**

- tryby dla prawo- i leworęcznych
- pisanie przesuwaniem palca
- intuicyjne ustawienia
- zintegrowana wyszukiwarka Google

Gboard to lekka i nieskomplikowana aplikacja, co widać po pierwszej wizycie w ustawieniach. Upodabniają się one do standardowego, androidowego menu. Znajdziemy tu wszystkie przydatne opcje, począwszy od możliwości pisania przesuwaniem palca, po

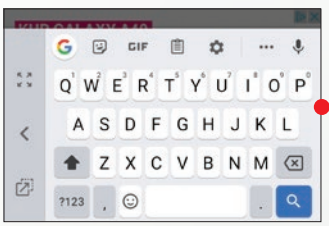

bardzo wygodny tryb jednej ręki, zarówno dla lewo-, jak i praworęcznych. Przesuwa on wszystkie przyciski z literami w kierunku wybranej dłoni. Funkcję tę znajdziemy w **Preferencjach** programu pod przyciskiem **Tryb jednej ręki**. W **Preferencjach** zmienimy też wielkość klawiatury, jak i ustawi-

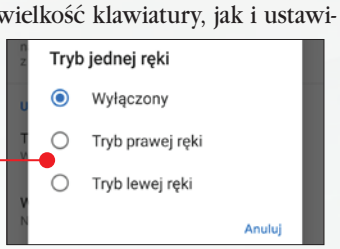

my dźwięki i wibracje, jeżeli tylko będziemy ich potrzebować.

W Gboard nie zabrakło również popularnych motywów. Co ważne, nie musimy za nie płacić – cała aplikacja jest darmowa, nie wyświetla również reklam. Opcje dostosowywania wyglądu nie są co prawda bardzo zaawansowane, ale pośród kolorów i krajobrazów każdy powinien znaleźć coś dla siebie.

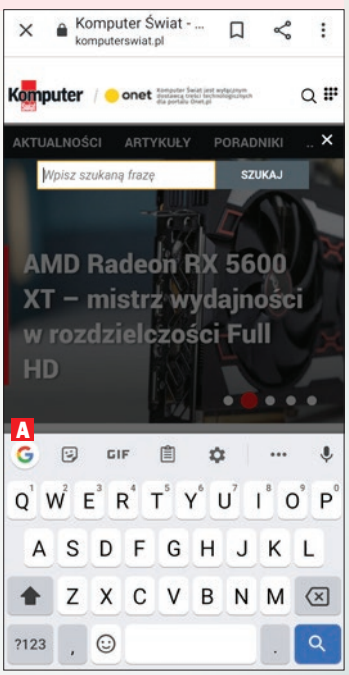

Gboard to rozwiązanie, które upodobają sobie fani intuicyjnych ustawień, którzy chcą mieć szybki dostęp do wyszukiwarki i możliwość natychmiastowego dzielenia się znalezionymi treściami.

ŁATWE SZUKANIE

Największą ciekawostką klawiatury Gboard jest zintegrowana wyszukiwarka Google. Niezależnie od aplikacji, w której się znajdujemy, możemy w bardzo prosty i szybki sposób podzielić się wynikiem wyszukiwania, bez konieczności przechodzenia pomiędzy aplikacjami.

Aby rozpocząć wyszukiwanie, wystarczy nacisnąć ikonę **Google** A na klawiaturze i wpisać szukane hasło. Wynikiem wyszukiwania możemy się podzielić za pomocą **Udostępnij**.

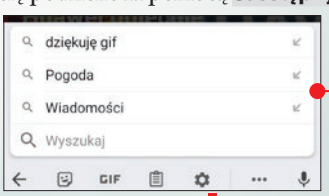

NAJLEPSZE ODTWARZACZE RADIA Z INTERNETU

BOGATY I PRZYJAZNY

ODTWARZACZ JEDNEGO Z NAJWIĘKSZYCH SERWISÓW DO SŁUCHANIA RADIA I PODCASTÓW

TuneIn Radio Desktop

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **078** Rejestracja: **TAK**
Język: **angielski** Internet: **tunein.com**

- imponująca baza stacji radiowych, podcastów i programów
- wiele materiałów w języku polskim
- dostępny na wiele urządzeń

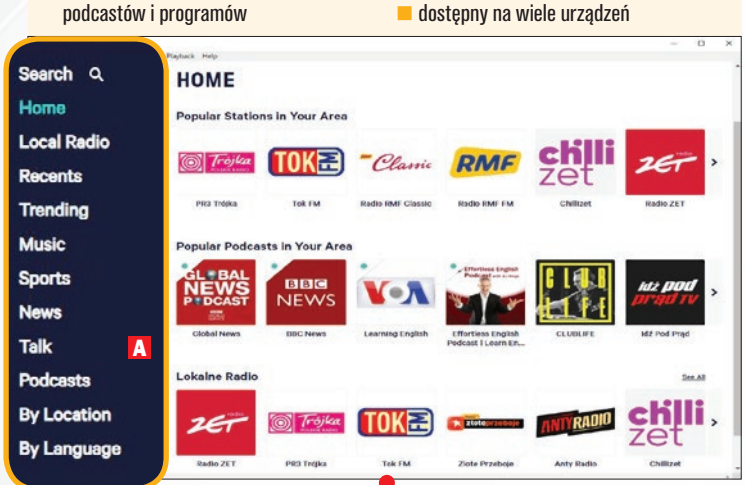

TuneIn Radio to program mający imponującą bazę stacji radiowych, podcastów i programów – zarówno informacyjnych, jak i sportowych. Znajdziemy w nim wiele materiałów w języku polskim. TuneIn Radio ma aplikacje dostępne na wiele urządzeń, począwszy od PC i smartfonów, a kończąc na inteligentnych głośnikach, telewizorach, a nawet… samochodach. To bardzo przydatne, gdyż logując się na jednym koncie, możemy przenosić nasze preferencje na różne urządzenia. Główne okno aplikacji desktopowej wita nas treściami wybranymi pod kątem naszej lokalizacji. Zobaczymy stacje i podcasty popularne w naszej okolicy, a także spis lokalnych rozgłośni radiowych. Wystarczy kliknąć na ikonę wybranej stacji, a potem na **Play**, by móc jej słuchać. Ikony po prawej stronie na dole umożliwiają nam ustawienie głośności, podzielenie się stacją ze znajomymi, a także dodanie jej do ulubionych za pomocą ikony serca. Do innych sekcji przejdziemy, wykorzystując menu **A** po lewej stronie. Możemy na przykład wyszukać stacje, grające akurat lubiany przez nas gatunek muzyczny albo utwory z wybranego okresu.

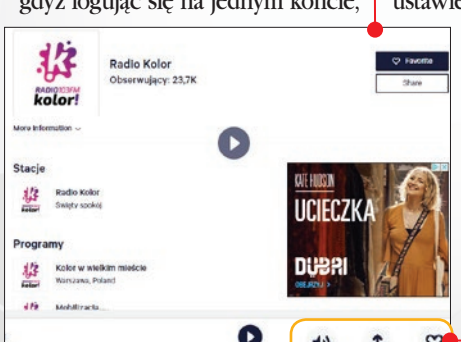

NAGRYWAJ I SŁUCHAJ

PROGRAM DO WYSZUKIWANIA, SŁUCHANIA I NAGRYWANIA STACJI RADIOWYCH

streamWriter 5.5

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **070** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **streamwriter.org**

- może nagrywać wiele strumieni naraz
- pozwala planować nagrania
- zawiera odtwarzacz strumieni i nagranych plików

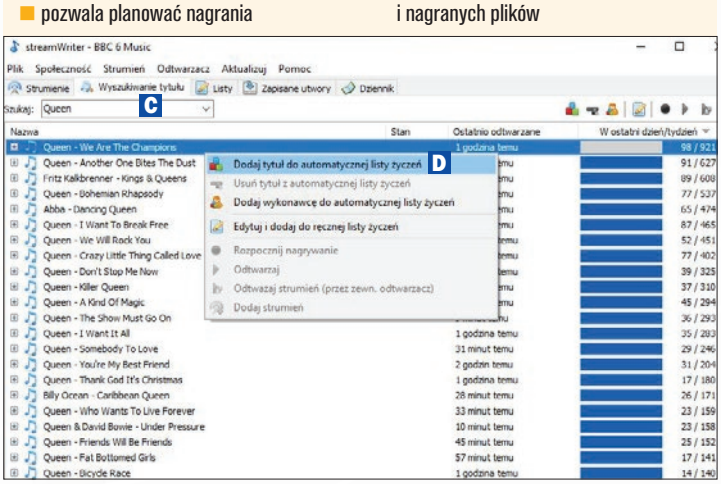

StreamWriter to aplikacja, której głównym celem jest nagrywanie audycji i utworów radiowych na dysk komputera. Podczas instalacji możemy między innymi ograniczyć transfer dla programu.

W głównym oknie po prawej stronie na dole znajduje się lista dostępnych stacji. Możemy je przeglądać lub skorzystać z wyszukiwarki umieszczonej powyżej. Po wpisaniu nazwy rozgłośni odnajdujemy ją na liście wyników wyszukiwania, klikamy prawym przyciskiem myszy i wybieramy **Odtwarzaj** **A**.

Aby rozpocząć nagrywanie, klikamy prawym przyciskiem myszy na odpowiednią stację i wybieramy **Rozpocznij nagrywanie** **B**. Możemy też, po zaznaczeniu odpowiedniego wiersza, wcisnąć czerwone kółko w menu powyżej. StreamWriter umożliwia wyszukiwanie i zapisywanie konkretnych utworów. Służy do tego zakładka **Wyszukiwanie tytułu** **C**. Domyślnie znajdziemy tam najczęściej odtwarzane obecnie piosenki. Możemy jednak wyszukać interesujące nas zespoły lub utwory.

Aby pobrać dany utwór, klikamy prawym przyciskiem myszy i wybieramy **Dodaj tytuł do automatycznej listy życzeń** **D**. Utwór zostanie zapisany automatycznie, gdy tylko pojawi się w którejkolwiek ze stacji. Musimy mieć jednak na uwadze, że czasami pliki będą poprzedzone reklamami bądź usłyszymy w ich trakcie rozmowy prowadzących audycje.

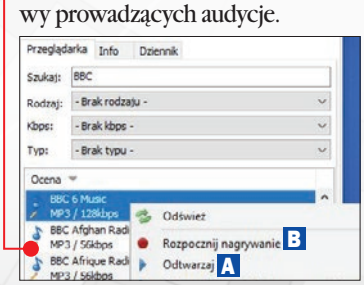

Słuchając radia w klasycznej formie, jesteśmy ograniczeni do stacji, których zasięg do nas dociera. Dzięki programom na PC **MOŻEMY SŁUCHAĆ, WYSZUKIWAĆ I NAGRYWAĆ SETKI AUDYCJI Z INTERNETU**

Zdaniem autora

PLUSY I MINUSY

Słuchanie radia online ma zalety i wady. Do plusów należy łatwe wyszukiwanie mnóstwa stacji z całego świata. Znajdziemy też transmisje sportowe, wiadomości, podcasty. Część aplikacji pozwala na nagrywanie. Jednak radio internetowe – w przeciwieństwie do klasycznego – zużywa dane pakietowe. Jeżeli korzystamy z sieci taryfowej, musimy na to uważać.

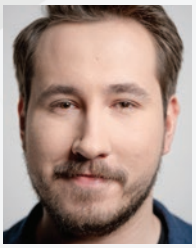

Bartłomiej Sieja

SŁUCHAJ I NAGRYWAJ

LEKKI PROGRAM DO SŁUCHANIA I NAGRYWANIA RADIA ONLINE

TapinRadio 2.12

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **072 / 073** (32- / 64-BIT) Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.raimersoft.com**

- opcja odtwarzania losowego
- wyszukiwarka stacji
- trzy opcje zapisu: z podziałem na piosenki, bez podziału, jeden utwór

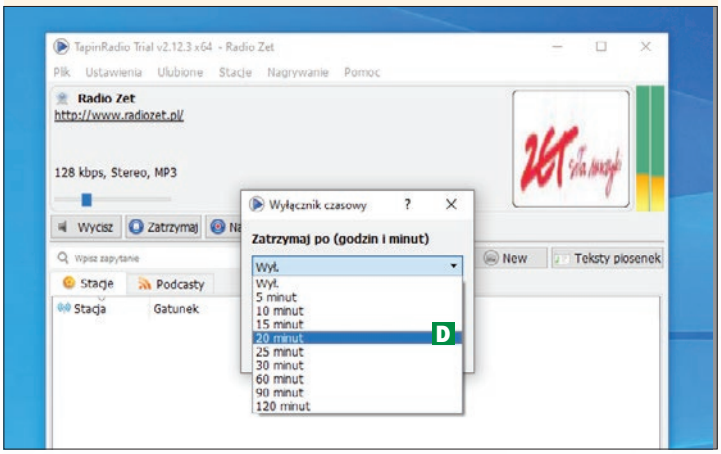

TapinRadio to niewielka aplikacja umożliwiająca słuchanie i nagrywanie audycji z setek stacji radiowych. Może działać także bez instalacji – kreator pozwala wybrać, czy chcemy zainstalować program, czy uruchomić go w wersji przenośnej.

Aby rozpocząć słuchanie, możemy z menu **Stacje** wybrać opcję **Odtwarzanie losowe stacji** albo otworzyć zaawansowaną wyszukiwarkę **Station browser**. Ta pozwoli nam przejrzeć dostępne rozgłośnie.

W zakładce **Wyszukiwanie** **A** możemy też wpisać konkretną nazwę stacji. Kliknięcie prawym przyciskiem myszy i wybranie opcji **Odtwórz** **B** spowoduje przeniesienie stacji do głównego okna TapinRadio i rozpoczęcie odtwarzania.

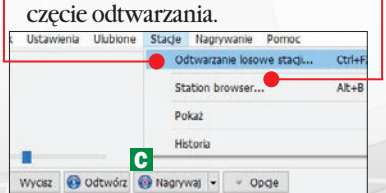

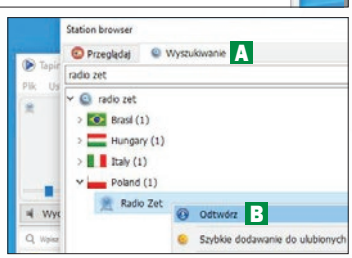

Aby zapisać dźwięk na naszym dysku, wystarczy kliknąć na przycisk **Nagrywaj** **C**. Rozwijając listę, mamy dostęp do trzech opcji zapisu – **Split** (z podziałami), **No split** (wszystko do jednego pliku) i **Single song** (nagrany zostanie tylko jeden utwór).

TapinRadio ma jeszcze jedną przydatną funkcję – wyłącznik czasowy. Jeżeli zasypiamy przy muzyce, ale nie chcemy, by grała przez całą noc, wystarczy wybrać **Ustawienia**, a następnie **Wyłącznik czasowy** i z rozwijalnej listy – po jakim czasie program ma zostać zamknięty **D**.

PROSTE ODTWARZANIE

ZNANY PROGRAM DO ODTWARZANIA RADIA ONLINE

Screamer Radio 2019-11-22

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **065** Rejestracja: **NIE**
Język: **angielski** Internet: **www.screamer-radio.com**

- możliwość szukania według nazw stacji, gatunków muzyki, krajów
- funkcja tworzenia listy ulubionych stacji
- wyłącznik czasowy

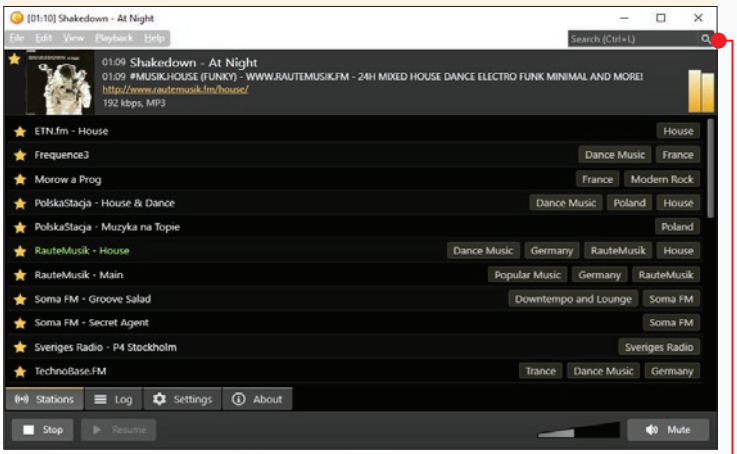

Screamer Radio to jeden z bardziej znanych programów do odtwarzania internetowych stacji radiowych. Obsługuje streaming w wielu formatach i daje dostęp do wielu rozgłośni z całego świata. Zawiera wbudowaną listę stacji radiowych z podziałem na kontynenty i kraje.

Program nie atakuje nas natłokiem przycisków. Zamiast tego widzimy listę wszystkich dostępnych radiostacji, która ułożona jest alfabetycznie. Możemy przeglądać ją, korzystając z suwaka, albo wyszukać konkretną, interesującą nas pozycję – służy do tego pasek wyszukiwania w prawym górnym rogu okna.

Aby słuchać wybranej stacji, wystarczy kliknąć dwukrotnie na jej nazwę.

Screamer Radio oferuje też prosty wyłącznik czasowy. Włączymy go, klikając na pasku na **Playback**, **Stop In** i wybierając czas, po którym program ma się sam wyłączyć.

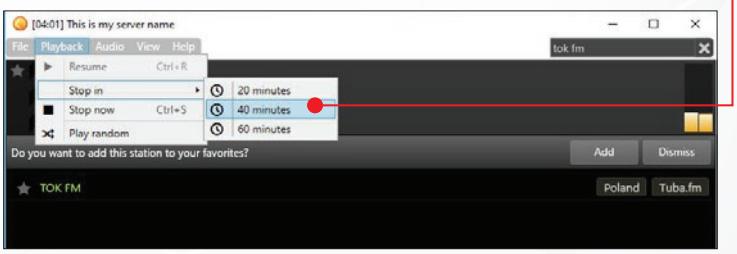

Fot. Saicle/123rf.com

5 NAJLEPSZYCH DARMOWYCH PROGRAMÓW

MENEDŻERY HASEŁ NA MACA

Internet wniósł do naszego życia wiele korzyści, ale stworzył też pewne komplikacje. Jedną z nich jest ilość danych logowania do wielu serwisów i usług, których używamy w cyfrowej przestrzeni. Komputery Mac mają wbudowaną aplikację Dostęp do pęku kluczy, w którym bezpiecznie przechowują hasła i inne informacje związane z naszym bezpieczeństwem, dzięki czemu mamy mniej rzeczy do zapamiętania. Program współdziała z chmurowym pękiem kluczy Apple iCloud, który oprócz zapamiętywania za nas wielu danych logowania i innych poufnych informacji (na przykład haseł do Wi-Fi) synchronizuje je i automatycznie uzupełnia na każdym zatwierdzonym przez nas urządzeniu Apple (takim jak iPhone czy iPad) z naszym Apple ID. Eliminuje to potrzebę pamiętania przez nas masy haseł i wpisywania ich za każdym razem. Ułatwia nam to również używanie haseł, które są bardziej skomplikowane i trudniejsze do złamania.

W tym wydaniu Kącika macOS przygotowaliśmy przegląd pięciu najlepszych, darmowych i wieloplatformowych menedżerów haseł. Przydadzą się użytkownikom komputerów Mac, którzy nie chcą lub nie mogą zamknąć się w szczelnej bańce rozwiązań ekosystemu Apple. Innymi słowy, oprócz wersji na macOS programy te dostępne są również na inne znane systemy, takie jak Windows, Linux czy Android. **mm**

Zdaniem autora

HASŁA. NIKT ICH NIE LUBI

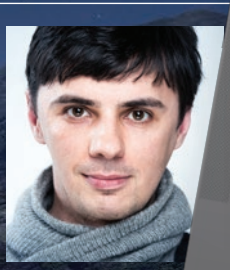

Mariusz Michalski

Dobry menedżer haseł to jeden z tych programów, które potrafią naprawdę ułatwić życie każdego użytkownika internetu korzystającego z wielu stron wymagających logowania. Po pierwsze, przechowują nasze poufne dane w bezpieczny, zaszyfrowany sposób. Po drugie, dzięki nim, mamy mniej haseł do zapamiętania i wpisywania. Po trzecie, znacznie ułatwiają stosowanie trudnych do złamania haseł, których zwykły człowiek nie byłby w stanie spamiętać (małe litery i duże litery, liczby, symbole...). A po czwarte, pozwalają zapanować nad bałaganem i wprowadzić ład i porządek w gąszczu naszych danych logowania. Bazując na własnych doświadczeniach, mogę zapewnić, że po przeprowadzeniu tej operacji doznacie uczucia satysfakcji z solidnie wykonanego kawałka wyjątkowo wrednej roboty. Ja na swoich urządzeniach używam Bitwardena.

BITWARDEN

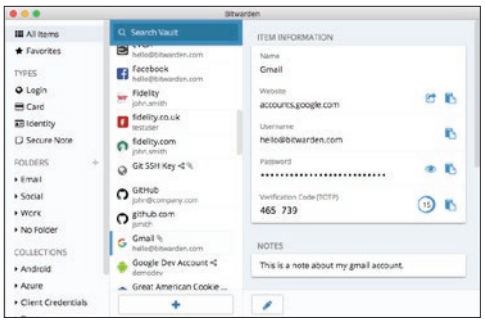

Bitwarden to nowoczesny, wieloplatformowy menedżer haseł i sejf na poufne informacje, rozwijany jako wzbudzający zaufanie projekt Open Source. W programie możemy przechowywać zaszyfrowane dane logowania do stron internetowych, dokumentów, kart płatniczych, poufne notatki oraz inne rodzaje wrażliwych informacji. Do dyspozycji mamy generator silnych haseł i opcję autouzupełniania formularzy. Zapisane w programie informacje możemy synchronizować między urządzeniami poprzez natywne aplikacje na system macOS, Windows, Linux, Android i iOS. Bitwarden oferuje również integrację z najpopularniejszymi przeglądarkami internetu (Chrome, Firefox, Opera, Safari, Edge, Vivaldi) za pomocą klasycznych rozszerzeń. Program obsługuje dwustopniowe logowanie. Zaszyfrowana biblioteka haseł (end-to-end AES-256 bit) jest synchronizowana z serwerem Bitwarden, dzięki czemu dostęp do naszych danych logowania możemy uzyskać z dowolnego miejsca (również przez stronę internetową Bitwardena, na przykład wtedy, gdy utracimy dostęp do swoich urządzeń). Bardziej zaawansowani użytkownicy mogą hostować infrastrukturę swojego Bitwardena na własnym serwerze.

Licencja **FREEWARE**, Rejestracja: **TAK**, Język **polski**, Internet **bitwarden.com**

LASTPASS

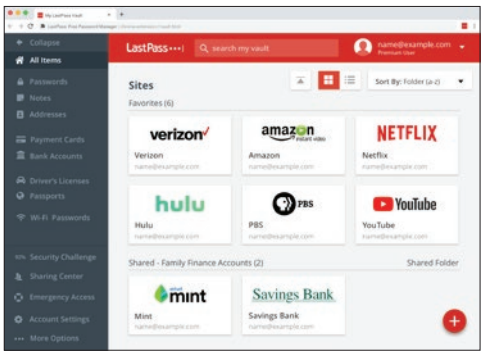

LastPass to najpopularniejszy, wieloplatformowy menedżer haseł, który przechowuje zaszyfrowane hasła w chmurze pełniącej rolę sejfu online i automatycznie synchronizuje je z naszymi urządzeniami. Program zapewnia równowagę między bezpieczeństwem a wygodą. Działa na zasadzie dodatku do przeglądarek – obsługuje Chrome, Firefoxa, Safari, Operę i Edge – i zastępuje wbudowane w nie menedżery haseł. Jest dostępny również jako apka na mobilne urządzenia z iOS i Androidem. Po zainstalowaniu LastPassa na pasku narzędzi przeglądarki znajdziemy przycisk LastPass, którym logujemy się na swoje konto. W trakcie jego zakładania ustawiamy mocne hasło dostępowe, którym będziemy logować się w programie, i od tej chwili jest to jedyne hasło, które musimy pamiętać – wszystkie pozostałe będzie pamiętał i automatycznie wpisywał za nas LastPass. Oprócz tego do dyspozycji mamy uwierzytelnianie wieloskładnikowe, wbudowany generator silnych haseł, funkcję tworzenia bezpiecznych notatek, przeprowadzania audytu bezpieczeństwa haseł, a także możliwość udzielania dostępu rodzinie lub zaufanym osobom do naszego konta LastPass na wypadek kryzysowej sytuacji.

Licencja **FREEWARE**, Rejestracja: **TAK**, Język **polski**, Internet **lastpass.com**

PROGRAMY DO POBRANIA Z KS+

STICKY PASSWORD FREE

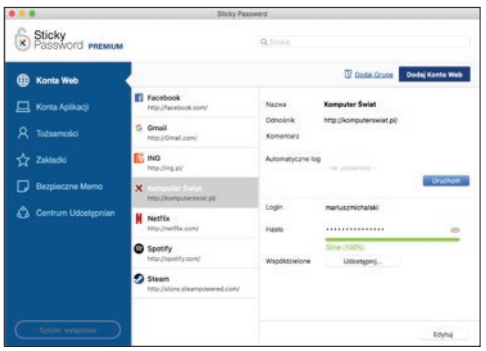

Sticky Password Free to podstawowa wersja znanego, płatnego menedżera haseł online. Darmowa wersja jest bezpłatna na każdym urządzeniu, ale nie ma funkcji synchronizacji i kopii haseł w chmurze. Umożliwia natomiast bezpieczne, lokalne przechowywanie nieograniczonej liczby haseł do kont użytkownika. Zabezpiecza je hasłem głównym i algorytmem szyfrującym AES-256. Pozwala na automatyczne logowanie na stronach i wypełnianie formularzy. Program integruje się z 16 przeglądarkami i ma wersje na komputery z macOS, Windows oraz smartfony i tablety z systemami Android i iOS. Znajdziemy w nim generator silnych haseł, bezpieczny portfel cyfrowy, bezpieczne notatki, uwierzytelnianie dwuskładnikowe, biometryczne oraz wersję przenośną na Windows. Po zainstalowaniu działa w trybie darmowej, 30-dniowej próbnej wersji Premium, w której po wygaśnięciu okresu testowego wyłączana jest synchronizacja w chmurze.

Licencja **FREEWARE**, Rejestracja: **TAK**, Język **polski**, Internet **stickypassword.com**

ROBOFORM

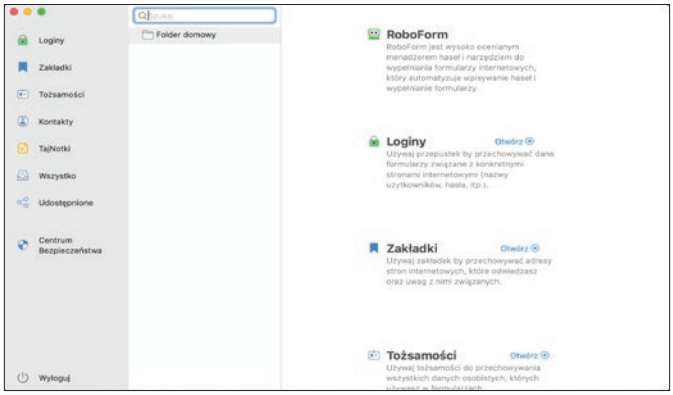

RoboForm to jeden z najdłużej rozwijanych menedżerów haseł, który automatyzuje wpisywanie haseł i wypełnianie internetowych formularzy. Podstawowa, darmowa wersja programu, podobnie jak Sticky Password, nie zapewnia synchronizacji danych między urządzeniami i tworzenia kopii zapasowych w chmurze. Pozwala jednak bezpiecznie przechowywać nieograniczoną liczbę loginów i haseł oraz wypełniać formularze naszymi osobistymi danymi jednym kliknięciem myszy. RoboForm działa w systemach macOS, Windows, iOS i Android. Zapisane w nim dane są silnie szyfrowane AES-256 i zabezpieczone naszym hasłem głównym. Znajdziemy w nim ponadto funkcję kontroli haseł oceniającą nasze bezpieczeństwo, przechowywanie poufnych notatek tekstowych (TajNotki), kontaktów i zakładek z linkami do odwiedzanych przez nas stron. Program pozwala również na bezpieczne udostępnianie wybranych przez nas informacji e-mailem. Po zainstalowaniu RoboForm uruchamia się w bezpłatnej, 30-dniowej wersji próbnej Everywhere, a po jej wygaśnięciu przechodzi w podstawowy, darmowy tryb Free.

Licencja **FREEMIUM**, Rejestracja: **TAK**, Język **polski**, Internet **roboform.com**

KEEPASSXC

Program **KeePassXC** to rozwijany przez społeczność projekt oparty na kodzie znanego programu KeePass. Jego celem jest rozszerzenie go o nowe funkcje, poprawienie błędów oraz dostarczenie użytkownikom w pełni wieloplatformowego i nowoczesnego menedżera haseł Open Source. Program umożliwia bezpieczne przechowywanie haseł i innych poufnych informacji w lokalnej, szyfrowanej mocnym algorytmem bazie haseł, zabezpieczonej hasłem dostępowym. KeePassXC działa w systemach mac OS, Windows i Linux, integruje się z przeglądarkami Chrome, Firefox, Vivaldi i Chromium za pomocą dodatków oferujących automatyczne wypełnianie formularzy logowania. Zapewnia kompatybilność formatu pliku bazy haseł z KeePass 2, Kee PassX, MacPass, KeeWeb i wieloma innymi (KDBX 3.1 i 4.0). Pozwala na import haseł w formacie CSV z innych menedżerów (na przykład z LastPassa). Zawiera też generator silnych haseł i jednorazowych kodów TOTP do uwierzytelnienia dwuetapowego (na przykład do Steam Guarda).

Synchronizacja haseł między urządzeniami

Bazę haseł możemy samodzielnie synchronizować pomiędzy urządzeniami przez chmurę iCloud, Dropbox lub Dysk Google. Jeśli chcemy korzystać z tej samej bazy haseł na komputerze i smartfonie, bazę na komputerze zapisujemy w folderze, który synchronizujemy z chmurą, a na telefonie, przy uruchomieniu mobilnej wersji KeePassa (jak KeePass Touch na iOS czy KeePass2Android) wybieramy Import i wskazujemy plik z naszej chmury.

Licencja **FREEWARE**, Rejestracja: **NIE**, Język **polski**, Internet **keepassxc.org**

NOWOCZESNY LINUX

ZORIN OS CORE

Oto jedna z najnowocześniej wyglądających dystrybucji Linuxa, która zdobywa popularność na całym świecie. **PROSTOTA OBSŁUGI I UNIWERSALNOŚĆ** to główne zalety tego systemu

SYSTEM OPERACYJNY
Zorin OS Core

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **096** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **zorinos.com**

WYMAGANIA MINIMALNE:
- 1 GHz dwurdzeniowy procesor
- 2 GB RAM
- 10 GB wolnego miejsca na dysku
- karta graficzna działająca z rozdzielczością 800 × 600
- połączenie internetowe

PROGRAMY WBUDOWANE W SYSTEM:
- przeglądarka WWW: **Mozilla Firefox**
- odtwarzacz wideo: **Totem**
- odtwarzacz muzyki: **Rhythmbox**
- pakiet biurowy: **LibreOffice**
- klient poczty e-mail: **Evolution**
- edytor graficzny: **GIMP, Shotwell**

Zorin OS to Irlandzka dystrybucja systemu Linux oparta na Ubuntu, co pozwala korzystać z ogromnej ilości pakietów i wsparcia dla wielu dodatkowych urządzeń, w tym kart graficznych i drukarek. Jest to dość dojrzały system, który niedawno obchodził 10. urodziny. Z roku na rok zyskuje coraz większą bazę użytkowników. Zachęca wyglądem i ciekawymi funkcjami. Jego wygląd można upodobnić do Windows lub macOS. Jest to szczególnie przydatne dla początkujących w świecie Linuxa użytkowników, którzy dzięki temu o wiele łatwiej mogą migrować z płatnego systemu Windows.

Co ciekawe, miasto Vicenza w północnych Włoszech zdecydowało się na zmianę z systemu Windows w publicznych placówkach właśnie na Zorin OS ze względu na darmową licencję i dużą elastyczność systemu i wygląd podobny do Windows (nowi użytkownicy nie muszą poświęcać czasu na naukę obsługi). Zorin OS bazuje na zmodyfikowanym interfejsie graficznym GNOME i zapewnia bardzo wysoką wydajność zarówno na nowych, jak i na starszych urządzeniach, gdyż nie obciąża zbyt mocno podzespołów komputera.

W najnowszej wersji – 15.1 – wprowadzono szereg nowości. Motyw graficzny pulpitu został dopracowany i może zostać skonfigurowany do automatycznej zmiany z domyślnego jasnego na ciemny o określonej porze dnia. Dodano wsparcie instalatora Flatpak, dzięki czemu można instalować więcej paczek z oprogramowaniem. Można aktywować specjalny tryb **Nie przeszkadzać** dla powiadomień systemowych. Poprawiono aplikację Zorin Connect, która umożliwia bezpieczne wymienianie danych pomiędzy różnymi urządzeniami i platformami. Ciekawe jest również wprowadzenie nowego trybu wydajnościowego **Tryb Gry**, który pozwala na zwiększenie wydajności w trakcie rozgrywki poprzez lepsze zarządzanie zasobami oraz przypisywanie im odpowiednich priorytetów. **kd**

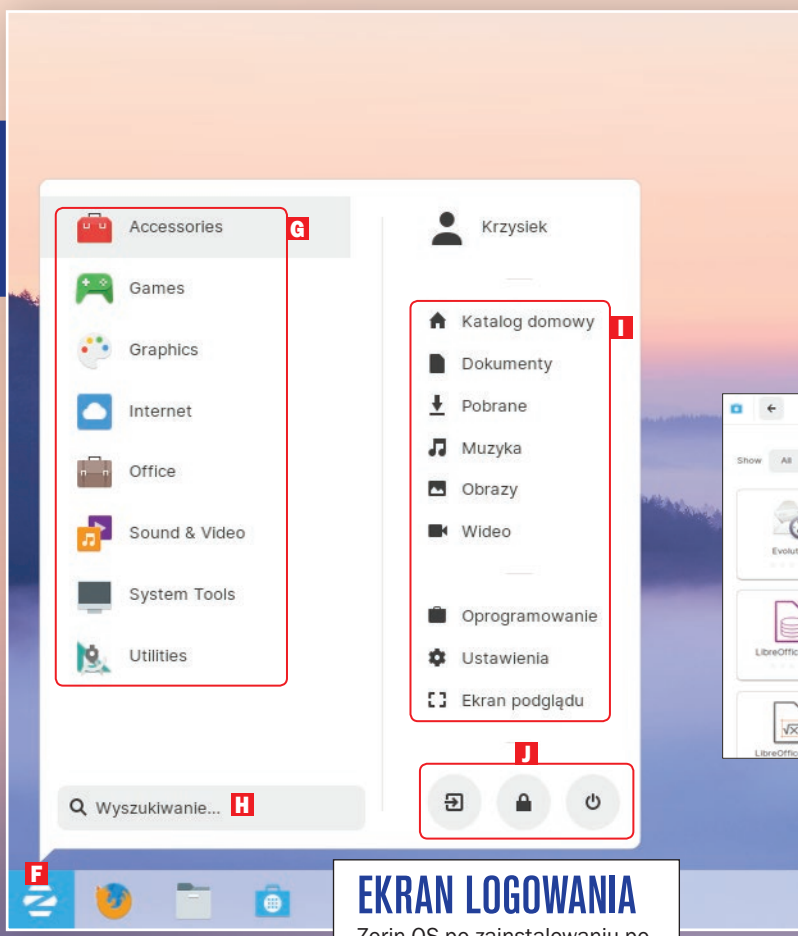

EKRAN LOGOWANIA

Zorin OS po zainstalowaniu pozwala na wybranie ochrony naszego konta hasłem lub aktywowanie funkcji automatycznego logowania.

TWORZYMY BOOTOWALNY PENDRIVE

Na płycie DVD znajduje się obraz systemu Zorin OS Core oraz program **Rufus** (DVD-KOD: **062**) – za jego pomocą możemy utworzyć bootowalny nośnik USB.

W trakcie tworzenia nośnika wszystkie dane zapisane na nim wcześniej zostaną usunięte.

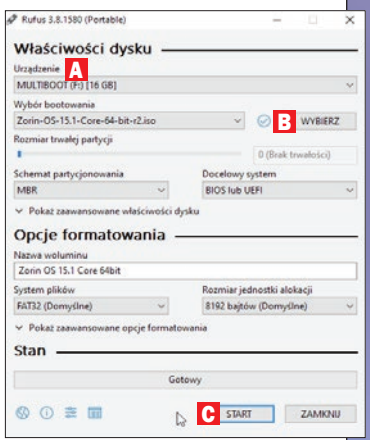

1 Uruchamiamy program Rufus. Następnie podłączamy nośnik USB do naszego komputera i wybieramy go z listy **Urządzenie** A.

2 Klikamy na **Wybierz** B i wskazujemy plik z obrazem Zorin OS znajdujący się na płycie Niezbędnika.

3 Resztę ustawień pozostawiamy bez zmian i klikamy na **Start** C.

4 Po potwierdzeniu informacji o usunięciu danych rozpocznie się tworzenie naszego nośnika. Po jego zakończeniu będziemy mogli uruchomić z niego opisywany system Zorin OS w wersji Live CD.

GRY Z WINDOWS

W systemie Zorin OS znajdziemy również kolekcję gier znanych ze starszych wersji Windows.

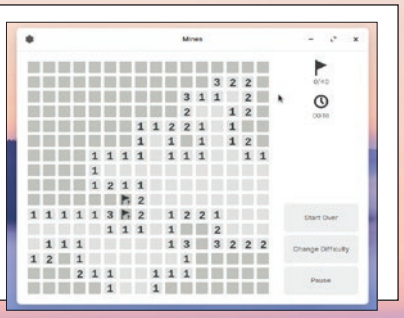

SKLEP Z OPROGRAMOWANIEM

Zorin OS może również pochwalić się sklepem z oprogramowaniem, który pozwala na szybką i wygodną instalację programów i aplikacji bez potrzeby korzystania z terminalu. Wystarczy wyszukać aplikację i zainstalować, klikając na jej ikonę, a następnie na **Install**.

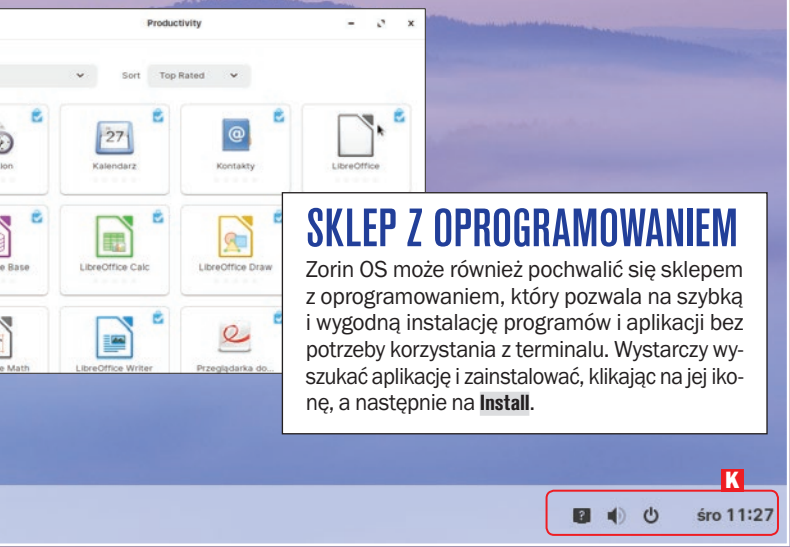

URUCHAMIAMY WERSJĘ LIVE CD W POLSKIEJ WERSJI JĘZYKOWEJ

Po stworzeniu bootowalnego pendrive'a z Zorin OS Core standardowo można przetestować ten system w wersji Live CD. Oznacza to możliwość zapoznania się z systemem bez konieczności jego instalacji.

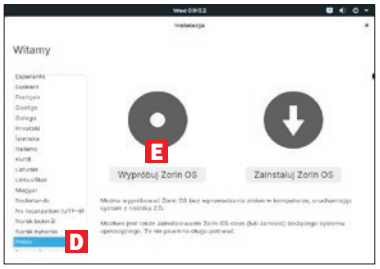

1 Podłączamy nośnik USB, a potem ponownie uruchamiamy komputer.

2 Zmieniamy ustawienia BIOS/UEFI, tak aby komputer wystartował z płyty pendrive'a z systemem Zorin.

3 Po chwili powinien pojawić się ekran startowy. Korzystając z klawiszy strzałek, wybieramy spośród dostępnych opcji **Try or Install Zorin OS** i wciskamy enter.

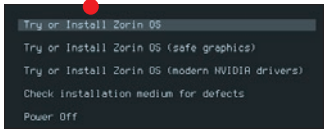

4 Następnie po załadowaniu systemu wybieramy po lewej stronie z listy język polski **D**, a po prawej klikamy na **Wypróbuj Zorin OS E**. Wszystkie zmiany, jakie wprowadzamy w wersji Live CD, dopasowując ją do naszych upodobań, nie zostaną zapisane – jest to wersja jedynie do sprawdzenia możliwości systemu, tego, czy nam odpowiada. Jeśli chcemy korzystać z niego na stałe, należy go zainstalować.

Uwaga! Nie instalujemy systemu Linux na tym samym dysku co system Windows, gdyż może doprowadzić to do uszkodzenia Windows lub sformatowania całego dysku.

Zdaniem autora

WYDAJNY I NOWOCZESNY

Krzysztof Dziedzic

Tymi słowami można opisać system Zorin OS. Działa on bardzo płynnie i zaskakuje wieloma innowacyjnymi funkcjami. Specjalne efekty wizualne są widoczne nawet na ekranie bootowania systemu. Co ważne, nie wpływają one negatywnie na pracę systemu. Możemy dość łatwo zmieniać jego wygląd, upodabniając go do Windows lub macOS. Jest to bardzo uniwersalne rozwiązanie, które sprawia, że każdy może łatwo zacząć swoją przygodę z systemem Zorin OS. Dodatkowo od razu po instalacji mamy gotowy do pracy komplet niezbędnych programów na start, między innymi pakiet biurowy, przeglądarkę, odtwarzacze multimedialne.

PIERWSZE KROKI

Od razu po zalogowaniu pojawi się pulpit systemu. Na dole ekranu znajduje się pasek zadań. Po jego lewej stronie jest menu **Start F** – tu znajdziemy zainstalowane w systemie aplikacje.

Programy podzielone są na kategorie **G**, dzięki czemu można szybko znaleźć te potrzebne. Jest też wyszukiwarka **H**. Z poziomu tego menu możemy również uzyskać dostęp do katalogów **I** oraz zablokować lub wyłączyć system i wylogować się **J**. Obok menu **Start** znajdziemy ikony programów dodanych do Ulubionych. By dodawać program do tej sekcji, klikamy na jego ikonę prawym przyciskiem myszy i wybieramy **Dodaj do ulubionych**. Aby usunąć – też klikamy prawym przyciskiem myszy na ikonę , ale wybieramy **Usuń z ulubionych**.

Po prawej stronie paska zadań są ustawienia połączenia sieciowego, głośności, zegar i kalendarz **K**.

ZMIANA WYGLĄDU SYSTEMU

A oto jak łatwo upodobnić system Zorin OS do Windows lub macOS.

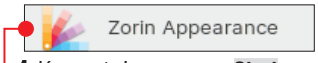

1 Korzystając z menu **Start**, uruchamiamy aplikację **Zorin Appearance**.

2 W zakładce **Pulpit**, w polu **Układ**, możemy wybrać jeden z trzech dostępnych motywów – **1** jest typowy dla systemu Zorin, **2** – typowy dla systemu Windows, a **3** – dla systemu macOS.

AUTOMATYCZNA ZMIANA MOTYWU

Najnowsza aktualizacja wprowadziła możliwość aktywacji automatycznej zmiany koloru motywu systemu w zależności od pory dnia.

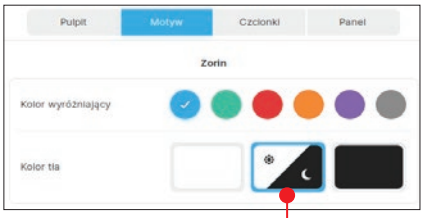

1 Aby włączyć tę funkcję, uruchamiamy aplikację **Zorin Appearance**, tym razem jednak przechodzimy do zakładki **Motyw**.

2 W polu **Kolor tła** zaznaczamy opcję środkową.

NAJNOWSZE WYDANIA

SZUKAJ W KIOSKACH, SALONACH PRASOWYCH I KŚ+

KSIĄŻKA
KOMPUTER ŚWIAT BIBLIOTECZKA 1/2020
JUŻ W SPRZEDAŻY

NOWOŚĆ

SPOSOBY NA HAKERÓW

- Poradnik, jak sprawdzać bezpieczeństwo naszej sieci i urządzeń oraz blokować możliwości ataku
- Na DVD: Kali Linux do testów bezpieczeństwa
- W KŚ+: superpakiet do zabezpieczania Windows

KSIĄŻKA
KOMPUTER ŚWIAT BIBLIOTECZKA 3/2019
PONOWNIE W SPRZEDAŻY OD 4 LUTEGO W SIECI EMPIK

ZACZNIJ PROGRAMOWAĆ

- Podstawy Pythona, czyli kurs programowania krok po kroku: najważniejsze polecenia, instrukcje, moduły – wszystko na prostych przykładach
- Na DVD: narzędzia i pliki szkoleniowe

JAK KUPIĆ **NUMERY ARCHIWALNE**

W sprzedaży są także poprzednie numery Twojego Niezbędnika.
Można je zamówić, wysyłając e-mail na adres **prenumerata.axel@qg.com**
infolinia **801 000 869**
Czasopisma są także dostępne w sklepie online na stronie **www.literia.pl**
oraz jako e-wydania w KŚ+ (**www.ksplus.pl**).

Niezbędnik 6/2019

Niezbędnik 5/2019

Niezbędnik 4/2019

Komputer Świat
Twój Niezbędnik
od 2000 roku

Adres redakcji: 02-672 Warszawa, ul. Domaniewska 49
internet: www.komputerswiat.pl, forum.komputerswiat.pl
e-mail: redakcja@komputerswiat.pl

Rafał Kamiński
redaktor naczelny

Agnieszka Al-Jawahiri
redaktor prowadzący

Mariusz Michalski
szef programowy

Krzysztof Dziedzic (kd)
autor

Bartłomiej Sieja
autor

Konrad Jagaciak (kj)
autor

Roman Rechenek
autor

Rafał Rudnicki
autor

Alicja Żebruń (aż)
autor

Jolanta Rososińska
korekta

Robert Dobrzyński
dyrektor artystyczny

Mariusz Rybak
redaktor graficzny

ringier axel springer

Wydawca: RINGIER AXEL SPRINGER POLSKA Sp. z o.o.
Członek Izby Wydawców Prasy i Związku Kontroli Dystrybucji Prasy
www.ringieraxelspringer.pl, asp@axelspringer.pl
Adres: 02-672 Warszawa, ul. Domaniewska 49
tel. 22 2320000, 22 2320001

Prezes Zarządu: Mark Dekan
Prezes Honorowy: Wiesław Podkański
Dyrektor Generalny: Marcin Biegluk
Dyrektor Wydawniczy: Paweł Paczuski
Dyrektor Finansowy: Krzysztof Stopa
Dyrektor Sprzedaży: Mariusz Wąsiński
Dyrektor Marketingu: Olga Korolec

media impact

Biuro reklamy: Media Impact
reklama.warszawa@mediaimpact.pl
tel. (12) 2600200 (BOK)

Business Project Manager: Paweł Bulwan
Dział personalny: Monika Remiszewska
Księgowość: Katarzyna Fita (dyrektor)
Kolportaż: Rafał Kamiński (dyrektor)
Produkcja: Mariusz Gajda
Druk: Walstead Kraków Sp. z o.o.

Prenumerata i egzemplarze archiwalne:
www.literia.pl
e-mail: prenumerata.axel@qg.com (zamówienia)

Sprzedaż internetowa: www.literia.pl
Prenumerata zagraniczna: www.literia.pl
E-wydania: ksplus.pl

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych, zastrzega sobie prawo redagowania nadesłanych tekstów, nie odpowiada za treść zamieszczanych reklam i ogłoszeń

Zabroniona jest bezumowna sprzedaż czasopisma po cenie niższej od ceny detalicznej ustalonej przez wydawcę. Sprzedaż numerów aktualnych i archiwalnych po innej cenie jest nielegalna i grozi odpowiedzialnością karną.

SKARB KIBICA EKSTRAKLASY

NAJWAŻNIEJSZE INFORMACJE ZEBRANE W JEDNYM MIEJSCU!

KADRY ZESPOŁÓW / **TRANSFERY** / **STATYSTYKI**

W SPRZEDAŻY **JUŻ W PIĄTEK 7 LUTEGO** Z PRZEGLĄDEM SPORTOWYM

NOWA KSIĄŻKA
JUŻ W SPRZEDAŻY

NAUCZ SIĘ

- testować skuteczność zabezpieczeń swojego systemu i sieci
- blokować możliwości ataku
- korzystać ze specjalistycznego systemu do testów bezpieczeństwa

NA DVD

Kali Linux w wersji Live

W KŚ+

pakiet narzędzi do zabezpieczania Windows

KSIĄŻKĘ KUPISZ W PUNKTACH Z PRASĄ ORAZ NA WWW.LITERIA.PL
E-WYDANIE DO NABYCIA NA WWW.KSPLUS.PL